



Republica Moldova

PARLAMENTUL

COD Nr. CP985/2002  
din 18.04.2002

## **CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA\***

Publicat : 14.04.2009 în MONITORUL OFICIAL Nr. 72-74 art. 195 Data intrării în vigoare

**MODIFICAT**

[LP336 din 08.12.22, MO428-430/23.12.22 art.772; în vigoare 01.01.23](#)

---

\* Republicat în temeiul articolului III lit. c) al Legii nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 41- 44, art.120.

Modificările și completările operate prin Legea nr.277-XVI din 18 decembrie 2008, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 41-44, art.120, vor intra în vigoare la data de 24 mai 2009.

Parlamentul adoptă prezentul cod.

### **PARTEA GENERALĂ**

#### **Capitolul I**

#### **CODUL PENAL**

#### **ȘI PRINCIPIILE APLICĂRII LUI**

#### **Articolul 1. Legea penală a Republicii Moldova**

(1) Prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova.

(2) Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.

(3) Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

## **Articolul 2. Scopul legii penale**

(1) Legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

(2) Legea penală are, de asemenea, drept scop prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

## **Articolul 3. Principiul legalității**

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

## **Articolul 4. Principiul umanismului**

(1) Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia.

(2) Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

## **Articolul 5. Principiul democratismului**

(1) Persoanele care au săvîrșit infracțiuni sînt egale în fața legii și sînt supuse răspunderii penale fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

(2) Apărarea drepturilor și intereselor unei persoane nu poate fi realizată prin încălcarea drepturilor și intereselor altei persoane sau a unei colectivități.

## **Articolul 6. Principiul caracterului personal**

### **al răspunderii penale**

(1) Persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvîrșite cu vinovăție.

(2) Răspunderii penale și pedepsei penale este supusă numai persoana care a săvîrșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea penală.

## **Articolul 7. Principiul individualizării răspunderii penale**

### **și pedepsei penale**

(1) La aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

(2) Nimeni nu poate fi supus de două ori urmării penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

### **Articolul 8. Acțiunea legii penale în timp**

Caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

### **Articolul 9. Timpul săvârșirii faptei**

Timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

### **Articolul 10. Efectul retroactiv al legii penale**

(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

(2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

### **Articolul 10<sup>1</sup>. Aplicarea legii penale mai favorabile**

#### **în cazul pedepselor definitive**

(1) Dacă, după rămînerea definitivă a hotărîrii de condamnare și pînă la executarea completă a pedepsei privative de libertate, a muncii neremunerate în folosul comunității sau a amenzii, a intervenit o lege care prevede unul din aceste tipuri de pedeapsă, dar cu un maxim mai mic, sancțiunea aplicată se reduce la acest maxim dacă depășește maximumul prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită.

(2) Dacă, după rămînerea definitivă a hotărîrii de condamnare la detențiune pe viață și pînă la executarea ei, a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximumul pedepsei închisorii, prevăzută de legea nouă pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității sau a amenzii, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu munca neremunerată în folosul comunității, dacă nu sînt interdicții pentru aplicarea acesteia, fără a se putea depăși maximumul prevăzut de legea nouă. Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai pedeapsa amenzii, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amendă, fără a se depăși maximumul prevăzut în legea nouă. Ținîndu-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, executarea pedepsei muncii neremunerate în folosul

comunității sau, după caz, a amenzii poate fi înlăturată în întregime sau în parte.

(4) Pedepsele complementare, măsurile de siguranță neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă mai favorabilă se execută în conținutul și limitele prevăzute de această lege.

(5) Dacă o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate pînă la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin.(1)-(4).

(6) Dacă fapta pentru care persoana execută pedeapsa nu se mai consideră infracțiune în conformitate cu prevederile legii noi, ci constituie o contravenție, sancțiunea contravențională nu se mai aplică, indiferent de categoria și mărimea sancțiunii prevăzute.

(7) În cazul în care, în temeiul efectului retroactiv al legii penale, se impune recalificarea faptei stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă, instanța de judecată, soluționînd chestiunea privind executarea hotărîrii respective, va recalifica fapta și va aplica pedeapsa prin fixarea maximului sancțiunii prevăzute de legea penală mai favorabilă condamnatului, dacă pedeapsa stabilită prin hotărîrea irevocabilă este mai mare decît maximul prevăzut de legea penală nouă, sau va menține pedeapsa stabilită prin hotărîrea irevocabilă.

## **Articolul 11. Aplicarea legii penale în spațiu**

(1) Toate persoanele care au săvîrșit infracțiuni pe teritoriul Republicii Moldova urmează a fi trase la răspundere penală în conformitate cu prezentul cod.

(2) Cetățenii Republicii Moldova și apatrizii cu domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova care au săvîrșit infracțiuni în afara teritoriului țării sînt pasibili de răspundere penală în conformitate cu prezentul cod.

(3) Cetățenii străini și apatrizii care nu domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova și au săvîrșit infracțiuni în afara teritoriului țării poartă răspundere penală în conformitate cu prezentul cod și sînt trași la răspundere penală pe teritoriul Republicii Moldova dacă infracțiunile săvîrșite sînt îndreptate împotriva intereselor Republicii Moldova, împotriva drepturilor și libertăților cetățeanului Republicii Moldova, împotriva păcii și securității omenirii sau constituie infracțiuni de război, precum și pentru infracțiunile prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, dacă aceștia nu au fost condamnați în statul străin .

(4) Sub incidența legii penale nu cad infracțiunile săvîrșite de reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sînt supuse jurisdicției penale a Republicii Moldova.

(5) Infracțiunile comise în apele teritoriale și în spațiul aerian al Republicii Moldova se consideră săvîrșite pe teritoriul Republicii Moldova. Persoana care a săvîrșit o infracțiune pe o navă maritimă sau aeriană, înregistrată într-un port sau aeroport al Republicii Moldova și aflată în afara spațiului acvatic sau aerian al Republicii Moldova, poate fi supusă răspunderii penale în conformitate cu prezentul cod dacă în tratatele internaționale la care

Republica Moldova este parte nu se dispune altfel.

(6) În baza prezentului cod sînt supuse răspunderii penale  i persoanele care au s v r it infrațiuni la bordul unei nave militare maritime sau aeriene apar in nd Republicii Moldova, indiferent de locul ei de aflare.

(7) Pedepsele  i antecedentele penale pentru infrațiunile comise în afara teritoriului Republicii Moldova sînt luate în considerare, conform prezentului cod, la individualizarea pedepsei pentru o nouă infrațiune s v r it  de aceeași persoană pe teritoriul Republicii Moldova, precum  i la solu ionarea chestiunilor privind amnistia în condiții de reciprocitate în temeiul hot r rii instanței de judecată.

### **Articolul 12. Locul s v r irii faptei**

(1) Locul s v r irii faptei se consideră locul unde a fost s v r it  acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

(2) Locul s v r irii infrațiunii transna ionale se consideră atare dacă:

a) infrațiunea a fost s v r it  pe teritoriul Republicii Moldova  i pe teritoriul a încă, cel pu in, unui alt stat;

b) infrațiunea a fost s v r it  pe teritoriul Republicii Moldova, dar o parte substanțială a organizării  i controlului acesteia a avut loc într-un alt stat,  i invers;

c) infrațiunea a fost s v r it  pe teritoriul Republicii Moldova, cu implicarea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale care desf oar  activitate infra ional  în mai mult de un stat,  i invers;

d) infrațiunea a fost s v r it  pe teritoriul Republicii Moldova, dar are consecin e grave într-un alt stat,  i invers.

### **Articolul 13. Extrădarea**

(1) Cet tenii Republicii Moldova  i persoanele cărora li s-a acordat azil politic în Republica Moldova, în caz de s v r ire a unei infrațiuni în străinătate, nu pot fi extr da i  i sînt supu i răspunderii penale conform prezentului cod.

(2) Cet tenii străini  i apatrizii care au s v r it infrațiuni în afara teritoriului Republicii Moldova, dar se află pe teritoriul ării pot fi extr da i numai în baza unui tratat internațional la care Republica Moldova este parte sau în condiții de reciprocitate în temeiul hot r rii instanței de judecată, doar dacă nu există motive serioase de a crede că ace tia riscă să fie supu i pedepsei cu moartea, torturii sau altor tratamente inumane sau degradante.

## **Capitolul II**

### **INFRAȚIUNEA**

#### **Articolul 14. No iunea de infrațiune**

(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

(2) Nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

### **Articolul 15. Gradul prejudiciabil al infracțiunii**

Gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

### **Articolul 16. Clasificarea infracțiunilor**

(1) În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunile prevăzute de prezentul cod sînt clasificate în următoarele categorii: ușoare, mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

(2) Infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv.

(3) Infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

(4) Infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 12 ani inclusiv.

(5) Infracțiuni deosebit de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani.

(6) Infracțiuni excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață.

### **Articolul 17. Infracțiunea săvârșită cu intenție**

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

### **Articolul 18. Infracțiunea săvârșită din imprudență**

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

## **Articolul 19. Infracțiunea săvârșită cu două forme**

### **de vinovăție**

Dacă, drept rezultat al săvârșirii cu intenție a infracțiunii, se produc urmări mai grave care, conform legii, atrag înăsprirea pedepsei penale și care nu erau cuprinse de intenția făptuitorului, răspunderea penală pentru atare urmări survine numai dacă persoana a prevăzut urmările prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate sau dacă persoana nu a prevăzut posibilitatea survenirii acestor urmări, deși trebuia și putea să le prevadă. În consecință, infracțiunea se consideră intenționată.

## **Articolul 20. Fapta săvârșită fără vinovăție (cazul fortuit)**

Fapta se consideră săvârșită fără vinovăție dacă persoana care a comis-o nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile și, conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă.

## **Articolul 21. Subiectul infracțiunii**

(1) Sînt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani.

(2) Persoanele fizice care au vârsta între 14 și 16 ani sînt pasibile de răspundere penală numai pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.145, 147, 151, 152 alin.(2), art.164, 166 alin.(2) și (3), art.171, 172, 175, 186-188, 189 alin. (2)-(6), art. 190 alin. (2)-(5), art. 192 alin. (2)-(4), art. 192<sup>1</sup> alin. (2) și (3), 196 alin.(4), art.197 alin.(2), art.212 alin.(3), art.217 alin.(4) lit.b), art.217<sup>1</sup> alin.(3) și alin.(4) lit.b) și d), art.217<sup>3</sup> alin.(3) lit.a) și b), art.217<sup>4</sup>, art.217<sup>6</sup> alin.(2), art.260, 268, 270, 271, art.275, 280, 281, 283-286, 287 alin.(2) și (3), art.288 alin.(2), art.290 alin.(2), art.292 alin.(2), art. 317 alin.(2), art.342.

(3) O persoană juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere penală pentru o faptă prevăzută de legea penală dacă aceasta nu a îndeplinit sau a îndeplinit necorespunzător dispozițiile directe ale legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții privind efectuarea unei anumite activități și se constată cel puțin una din următoarele circumstanțe:

a) fapta a fost săvârșită în interesul persoanei juridice respective de către o persoană fizică împuternicită cu funcții de conducere, care a acționat independent sau ca parte a unui organ al persoanei juridice;

b) fapta a fost admisă sau autorizată, sau aprobată, sau utilizată de către persoana împuternicită cu funcții de conducere;

c) fapta a fost săvârșită datorită lipsei de supraveghere și control din partea persoanei împuternicite cu funcții de conducere.

(3<sup>1</sup>) O persoană fizică se consideră împuternicită cu funcții de conducere dacă are cel puțin una din următoarele funcții:

- a) de reprezentare a persoanei juridice;
- b) de luare a deciziilor în numele persoanei juridice;
- c) de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice.

(4) Persoanele juridice, cu excepția autorităților publice, răspund penal pentru infracțiunile pentru săvârșirea cărora este prevăzută sancțiune pentru persoanele juridice în partea specială din prezentul cod.

(5) Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru infracțiunea săvârșită.

## **Articolul 22. Responsabilitatea**

Responsabilitatea este starea psihologică a persoanei care are capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, precum și capacitatea de a-și manifesta voința și a-și dirija acțiunile.

## **Articolul 23. Iresponsabilitatea**

(1) Nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de ireponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.

(2) Nu este pasibilă de pedeapsă persoana care, deși a săvârșit infracțiunea în stare de responsabilitate, înainte de pronunțarea sentinței de către instanța de judecată s-a îmbolnăvit de o boală psihică care a lipsit-o de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau de a le dirija. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, iar după însănătoșire - ea poate fi supusă pedepsei.

## **Articolul 23<sup>1</sup>. Responsabilitatea redusă**

(1) Persoana care a săvârșit o infracțiune ca urmare a unei tulburări psihice, constatată prin expertiza medicală efectuată în modul stabilit, din cauza căreia nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale sau nu le putea dirija pe deplin este pasibilă de responsabilitate penală redusă.

(2) Instanța de judecată, la stabilirea pedepsei sau a măsurilor de siguranță, ține cont de tulburarea psihică existentă, care însă nu exclude răspunderea penală.

## **Articolul 24. Răspunderea pentru infracțiunea săvârșită**

### **în stare de ebrietate**

Persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de

alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei.

### **Articolul 25. Etapele activității infracționale**

(1) Infracțiunea se consideră consumată dacă fapta săvârșită întrunește toate semnele constitutive ale componentei de infracțiune.

(2) Se consideră infracțiune neconsumată pregătirea de infracțiune și tentativa de infracțiune.

(3) Răspunderea pentru pregătirea de infracțiune și pentru tentativă de infracțiune se stabilește, conform articolului corespunzător din Partea specială a prezentului cod, ca și pentru infracțiunea consumată, cu trimitere la art.26 și 27, respectându-se prevederile art.81.

### **Articolul 26. Pregătirea de infracțiune**

(1) Se consideră pregătire de infracțiune înțelegerea prealabilă de a săvârși o infracțiune, procurarea, fabricarea sau adaptarea mijloacelor ori instrumentelor, sau crearea intenționată, pe altă cale, de condiții pentru săvârșirea ei dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, infracțiunea nu și-a produs efectul.

(2) Răspunderii penale și pedepsei penale sînt supuse numai persoanele care au săvârșit pregătirea unei infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

### **Articolul 27. Tentativa de infracțiune**

Se consideră tentativă de infracțiune acțiunea sau inacțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

### **Articolul 28. Infracțiunea unică**

Infracțiunea unică reprezintă o acțiune (inacțiune) sau un sistem de acțiuni (inacțiuni) care se califică conform dispoziției unei singure norme a legii penale.

### **Articolul 29. Infracțiunea continuă**

(1) Se consideră infracțiune continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității infracționale. În cazul infracțiunii continue nu există pluralitate de infracțiuni.

(2) Infracțiunea continuă se consumă din momentul încetării activității infracționale sau datorită survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

### **Articolul 30. Infracțiunea prelungită**

(1) Se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată

prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune.

(2) Infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale.

### **Articolul 32. Pluralitatea de infracțiuni**

Pluralitatea de infracțiuni constituie, după caz, concurs de infracțiuni sau recidivă.

### **Articolul 33. Concursul de infracțiuni**

(1) Se consideră concurs de infracțiuni săvârșirea de către o persoană a două sau mai multor infracțiuni dacă persoana nu a fost condamnată definitiv pentru vreuna din ele și dacă nu a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, cu excepția cazurilor când săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni este prevăzută în articolele părții speciale a prezentului cod în calitate de circumstanță care agravează pedeapsa.

(2) Concursul de infracțiuni poate fi real și ideal.

(3) Concursul real există atunci când persoana, prin două sau mai multe acțiuni (inacțiuni), săvârșește două sau mai multe infracțiuni.

(4) Concursul ideal există atunci când persoana săvârșește o acțiune (inacțiune) care întrunește elemente a mai multor infracțiuni.

### **Articolul 34. Recidiva**

(1) Se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

(2) Recidiva se consideră periculoasă:

b) dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

(3) Recidiva se consideră deosebit de periculoasă:

b) dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune excepțional de gravă a săvârșit din nou o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

(4) La stabilirea stării de recidivă în cazurile prevăzute la alin.(1)-(3) se ține cont și de hotărârile definitive de condamnare pronunțate în străinătate, recunoscute de instanța de judecată a Republicii Moldova.

(5) La stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale:

a) pentru infracțiunile săvârșite în timpul minoratului;

b) pentru infracțiunile săvârșite din imprudență;

b<sup>1</sup>) pentru infracțiunile pentru care condamnarea a fost cu amânarea executării pedepsei și dacă aceasta nu a fost anulată și persoana nu a fost trimisă să execute pedeapsa în închisoare;

c) pentru faptele care nu constituie infracțiuni conform prezentului cod;

d) stinse sau în caz de reabilitare, în conformitate cu prevederile art.111 și 112.

e) dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

### **Capitolul III**

#### **CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL**

#### **PENAL AL FAPTEI**

##### **Articolul 35. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei**

Se consideră cauze care înlătură caracterul penal al faptei:

a) legitima apărare;

b) reținerea infractorului;

c) starea de extremă necesitate;

d) constrângerea fizică sau psihică;

e) riscul întemeiat.

f) executarea ordinului sau dispoziției superiorului.

##### **Articolul 36. Legitima apărare**

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare.

(2) Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

(3) Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin.(2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

##### **Articolul 37. Reținerea infractorului**

Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în scopul reținerii

persoanei care a comis o infracțiune și al predării ei organelor de drept.

### **Articolul 38. Starea de extremă necesitate**

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de extremă necesitate.

(2) Este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altei persoane ori un interes public de la un pericol iminent care nu poate fi înlăturat altfel.

(3) Nu este în stare de extremă necesitate persoana care, în momentul săvârșirii faptei, își dă seama că provoacă urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu era înlăturat.

### **Articolul 39. Constrângerea fizică sau psihică**

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, care a cauzat daune intereselor ocrotite de lege ca rezultat al constrângerii fizice sau psihice, dacă în urma acestei constrângeri persoana nu putea să-și dirijeze acțiunile.

(2) Răspunderea penală pentru cauzarea de daune intereselor ocrotite de legea penală prin constrângere psihică sau fizică, în urma căreia persoana menține posibilitatea de a-și dirija acțiunile, se stabilește în condițiile art.38.

### **Articolul 40. Riscul întemeiat**

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, care a cauzat daune intereselor ocrotite de lege în cazul riscului întemeiat pentru realizarea scopurilor socialmente utile.

(2) Riscul se consideră întemeiat dacă scopul socialmente util urmărit nu a putut fi realizat fără un anumit risc și dacă persoana care l-a admis a luat măsurile necesare pentru a preveni cauzarea de daune intereselor ocrotite de lege.

(3) Riscul nu poate fi considerat întemeiat dacă era cu bună-știință îmbinat cu pericolul pentru viața persoanei sau cu pericolul provocării unui dezastru ecologic ori social.

### **Articolul 40<sup>1</sup>. Executarea ordinului sau dispoziției superiorului**

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită de o persoană în vederea executării unui ordin sau dispoziții a superiorului, care sînt obligatorii pentru aceasta, dacă ordinul sau dispoziția nu sînt vădit ilegale și dacă persoana care le-a executat nu a știut că ordinul sau dispoziția sînt ilegale. Răspunderii penale pentru fapta săvârșită este supusă persoana care a emis ordinul sau dispoziția ilegală.

(2) Persoana care a comis intenționat infracțiune în vederea executării ordinului sau dispoziției vădit ilegale ale superiorului răspunde penal în temeuri generale. Neexecutarea ordinului sau dispoziției vădit ilegale exclude răspunderea penală.

(3) În scopurile prezentului articol, ordinul sau dispoziția superiorului de a comite genocid sau o infracțiune împotriva umanității sînt vădit ilegale.

## **Capitolul IV**

### **PARTICIPAȚIA**

#### **Articolul 41. Participația**

Se consideră participație cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvîrșirea unei infracțiuni intenționate.

#### **Articolul 42. Participanții**

(1) Participanții sînt persoanele care contribuie la săvîrșirea unei infracțiuni în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

(2) Se consideră autor persoana care săvîrșește în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, precum și persoana care a săvîrșit infracțiunea prin intermediul persoanelor care nu sînt pasibile de răspundere penală din cauza vîrstei, iresponsabilității sau din alte cauze prevăzute de prezentul cod.

(3) Se consideră organizator persoana care a organizat săvîrșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora.

(4) Se consideră instigator persoana care, prin orice metode, determină o altă persoană să săvîrșescă o infracțiune.

(5) Se consideră complice persoana care a contribuit la săvîrșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvîrșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobîndite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

(6) Participanții trebuie să întrunească semnele subiectului infracțiunii.

#### **Articolul 43. Formele participației**

În funcție de gradul de coordonare a acțiunilor participanților se deosebesc următoarele forme de participație:

- a) participație simplă;
- b) participație complexă;
- c) grup criminal organizat;
- d) organizație (asociație) criminală.

#### **Articolul 44. Participația simplă**

Infracțiunea se consideră săvârșită cu participație simplă dacă la săvârșirea ei au participat în comun, în calitate de coautori, două sau mai multe persoane, fiecare realizând latura obiectivă a infracțiunii.

#### **Articolul 45. Participația complexă**

(1) Infracțiunea se consideră săvârșită cu participație complexă dacă la săvârșirea ei participanții au contribuit în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

(2) Latura obiectivă a infracțiunii cu participație complexă poate fi realizată:

a) de un singur autor;

b) de doi sau mai mulți autori.

#### **Articolul 46. Grupul criminal organizat**

Grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

#### **Articolul 47. Organizația (asociația) criminală**

(1) Se consideră organizație (asociație) criminală o reuniune de grupuri criminale organizate într-o comunitate stabilă, a cărei activitate se întemeiază pe diviziune, între membrii organizației și structurile ei, a funcțiilor de administrare, asigurare și executare a intențiilor criminale ale organizației în scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a o controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice.

(2) Infracțiunea se consideră săvârșită de o organizație criminală dacă a fost comisă de un membru al acesteia în interesul ei sau de o persoană care nu este membru al organizației respective, la însărcinarea acesteia.

(3) Organizator sau conducător al organizației criminale se consideră persoana care a creat organizația criminală sau o dirijează.

(4) Organizatorul și conducătorul organizației criminale poartă răspundere pentru toate infracțiunile săvârșite de această organizație.

(5) Membrul organizației criminale poartă răspundere penală numai pentru infracțiunile la a căror pregătire sau săvârșire a participat.

(6) Membrul organizației criminale poate fi liberat de răspundere penală în cazul în care a declarat benevol despre existența organizației criminale și a ajutat la descoperirea infracțiunilor săvârșite de ea ori a contribuit la demascarea organizatorilor, a conducătorilor sau a membrilor organizației respective.

#### **Articolul 48. Exces de autor**

Se consideră exces de autor săvârșirea de către autor a unor acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celorlalți participanți. Pentru excesul de autor, ceilalți participanți nu sînt pasibili de răspundere penală.

#### **Articolul 49. Favorizarea**

Favorizarea infractorului, precum și tănuirea mijloacelor sau instrumentelor de săvârșire a infracțiunii, a urmelor acesteia sau a obiectelor dobîndite pe cale criminală atrag răspunderea penală, în condițiile art.323, numai în cazul în care nu au fost promise din timp.

### **Capitolul V**

#### **RĂSPUNDEREA PENALĂ**

#### **Articolul 50. Răspunderea penală**

Se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrîngere prevăzute de lege.

#### **Articolul 51. Temeiul răspunderii penale**

(1) Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

(2) Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

#### **Articolul 52. Componența infracțiunii**

(1) Se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

(2) Componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

### **Capitolul VI**

#### **LIBERAREA DE RĂSPUNDERE PENALĂ**

#### **Articolul 53. Liberarea de răspundere penală**

Persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile:

a) minorilor;

- b) tragerii la răspundere contravențională;
- c) renunțării de bună voie la săvârșirea infracțiunii;
- d) căinței active;
- e) schimbării situației;
- f) liberării condiționate;
- g) prescripției de tragere la răspundere penală.

#### **Articolul 54. Liberarea de răspundere penală a minorilor**

(1) Persoana în vîrstă de pînă la 18 ani care a săvîrșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

(2) Persoanelor liberate de răspundere penală, în conformitate cu alin.(1), li se aplică măsurile de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.

#### **Articolul 55. Liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională**

(1) Persoana care a săvîrșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181<sup>1</sup>, 256, art.264 alin.(2), art.264<sup>1</sup>, 303, 314, art. 326 alin. (1<sup>1</sup>), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335<sup>1</sup> alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

(2) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu alin.(1) li se aplică următoarele sancțiuni contravenționale:

- a) amendă în mărime de pînă la 150 de unități convenționale;
- b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an;
- c) privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an;
- d) privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 3 ani;
- e) privarea de dreptul special de a deține armă și de portarmă pe un termen de la 3 luni la un an;
- f) muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 10 la 60 de ore;

g) arest contravențional de pînă la 30 de zile.

(3) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privarea de dreptul de a deține anumite funcții, privarea de dreptul special pot fi aplicate și ca sancțiuni complementare.

### **Articolul 56. Liberarea de răspundere penală**

#### **în legătură cu renunțarea de bună**

#### **voie la săvîrșirea infracțiunii**

(1) Se consideră renunțare de bună voie la săvîrșirea infracțiunii încetarea de către persoană a pregătirii infracțiunii sau încetarea acțiunilor (inacțiunilor) îndreptate nemijlocit spre săvîrșirea infracțiunii, dacă persoana era conștientă de posibilitatea consumării infracțiunii.

(2) Persoana nu poate fi supusă răspunderii penale pentru infracțiune dacă ea, benevol și definitiv, a renunțat la ducerea pînă la capăt a acesteia

(3) Persoana care a renunțat de bună voie la ducerea infracțiunii pînă la capăt este supusă răspunderii penale numai în cazul în care fapta săvîrșită conține o altă infracțiune consumată.

(4) Organizatorul și instigatorul infracțiunii nu se supun răspunderii penale dacă aceste persoane, printr-o înștiințare la timp a organelor de drept sau prin alte măsuri întreprinse, au preîntîmpinat ducerea de către autor a infracțiunii pînă la capăt. Complicele infracțiunii nu se supune răspunderii penale dacă a întreprins toate măsurile ce depindeau de el pentru a preîntîmpina comiterea infracțiunii.

### **Articolul 57. Liberarea de răspundere penală în legătură**

#### **cu căința active**

(1) Persoana care pentru prima oară a săvîrșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvîrșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

(2) Persoana care, în condițiile alin.(1), a săvîrșit o infracțiune de altă categorie poate fi liberată de răspundere penală numai în cazurile prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod.

### **Articolul 58. Liberarea de răspundere penală în legătură**

#### **cu schimbarea situației**

Persoana care pentru prima oară a săvîrșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă, datorită schimbării situației, se va stabili că

persoana sau fapta săvârșită nu mai prezintă pericol social.

### **Articolul 59. Liberarea condiționată de răspundere penală**

În privința persoanei puse sub învinuire pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, care își recunoaște vinovăția și nu prezintă pericol social, urmărirea penală poate fi suspendată condiționat, cu liberarea ulterioară de răspundere penală în conformitate cu procedura penală, dacă corectarea acestei persoane este posibilă fără aplicarea unei pedepse penale.

### **Articolul 60. Prescripția tragerii la răspundere penală**

(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

- a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare;
- b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave;
- c) 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave;
- d) 20 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave;
- e) 25 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

(3) În cazul săvârșirii de către persoană a unei noi infracțiuni, prescripția se calculează pentru fiecare infracțiune separat.

(4) Prescripția se va întrerupe dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1), persoana va săvârși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi.

(5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

(6) Aplicarea prescripției față de persoana care a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă se decide de către instanța de judecată. Dacă instanța nu va găsi posibilă aplicarea prescripției și liberarea de răspundere penală, detențiunea pe viață se va înlocui cu închisoare pe 30 de ani.

(7) Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori.

(8) Prescripția nu se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război, infracțiuni de tortură, tratament inuman sau degradant sau alte infracțiuni prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, indiferent de data la care au fost săvârșite.

## **Capitolul VII**

### **PEDEAPSA PENALĂ**

#### **Articolul 61. Noțiunea și scopul pedepsei penale**

(1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

(2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

#### **Articolul 62. Categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice**

(1) Persoanelor fizice care au săvârșit infracțiuni li se pot aplica următoarele pedepse:

a) amendă;

b) privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;

b<sup>1</sup>) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept;

c) retragere a gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat;

d) munca neremunerată în folosul comunității;

f) închisoare;

g) detențiune pe viață.

(2) Închisoarea și detențiunea pe viață se aplică numai în calitate de pedepse principale.

(3) Muncă neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată ca pedeapsă principală sau în cazul condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei - în calitate de obligație pentru perioada de probațiune sau, după caz, pentru termenul de probă.

(4) Amenda, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate se aplică atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare.

(5) Retragera gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat se aplică numai în calitate de pedeapsă complementară.

(6) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept poate fi aplicată numai în calitate de pedeapsă complementară.

### **Articolul 63. Categoriile pedepselor aplicate persoanelor juridice**

(1) Persoanelor juridice li se pot aplica următoarele pedepse:

- a) amendă;
- b) privare de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- c) lichidare.

(2) Amenda se aplică în calitate de pedeapsă principală.

(3) Privarea persoanei juridice de dreptul de a exercita o anumită activitate și lichidarea acesteia se aplică atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare.

### **Articolul 64. Amenda**

(1) Amenda este o sancțiune pecuniară ce se aplică de instanța de judecată în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod.

(2) Amenda se stabilește în unități convenționale. Unitatea convențională de amendă este egală cu 50 de lei.

(3) Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.

(3<sup>1</sup>) În cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

(4) În cazurile prevăzute la art.21 alin. (3), mărimea amenzii pentru persoanele juridice se stabilește în limitele de la 1500 la 60000 unități convenționale, în funcție de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de mărimea daunei cauzate, luându-se în considerare situația economico-financiară a persoanei juridice. În caz de eschivare cu rea-voință a persoanei juridice de la achitarea amenzii fixate, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu urmărirea patrimoniului.

(5) În caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maxime, prevăzute de articolul respectiv al Părții speciale a prezentului cod. Suma amenzii se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 unități convenționale.

(6) Amenda în calitate de pedeapsă complementară poate fi aplicată numai în cazurile în care ea este prevăzută ca atare pentru infracțiunea corespunzătoare.

(7) În cazul în care condamnatul nu este în stare să plătească amenda stabilită ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate, potrivit prevederilor art.67, să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se 60 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității pentru 100 unități convenționale de amendă.

### **Articolul 65. Privarea de dreptul de a ocupa anumite**

#### **funcții sau de a exercita o anumită activitate**

(1) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.

(2) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi stabilită de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani, iar în cazurile expres prevăzute în Partea specială a prezentului cod - pe un termen de la un an la 15 ani.

(3) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

(4) La aplicarea pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în calitate de pedeapsă complementară la amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, termenul ei se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii, iar la aplicarea ei în calitate de pedeapsă complementară la închisoare, termenul ei se calculează din momentul executării pedepsei principale.

### **Articolul 65<sup>1</sup>. Privarea de dreptul de a conduce mijloace**

#### **de transport sau anularea acestui drept**

(1) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept constă în interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice.

(2) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobândirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege.

**Articolul 66. Retragera gradului militar sau special,  
a unui titlu special, a gradului de calificare  
(clasificare) și a distincțiilor de stat**

În caz de condamnare pentru o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii, poate retrage condamnatului gradul militar sau special, titlul special, gradul de calificare (clasificare) și distincțiile de stat.

**Articolul 67. Munca neremunerată în folosul comunității**

(1) Munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autoritățile administrației publice locale.

(1<sup>1</sup>) În cazul militarilor în termen și militarilor cu termen redus, munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnaților în timpul liber de ședințe, stabilite în conformitate cu cerințele regulamentelor militare, la muncă, determinată de comandantul unității militare.

(2) Munca neremunerată în folosul comunității se stabilește pe un termen de la 60 la 240 de ore și este executată de la 2 la 4 ore pe zi, iar în cazul condamnatului care nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau la acordul acestuia - pînă la 8 ore pe zi.

(2<sup>1</sup>) După pronunțarea hotărîrii judecătorești, președintele ședinței de judecată explică esența pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.

(2<sup>2</sup>) Persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunității semnează în instanța de judecată un angajament prin care se obligă să se prezinte, în termen de 5 zile de la momentul rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești, la organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, la comandantul unității militare.

(3) În caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu închisoare, calculîndu-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. În acest caz, termenul închisorii poate fi mai mic de 3 luni.

(4) Munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată militarilor prin

contract și persoanelor care nu au atins vârsta de 16 ani.

(5) Munca neremunerată în folosul comunității va fi prestată timp de cel mult 18 luni, timp care se calculează de la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești.

(6) Militarii în termen și militarii cu termen redus condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității execută această pedeapsă în unitatea militară.

## **Articolul 70. Închisoarea**

(1) Închisoarea constă în privarea de libertate a persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni prin izolarea impusă a acesteia de mediul normal de viață și plasarea ei, în baza hotărîrii instanței de judecată, pe un anumit termen, într-un penitenciar.

(2) Închisoarea se stabilește pe un termen de la 3 luni la 20 de ani.

(3) La stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvîrșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită, reduse la jumătate.

(3<sup>1</sup>) La aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvîrșit infracțiune la vârsta de la 18 pînă la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime. În cazul în care instanța, ținînd cont de personalitatea infractorului, ajunge la concluzia că doar prin aplicarea pedepsei în limitele generale se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă în limitele prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită. Necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale urmează a fi argumentată de către instanța de judecată.

(4) La stabilirea pedepsei definitive în caz de concurs de infracțiuni, pedeapsa închisorii nu poate depăși 25 de ani pentru adulți, 20 de ani pentru persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, și 12 ani și 6 luni pentru minori, iar în caz de cumul de sentințe - de 30 ani pentru adulți, 25 de ani pentru persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, și 15 ani pentru minori.

(5) În cazul înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață cu o pedeapsă mai blîndă, cu titlu de grațiere, se aplică închisoarea pe un termen de 30 de ani.

## **Articolul 71. Detențiunea pe viață**

(1) Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate a condamnatului pentru tot restul vieții.

(2) Detențiunea pe viață se stabilește numai pentru infracțiunile excepțional de grave.

(3) Detențiunea pe viață nu poate fi aplicată femeilor și minorilor.

## **Articolul 72. Categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare**

(1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare:

a) de tip deschis;

b) de tip semiînchis;

c) de tip închis.

(2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență.

(3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție.

(4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave.

(5) Persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani execută pedeapsa cu închisoare în centrele de detenție pentru minori și tineri, ținându-se cont de personalitatea condamnatului, antecedentele penale și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite.

(6) Femeile condamnate execută pedeapsa închisorii în penitenciare pentru femei.

(7) Schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația.

### **Articolul 73. Privarea unei persoane juridice de dreptul**

#### **de a exercita o anumită activitate**

(1) Privarea unei persoane juridice de dreptul de a exercita o anumită activitate constă în stabilirea interdicției de a încheia anumite tranzacții, de a emite acțiuni sau alte titluri de valoare, de a primi subvenții, înlesniri și alte avantaje de la stat sau de a exercita alte activități.

(2) Privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate poate fi limitată la un anumit teritoriu sau la o anumită perioadă a anului și se stabilește pe un termen de până la 5 ani sau pe un termen nelimitat.

### **Articolul 74. Lichidarea persoanei juridice**

(1) Lichidarea persoanei juridice constă în dizolvarea acesteia, cu survenirea consecințelor prevăzute de legislația civilă.

(2) Lichidarea persoanei juridice se stabilește în cazul în care instanța de judecată constată că gravitatea infracțiunii săvârșite face imposibilă păstrarea unei atare persoane juridice și prelungirea activității ei.

## **Capitolul VIII**

### **INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR**

## **Articolul 75. Criteriile generale de individualizare**

### **a pedepsei**

(1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

(2) În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

(3) Pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, pedeapsa se aplică minorului numai dacă se apreciază că luarea măsurii cu caracter educativ nu este suficientă pentru corectarea minorului.

## **Articolul 76. Circumstanțele atenuante**

(1) La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante:

- a) săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;
- b) săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani;
- c) săvârșirea infracțiunii ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial;
- d) săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă;
- e) prevenirea de către vinovat a urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii săvârșite, repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate;
- f) autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ori recunoașterea vinovăției;
- g) ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea;
- h) săvârșirea infracțiunii ca rezultat al constrângerii fizice sau psihice, ce nu înlătură caracterul penal al faptei, sau dată fiind dependența materială, de serviciu sau de altă natură;

i) săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea involuntară sau forțată a substanțelor menționate la art.24 sau de consumarea de aceste substanțe fără a fi conștientă de efectul lor;

j) săvârșirea infracțiunii cu depășirea limitelor legale ale legitimei apărări, reținerii infractorului, stării de extremă necesitate, riscului întemeiat sau ca rezultat al executării ordinului sau dispoziției superiorului;

k) afectarea gravă, prin infracțiunea săvârșită, a făptuitorului acesteia sau greutatea poverii pedepsei, aplicată pentru el, din cauza vârstei înaintate a acestuia, stării sănătății lui sau altor circumstanțe;

l) expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune, sau depășirea termenului rezonabil pentru examinarea cazului, ținându-se cont de natura faptei, dacă tergiversarea nu a fost provocată de făptuitor.

(2) Instanța de judecată poate considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin.(1).

(3) La stabilirea pedepsei, instanța de judecată nu consideră drept atenuantă circumstanța care este prevăzută de lege ca element constitutiv al infracțiunii.

### **Articolul 77. Circumstanțele agravante**

(1) La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe agravante:

a) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză;

b) provocarea prin infracțiune a unor urmări grave;

c) săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participație;

d) săvârșirea infracțiunii din motive de prejudecată;

e) săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

f) săvârșirea infracțiunii asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;

g) săvârșirea infracțiunii prin intermediul sau în prezența minorilor, persoanelor aflate în dificultate, persoanelor retardate mintal sau dependente de făptuitor;

h) săvârșirea infracțiunii prin acte de o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei;

i) săvârșirea infracțiunii prin mijloace care prezintă un pericol social sporit;

j) săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art.24. Instanța de judecată este în drept, în funcție de caracterul infracțiunii, să nu considere aceasta ca o circumstanță agravantă;

k) săvârșirea infracțiunii cu folosirea armei, a munițiilor, a substanțelor explozive ori a dispozitivelor ce le imită, a mijloacelor tehnice special pregătite, a substanțelor nocive și radioactive, a preparatelor medicamentoase și a altor preparate chimico-farmacologice, precum și cu aplicarea constrângerii fizice sau psihice;

m) săvârșirea infracțiunii profitând de starea excepțională, de calamitățile naturale, precum și de dezordini de masă;

n) săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate.

(2) Dacă circumstanțele menționate la alin.(1) sînt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

### **Articolul 78. Efectele circumstanțelor atenuante și agravante**

(1) În cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează:

a) dacă minimul pedepsei cu închisoare prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă pînă la acest minim;

b) dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî pînă la limita de jos;

c) dacă pentru infracțiunea săvârșită se prevede detențiune pe viață, aceasta se înlocuiește cu închisoare de la 15 la 25 de ani.

(2) În cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

(3) În cazul în care există circumstanțe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

(4) În caz de concurs al circumstanțelor agravante și celor atenuante, coborîrea pedepsei pînă la minimul sau ridicarea ei pînă la maximumul prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod nu este obligatorie.

(5) Dacă există circumstanțe atenuante excepționale, pedeapsa poate fi aplicată conform prevederilor art.79.

### **Articolul 79. Aplicarea pedepsei mai blînde decît cea prevăzută de lege**

(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.

(1<sup>1</sup>) Poate fi considerată excepțională atît o circumstanță atenuantă, cît și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin.(1).

(3) În cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită.

(4) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor adulte în cazul aplicării pedepsei detențiunii pe viață , în cazul recidivei de infracțiuni sau al săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art. 166<sup>1</sup> alin. (2)-(4).

### **Articolul 80. Aplicarea pedepsei în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției**

În cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaștere a vinovăției, iar instanța de judecată acceptă acest acord, pedeapsa pentru infracțiunea imputată se reduce cu o treime din pedeapsa maximă prevăzută pentru această infracțiune.

### **Articolul 81. Aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată**

(1) La aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată se ține cont de circumstanțele în virtutea cărora infracțiunea nu a fost dusă pînă la capăt.

(2) Mărimea pedepsei pentru pregătirea de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși jumătate din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

(3) Mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

(4) Pentru pregătirea de infracțiune și tentativa de infracțiune detențiunea pe viață nu se aplică.

### **Articolul 82. Aplicarea pedepsei pentru recidivă de infracțiuni**

(1) La aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de

periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi.

(2) Mărimea pedepsei pentru recidiva periculoasă și deosebit de periculoasă nu poate fi mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sînt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.

### **Articolul 83. Aplicarea pedepsei pentru participație**

Organizatorul, instigatorul și complicele la o infracțiune, prevăzută de legea penală, săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține cont de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de prevederile art.75.

### **Articolul 84. Aplicarea pedepsei în cazul unui concurs**

#### **de infracțiuni**

(1) Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțînd pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vîrsta de 18 ani și a persoanelor care au atins vîrsta de 18 ani, dar nu au atins vîrsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate - pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

(2) La pedeapsa principală aplicată în cazul unui concurs de infracțiuni poate fi adăugată oricare din pedepsele complementare prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod, care stabilesc răspunderea pentru infracțiunile de a căror săvârșire persoana a fost declarată vinovată. Pedeapsa complementară definitivă stabilită prin cumul, total sau parțial, al pedepselor complementare aplicate nu poate depăși termenul sau mărimea maximă prevăzută de Partea generală a prezentului cod pentru această categorie de pedepse.

(3) Dacă pentru infracțiunile care intră în concurs sînt stabilite pedepse principale de diferite categorii, a căror cumulare nu este prevăzută de art.87, și instanța de judecată nu va găsi temeiuri pentru absorbirea unei pedepse de către alta, ele se execută de sine stătător.

(4) Conform prevederilor alin.(1)-(3) se stabilește pedeapsa și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz,

în termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

(5) În cazul unui concurs de infracțiuni, când s-a stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori alte categorii de pedepse, se aplică ca pedeapsă definitivă detențiunea pe viață.

### **Articolul 85. Aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe**

(1) Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani și a persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate - termenul de 15 ani.

(2) Cumularea pedepselor complementare în cazul unui cumul de sentințe se efectuează în condițiile art.84 alin.(2).

(3) Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

(4) La cumularea pedepselor, dacă prin una din sentințe este stabilită pedeapsa detențiunii pe viață, pedeapsa definitivă va fi detențiunea pe viață.

### **Articolul 86. Aplicarea pedepsei în cazul executării**

#### **hotărîrii unui stat străin**

(1) La executarea hotărîrii unui stat străin, instanța de judecată înlocuiește sancțiunea privativă de libertate pronunțată în statul străin cu o sancțiune prevăzută de propria lege penală pentru aceeași faptă, fără a agrava situația penală a condamnatului stabilită prin hotărîrea statului străin. Dacă legea statului străin prevede o sancțiune mai mică decât minimul prevăzut în legea internă, instanța de judecată nu va fi legată de acest minim și va aplica o sancțiune corespunzătoare sancțiunii pronunțate în statul străin.

(2) Orice parte a sancțiunii pronunțate în statul străin și orice perioadă de detenție provizorie executate de condamnat se deduc integral prin hotărîrea instanței de judecată privind recunoașterea hotărîrii statului străin.

(3) La executarea hotărîrii statului străin privind aplicarea amenzii sau confiscarea unei sume de bani, instanța de judecată va stabili cuantumul acesteia în monedă națională, aplicînd cursul oficial al leului moldovenesc valabil la momentul pronunțării hotărîrii privind recunoașterea hotărîrii statului străin, fără a depăși maximul sancțiunii fixat de către statul străin pentru o astfel de faptă.

(4) Amenzile și confiscările de bunuri rezultate din executarea hotărîrilor unui stat

străin revin Republicii Moldova, fără a fi prejudiciate drepturile statelor terțe.

### **Articolul 87. Modul determinării termenului pedepsei**

#### **definitive în cazul cumulării diferitelor pedepse**

(1) La cumularea diferitelor pedepse principale aplicate în cazul unui concurs de infracțiuni sau al unui cumul de sentințe, unei zile de închisoare îi corespund 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(2) Celelalte pedepse cumulate cu închisoarea se execută de sine stătător.

### **Articolul 88. Calcularea termenelor pedepsei și computarea**

#### **arestului preventive**

(1) Termenele de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și de închisoare se calculează în luni și ani, iar cele de muncă neremunerată în folosul comunității - în ore.

(2) La computarea sau cumularea pedepselor menționate la alin.(1), cu excepția muncii neremunerate în folosul comunității, precum și la înlocuirea pedepsei, se admite calcularea acestora în zile.

(3) Timpul aflării persoanei sub arest preventiv pînă la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, calculîndu-se o zi pentru o zi, iar în termenul muncii neremunerate în folosul comunității - calculîndu-se o zi de arest preventiv pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(4) Durata arestului preventiv și cea a executării pedepsei cu închisoare, aplicate prin hotărîre a instanței de judecată, pentru infracțiunea săvîrșită în străinătate se includ în termenul pedepsei, în cazul extrădării persoanei în condițiile legii, calculîndu-se o zi pentru o zi.

(5) Condamnatului care s-a aflat sub arest preventiv pînă la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea în calitate de pedeapsă principală a amenzii, a privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, instanța de judecată, ținînd cont de termenul aflării sub arest preventiv, îi atenuază pedeapsa stabilită sau îl liberează complet de executarea acesteia.

(6) Timpul în care condamnatul, în cursul executării pedepsei, urmează un tratament spitalicesc se include în durata executării pedepsei, cu excepția cazului în care și-a provocat singur boala, fapt ce s-a constatat în cursul executării pedepsei. În durata executării pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității nu se include timpul în care condamnatul lipsește de la locul de muncă.

## **Capitolul IX**

### **LIBERAREA DE PEDEAPSA PENALĂ**

## **Articolul 89. Noțiunea și categoriile liberării de pedeapsa penală**

(1) Prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărâre a instanței de judecată.

(2) Liberarea de pedeapsa penală se efectuează prin:

a) condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei;

b) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen;

b<sup>1</sup>) liberarea de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și al reparării prejudiciului;

c) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă;

d) liberarea de pedeapsă a minorilor;

e) liberarea de pedeapsă datorită schimbării situației;

f) liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave;

g) amânarea executării pedepsei pentru femei gravide și persoane care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani.

(3) Persoanelor liberate de pedeapsa penală li se aplică probațiunea, iar militarilor - termenul de probă.

## **Articolul 90. Condamnarea cu suspendarea condiționată**

### **a executării pedepsei**

(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

(2) Perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 5 ani.

(4) Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

(5) În caz de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pot fi stabilite pedepse complementare.

(6) Aplicând condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat:

a) să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent;

b) să nu frecventeze anumite locuri;

c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică;

c<sup>1</sup>) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent;

d) să acorde o susținere materială familiei victimei;

e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță;

f) să participe la programe probaționale;

g) să presteze muncă neremunerată în folosul comunității;

h) să fie supus monitorizării electronice, dar nu mai mult de 12 luni.

(7) În decursul perioadei de probațiune sau, după caz, termenul de probă, instanța de judecată, la demersul organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate anula, în întregime sau parțial, obligațiile stabilite anterior condamnatului ori adăuga altele noi.

(8) Dacă, după expirarea a cel puțin jumătate din perioadei de probațiune sau, după caz, termenul de probă, condamnatul cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a avut o comportare corectă și exemplară, a reparat integral dauna, instanța de judecată, la demersul organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale.

(8<sup>1</sup>) În cazul în care persoana condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei are stabilită și pedeapsă complementară, prevederile alin.(8) nu se aplică pînă la executarea integrală a pedepsei complementare.

(9) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în decursul perioadei de probațiune sau, după caz, termenul de probă, încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite sau, pînă la expirarea termenului de probă, nu a executat cu

rea-voință obligația de a repara dauna cauzată instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și la trimiterea condamnatului pentru a executa, deplin sau parțial, dar nu mai puțin de 1/3 din pedeapsa stabilită prin hotărîrea instanței de judecată.

(10) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85, dacă, după caz, nu sînt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol.

(11) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată, la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

## **Articolul 90<sup>1</sup>. Condamnarea cu suspendarea parțială**

### **a executării pedepsei cu închisoare**

(1) În cazul în care instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd în hotărîre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă.

(2) În cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar poate fi coborîtă pînă la minimul prevăzut de prezentul cod.

(3) În cazul infracțiunilor grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar nu trebuie să fie mai mică decît jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată.

(4) Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166<sup>1</sup> alin.(2)-(4), art.171-175<sup>1</sup>, 201<sup>1</sup>, 206, 208, 208<sup>1</sup> și 208<sup>2</sup>.

(5) La liberarea persoanei pentru executarea părții de pedeapsă suspendată condiționat pot fi aplicate obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6).

(6) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, în termenul de probă o nouă infracțiune intenționată sau încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite, instanța de

judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85 dacă, după caz, nu sînt aplicabile prevederile alin. (7) din prezentul articol.

(7) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare săvîrșește în perioada de probațiune sau, după caz, în termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată ușoară sau mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare se soluționează de către instanța de judecată, la demersul organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

## **Articolul 91. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte**

### **de termen**

(1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului cînd dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

(2) Aplicînd liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.

(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite.

(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvîrșirii infracțiunii a atins vîrsta de 21 ani, a executat efectiv:

a) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvîrșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum și din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8).

(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei și dacă această persoană a executat efectiv

cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă.

(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani și persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv:

a) cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

b) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave;

c) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

(7) Controlul asupra comportării celor eliberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

(8) Dacă, în termenul de pedeapsă rămas neexecutat:

a) condamnatul se eschivează cu premeditare de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată la aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată, la propunerea organului indicat la alin.(7), poate pronunța o încheiere cu privire la anularea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen și la trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat;

b) condamnatul săvârșește din imprudență o nouă infracțiune, anularea sau menținerea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen se decide de instanța de judecată;

c) condamnatul săvârșește cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile art.85. În același mod se aplică pedeapsa și în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni din imprudență dacă instanța de judecată anulează liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

## **Articolul 91<sup>1</sup>. Liberarea de pedeapsă penală în cazul**

### **săvârșirii infracțiunii pentru prima oară**

### **și al reparării prejudiciului**

(1) Persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art.241, 242, 244, 244<sup>1</sup>, 246, 246<sup>1</sup>, 250, 257, 258 și 262 din Partea specială a prezentului cod dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) nu a fost liberată anterior de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;

b) a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;

c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială a codului.

(2) Persoana este liberată de pedeapsă penală în condițiile alin.(1) doar dacă fapta nu a fost săvârșită prin aplicarea constrângerii fizice sau psihice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală.

## **Articolul 92. Înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă**

(1) În privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și grave, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară.

(2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă și jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă.

(3) La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

(4) La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

## **Articolul 93. Liberarea de pedeapsă a minorilor**

Minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sînt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter educativ prevăzute la art. 104.

## **Articolul 94. Liberarea de pedeapsă datorită schimbării situației**

Persoana care a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de pedeapsă dacă se va constata că, la data judecării cauzei, datorită schimbării situației, fapta săvârșită și-a pierdut caracterul prejudiciabil și, în virtutea comportării ireproșabile după săvârșirea infracțiunii, persoana respectivă poate fi corectată fără executarea pedepsei.

## **Articolul 95. Liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave**

(1) Persoana care, în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, ce o lipsește de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sale sau de a le dirija, este liberată de executarea pedepsei. Acestei persoane instanța de judecată îi poate aplica măsuri de constrângere cu caracter medical.

(2) Persoana care, pînă la pronunțarea sentinței sau în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală gravă, alta decît cea specificată la alin.(1), ce împiedică executarea pedepsei, poate fi liberată de executarea pedepsei de către instanța de judecată.

(4) Persoanele menționate la alin.(1) și (2), în cazul însănătoșirii lor, pot fi supuse pedepsei dacă nu au expirat termenele prescripției prevăzute la art.60 și 97. Schimbarea liberării condiționate a persoanelor menționate la alin.(1) și (2) cu executarea pedepsei în penitenciar se efectuează la demersul reprezentantului organului care pune în executare sentința, în baza unui control efectuat cel puțin o dată la 12 luni.

## **Articolul 96. Amînarea executării pedepsei pentru**

### **femei gravide și persoane care au copii**

#### **în vîrstă de pînă la 8 ani**

(1) Femeilor condamnate gravide și persoanelor care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII, instanța de judecată le poate amîna executarea pedepsei pînă la atingerea de către copil a vîrstei de 8 ani.

(1<sup>1</sup>) La amînarea executării pedepsei în condițiile alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată poate obliga persoana condamnată să îndeplinească obligațiile prevăzute la art. 90 alin. (6).

(2) În cazul în care vreuna din persoanele condamnate, menționate la alin.(1), refuză să-și exercite drepturile și obligațiile părintești sau încalcă condițiile probațiunii după avertismentul făcut de organul care exercită controlul asupra comportamentului persoanei condamnate față de care executarea pedepsei a fost amînată, instanța de judecată, la propunerea organului nominalizat, poate să anuleze amînarea executării pedepsei și să trimită persoana condamnată pentru executarea pedepsei la locul stabilit în hotărîrea judecătorească.

(3) La atingerea de către copil a vîrstei de 8 ani, instanța de judecată, la demersul organului de probațiune:

- a) liberează persoana condamnată de executarea părții neexecutate a pedepsei;
- b) înlocuiește partea neexecutată a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă;
- c) trimite persoana condamnată în instituția corespunzătoare pentru executarea părții neexecutate a pedepsei.

(4) Dacă în perioada amînării executării pedepsei persoana condamnată săvîrșește o

nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85.

### **Articolul 96<sup>1</sup>. Dispunerea internării forțate într-o instituție**

#### **ftiziopneumologică**

Dacă persoana în privința căreia se examinează chestiunea privind liberarea de pedeapsă conform art.91-96 este bolnavă de tuberculoză, instanța de judecată poate dispune, în baza demersului administrației instituției penitenciare, internarea ei forțată într-o instituție ftiziopneumologică.

### **Articolul 97. Prescripția executării sentinței de condamnare**

(1) Sentința de condamnare nu se pune în executare dacă acest lucru nu a fost făcut în următoarele termene, calculate din ziua în care aceasta a rămas definitivă:

- a) 2 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune ușoară;
- b) 6 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune mai puțin gravă;
- c) 10 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune gravă;
- d) 15 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune deosebit de gravă;
- e) 20 de ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune excepțional de gravă.

(2) Termenele de prescripție a executării pedepsei se reduc pe jumătate pentru persoanele care, la data săvârșirii infracțiunii, erau minori.

(3) Curgerea prescripției se întrerupe dacă persoana se sustrage de la executarea pedepsei sau dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1) și (2), săvârșește cu intenție o nouă infracțiune. În cazul eschivării de la executarea pedepsei, curgerea termenului de prescripție începe din momentul prezentării persoanei pentru executarea pedepsei sau din momentul reținerii acesteia, iar în caz de comitere a unei noi infracțiuni - din momentul săvârșirii ei.

(4) Prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale stabilite pentru infracțiunile contra păcii și securității omenirii sau pentru infracțiunile de război, prevăzute la art.135-137, 139 și 143.

## **Capitolul X**

### **MĂSURILE DE SIGURANȚĂ**

#### **Articolul 98. Scopul și tipurile măsurilor de siguranță**

(1) Măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea unui pericol și preîntîmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsuri de siguranță sînt:

- a) măsurile de constrângere cu caracter medical;
- b) măsurile de constrângere cu caracter educativ;
- c) expulzarea;
- d) confiscarea specială.
- e) confiscarea extinsă.

### **Articolul 99. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical**

Persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care au săvârșit asemenea fapte în stare de responsabilitate, de responsabilitate redusă, dar, pînă la pronunțarea sentinței sau în timpul executării pedepsei, s-au îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ele sînt incapabile să-și dea seama de acțiunile lor sau să le dirijeze, instanța de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrângere cu caracter medical, care se îmfăptuiesc de către instituțiile curative ale organelor de ocrotire a sănătății:

- a) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită;
- b) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

### **Articolul 100. Internarea într-o instituție psihiatrică**

(1) Internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită poate fi aplicată de către instanța de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite, are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere obișnuită.

(2) Internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă poate fi aplicată de către instanța de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite, prezintă un pericol deosebit pentru societate și are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere riguroasă.

(3) Persoanele internate în instituții psihiatrice cu supraveghere riguroasă sînt deținute în condiții ce exclud posibilitatea săvârșirii de către ele a unei noi fapte prejudiciabile.

### **Articolul 101. Stabilirea, schimbarea, prelungirea și încetarea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical alienaților**

(1) Instanța de judecată, considerînd că este necesar de a aplica o măsură de

constrângere cu caracter medical, alege forma acesteia în funcție de boala mintală a persoanei, de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite. Persoana supusă tratamentului forțat sau reprezentantul acesteia are dreptul de a cere unei instituții medicale independente avizul asupra stării de sănătate a persoanei căreia i se aplică măsuri de constrângere cu caracter medical.

(2) Instanța de judecată, în temeiul avizului instituției medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical în cazul însănătoșirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri.

(3) Schimbarea măsurii de constrângere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanța de judecată, atât din oficiu, cât și la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puțin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri.

(4) Dacă instanța de judecată nu va găsi necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical unui alienat, precum și în cazul încetării aplicării unor astfel de măsuri, ea îl poate încredința spre îngrijire rudelor sau tutorilor, dar sub o supraveghere medicală obligatorie.

## **Articolul 102. Deducerea duratei de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical**

(1) Persoanei care, după săvârșirea infracțiunii sau în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ea este incapabilă să-și dea seama de acțiunile sale sau să le dirijeze, instanța de judecată îi poate aplica pedeapsa după însănătoșire dacă nu a expirat termenul de prescripție sau dacă nu există alte motive pentru liberarea ei de răspundere penală și de pedeapsă.

(2) În caz de aplicare a pedepsei după însănătoșire, durata de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical se deduce din termenul pedepsei.

## **Articolul 103. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical alcoolicilor și narcomanilor sau punerea lor sub curatelă**

(1) În caz de săvârșire a infracțiunii de către un alcoolic sau un narcoman, dacă există avizul medical corespunzător, instanța de judecată, din oficiu ori la cererea colectivului de muncă sau a organului de ocrotire a sănătății, concomitent cu pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită, poate să aplice acestei persoane tratamentul medical forțat.

(2) Persoanele menționate la alin.(1), condamnate la pedepse neprivative de libertate, vor fi supuse unui tratament forțat în instituțiile medicale cu regim special.

(3) Dacă persoanele menționate la alin.(1) au fost condamnate la pedeapsa cu închisoare, în timpul executării pedepsei ele vor fi supuse unui tratament medical forțat, iar

după eliberare din locurile de deținere, dacă este necesară continuarea unui astfel de tratament, ele vor fi tratate în instituții medicale cu regim special.

(4) Încetarea tratamentului medical forțat este dispusă de către instanța de judecată, la propunerea instituției medicale în care se tratează persoana respectivă.

(5) Dacă infracțiunea a fost săvârșită de o persoană care abuzează de alcool și prin aceasta își pune familia într-o situație materială grea, instanța de judecată, concomitent cu aplicarea pedepsei neprivative de libertate pentru infracțiunea săvârșită, este în drept, la cererea colectivului de muncă sau a rudelor apropiate ale persoanei în cauză, să o pună sub curatelă.

#### **Articolul 104. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educative**

(1) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu art. 54 sau de pedeapsă penală în conformitate cu art. 93 li se aplică următoarele măsuri de constrângere cu caracter educativ:

a) avertismentul;

b) încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat;

c) obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului;

d) obligarea minorului de a urma un curs de reabilitare psihologică;

e) obligarea minorului de a urma cursul de învățământ obligatoriu;

f) obligarea minorului de a participa la un program probațional.

(2) Enumerarea de la alin.(1) are un caracter exhaustiv.

(3) Minorului îi pot fi aplicate concomitent câteva măsuri de constrângere cu caracter educativ.

(4) În cazul eschivării sistematice a minorului de la măsurile de constrângere cu caracter educativ, la propunerea organului de stat specializat, procurorul anulează măsurile aplicate și trimite cauza în instanța de judecată, iar în cazul în care măsurile respective au fost stabilite de către instanța de judecată, aceasta le anulează și dispune trimiterea cauzei penale la procuror sau, după caz, stabilește o pedeapsă prevăzută de lege pentru fapta săvârșită.

(5) Măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite.

#### **Articolul 105. Expulzarea**

(1) Cetățenilor străini și apatrizilor care au fost condamnați pentru săvârșirea unor infracțiuni li se poate interzice rămânerea pe teritoriul țării.

(2) În cazul în care expulzarea însoțește pedeapsa cu închisoare, aducerea la îndeplinire a expulzării are loc după executarea pedepsei.

(3) La luarea deciziei privind expulzarea persoanelor prevăzute la alin.(1) se va ține cont de dreptul la respectarea vieții private a acestora.

### **Articolul 106. Confiscarea special**

(1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

(2) Sînt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare):

a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni;

b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri din valorificarea acestor bunuri;

c) date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor;

e) deținute contrar dispozițiilor legale.

f) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile de la aceste bunuri;

g) care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

(2<sup>1</sup>) Dacă bunurile rezultate din infracțiuni și veniturile de la aceste bunuri au fost comasate cu bunurile dobîndite legal, se confiscă acea parte din bunuri sau contravaloarea acestora care corespunde valorii bunurilor rezultate din infracțiuni și a veniturilor de la aceste bunuri.

(3) Dacă bunurile menționate la alin. (2) lit. a) și b) aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravaloarea acestora. Dacă bunurile respective au fost transferate cu titlu gratuit unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea acestora, bunurile se confiscă.

(4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală.

(5) Confiscarea specială nu se aplică în cazul infracțiunilor săvârșite prin intermediul unui organ de presă sau al oricărui alt mijloc de informare în masă.

### **Articolul 106<sup>1</sup>. Confiscarea extinsă**

(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele indicate la art. 106, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 158, 165, 168, 186-189, 191, 192, 206, 208<sup>1</sup>, 208<sup>2</sup>, 214<sup>1</sup>, 217-217<sup>4</sup>, 218-220, 236-240, 242<sup>1</sup>, 242<sup>2</sup>, 243, 248-253, 256, 260<sup>3</sup>, 260<sup>4</sup>, 260<sup>6</sup>, 279, 280, 283, 284, 289, 290, 292, 302, 324-328, 330<sup>2</sup>, 332-335<sup>1</sup>, 352<sup>1</sup> și 361, dacă fapta a fost comisă din interes material.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată în ultimii 5 ani înainte de săvârșirea infracțiunii depășește cu mai mult de 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern, veniturile dobândite licit de aceasta. Dacă este comisă o infracțiune continuă, este luată în considerare și perioada până la sfârșitul activității infracționale;

b) instanța de judecată își formează convingerea că bunurile respective pot proveni din activități ilicite. Convingerea instanței se poate baza inclusiv pe diferența dintre veniturile dobândite licit și valoarea bunurilor dobândite în aceeași perioadă;

c) au fost săvârșite infracțiunile indicate la alin. (1) pentru care legea prevede o pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 4 ani.

(2<sup>1</sup>) Confiscarea extinsă poate fi dispusă și asupra bunurilor transferate fictiv către terți, dobânditori de rea-credință, precum și în cazul terților care știau sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului a fost evitarea confiscării.

(3) La aplicarea prevederilor alin. (2) se va lua în considerare și valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată sau de o persoană terță unui membru de familie, persoanelor juridice asupra cărora persoana condamnată deține controlul sau altor persoane care știau ori trebuiau să știe despre dobândirea ilicită a bunurilor.

(4) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se va ține cont de valoarea bunurilor la data dobândirii lor și de cheltuielile făcute de persoana condamnată, inclusiv de persoanele prevăzute la alin. (3).

(5) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc sau au fost comasate cu bunurile dobândite licit, în locul lor se confiscă bani și bunuri care acoperă valoarea acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, inclusiv bunurile în care au fost transformate sau convertite bunurile provenite din activitățile infracționale, precum și veniturile sau foloasele obținute din aceste bunuri.

(6<sup>1</sup>) Dacă persoana condamnată deține bani, aceștia vor fi confiscați în mod prioritar. Dacă banii deținuți nu sunt suficienți, se confiscă celelalte bunuri.

(7) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.

## Capitolul XI

## **CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ SAU CONSECINȚELE CONDAMNĂRII**

### **Articolul 107. Amnistia**

(1) Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

(3) Amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art. 166<sup>1</sup> alin. (2)-(4), precum și persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art. 171-175<sup>1</sup>, 201, 206, 208, 208<sup>1</sup> și 208<sup>2</sup>.

### **Articolul 108. Grațierea**

(1) Grațierea este actul prin care persoana condamnată este liberată, în tot sau în parte, de pedeapsa stabilită ori pedeapsa stabilită este comutată.

(2) Grațierea se acordă de către Președintele Republicii Moldova în mod individual.

(3) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare, cu excepția cazului în care se dispune altfel prin actul de grațiere.

(4) Grațierea nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

(5) Grațierea nu se aplică persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art. 171-175<sup>1</sup>, 201, 206, 208, 208<sup>1</sup> și 208<sup>2</sup>.

### **Articolul 109. Împăcarea**

(1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI, la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

(2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrînsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(4) Împăcarea nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit asupra minorilor

infrafracțiuni prevăzute la art. 171-175<sup>1</sup>, 201, 206, 208, 208<sup>1</sup> și 208<sup>2</sup>.

### **Articolul 110. Noțiunea de antecedente penale**

Antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânării definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

### **Articolul 111. Stingerea antecedentelor penale**

(1) Se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele:

a) liberate de pedeapsă penală;

b) liberate, potrivit actului de amnistie, de răspunderea penală;

c) liberate, potrivit actului de amnistie sau grațiere, de executarea pedepsei pronunțate prin sentința de condamnare;

d) condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dacă, în termenul de probă, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost anulată;

e) condamnate la o pedeapsă mai blîndă decît închisoarea - după executarea pedepsei;

f)- *exclusă*.

g) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave - dacă au expirat 2 ani după executarea pedepsei;

h) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni grave - dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei;

i) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni deosebit de grave - dacă au expirat 8 ani după executarea pedepsei;

j) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni excepțional de grave - dacă au expirat 10 ani după executarea pedepsei.

(2) Dacă condamnatul, în modul stabilit de lege, a fost liberat înainte de termen de executarea pedepsei sau partea neexecutată a pedepsei i-a fost înlocuită cu o pedeapsă mai blîndă, termenul stingerii antecedentelor penale se calculează pornindu-se de la termenul real al pedepsei executate, din momentul liberării de executarea pedepsei principale și complementare.

(3) Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

### **Articolul 112. Reabilitarea judecătorească**

(1) Dacă persoana care a executat pedeapsa penală a dat dovadă de o comportare ireproșabilă, la cererea sa, instanța de judecată poate anula antecedentele penale pînă la expirarea termenelor de stingere a acestora. Drept condiții pentru primirea cererii de reabilitare judecătorească pot fi:

a) condamnatul nu a comis o nouă infracțiune;

b) a expirat cel puțin jumătate din termenul prevăzut la art.111 alin.(1) și (2);

c) condamnatul a avut o comportare ireproșabilă;

d) condamnatul a achitat integral despăgubirile civile, la plata cărora a fost obligat prin hotărîre judecătorească, precum și cheltuielile de judecată;

e) condamnatul își are asigurată existența prin muncă sau prin alte mijloace oneste, a atins vîrstă de pensionare sau este incapabil de muncă.

(2) Reabilitarea anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

(3) În caz de respingere a cererii de reabilitare, nu se poate face o nouă cerere decît după un an.

(4) Anularea reabilitării judecătorești se efectuează în cazul în care, după acordarea ei, s-a descoperit că cel reabilitat a mai avut o condamnare care, dacă ar fi fost cunoscută, conducea la respingerea cererii de reabilitare.

## **Capitolul XII**

### **CALIFICAREA INFRAȚIUNII**

#### **Articolul 113. Noțiunea de calificare a infracțiunii**

(1) Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

(2) Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

#### **Articolul 114. Calificarea infracțiunilor în cazul unui**

##### **concurs de infracțiuni**

Calificarea infracțiunilor în cazul unui concurs de infracțiuni, determinat la art.33, se efectuează cu invocarea tuturor articolelor sau alineatelor unui singur articol din legea penală care prevăd faptele prejudiciabile săvîrșite.

#### **Articolul 115. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței**

##### **normelor penale**

(1) Concurența normelor penale presupune săvârșirea de către o persoană sau de către un grup de persoane a unei fapte prejudiciabile, cuprinse în întregime de dispozițiile a două sau mai multor norme penale și constituind o singură infracțiune.

(2) Alegerea uneia din normele concurente care reflectă cel mai exact natura juridică a faptei prejudiciabile comise se efectuează în condițiile art.116-118.

### **Articolul 116. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre normele generale și cele special**

(1) Normă generală se consideră norma penală care prevede două sau mai multe fapte prejudiciabile, iar normă specială - norma penală care prevede numai cazurile particulare ale acestor fapte.

(2) În cazul concurenței dintre norma generală și cea specială, se aplică numai norma specială.

### **Articolul 117. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre două norme special**

Concurența dintre două norme speciale are următoarele varietăți:

a) dintre componența de infracțiune cu circumstanțe atenuante și alta cu circumstanțe agravante - infracțiunea se califică în baza celei cu circumstanțe atenuante;

b) dintre două componente de infracțiuni cu circumstanțe atenuante - infracțiunea se califică în baza normei penale care prevede pedeapsa mai blândă;

c) dintre două componente de infracțiuni cu circumstanțe agravante - infracțiunea se califică în baza normei penale care prevede o pedeapsă mai aspră.

### **Articolul 118. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg**

(1) Concurența dintre o parte și un întreg reprezintă existența a două sau mai multor norme penale, una din ele cuprinzând fapta prejudiciabilă în întregime, iar celelalte - numai unele părți ale ei.

(2) Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

## **Capitolul XIII**

### **ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII**

#### **ÎN PREZENTUL COD**

## **Articolul 119. Dispoziții generale**

Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele definite în prezentul capitol, înțelesul lor este cel prevăzut la articolele ce urmează.

## **Articolul 120. Teritoriul**

Prin teritoriul Republicii Moldova și teritoriul țării se înțelege întinderea de pământ și apele cuprinse între frontierele Republicii Moldova, cu subsolul și spațiul ei aerian.

## **Articolul 121. Secretul de stat**

Prin secret de stat se înțeleg informațiile definite astfel prin Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.

## **Articolul 122. Persoana care se bucură de protecție**

### **internațională**

Prin persoană care se bucură de protecție internațională se înțelege:

a) șeful statului străin, inclusiv fiecare membru al organului colegial care exercită funcțiile șefului de stat conform constituției statului respectiv, fie șeful guvernului, fie ministrul de externe al statului străin, precum și membrii familiilor lor care îi însoțesc;

b) oricare reprezentant ori persoană cu funcție de răspundere a statului străin sau oricare persoană cu funcție de răspundere ori alt agent al organizației internaționale interguvernamentale care, conform dreptului internațional, are dreptul la protecție specială contra oricărui atac asupra persoanei, libertății și demnității sale, precum și membrii familiei lor care locuiesc împreună cu ei.

## **Articolul 123. Persoana cu funcție de răspundere, persoana**

### **publică și persoana cu funcție de demnitate**

#### **publică**

(1) Prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

(2) Prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să

presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

(3) Prin persoană cu funcție de demnitate publică se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.

### **Articolul 123<sup>1</sup>. Persoana publică străină și funcționarul internațional**

(1) Prin persoană publică străină se înțelege: orice persoană, numită sau aleasă, care deține un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar al unui stat străin; persoana care exercită o funcție publică pentru un stat străin, inclusiv pentru un organ public sau o întreprindere publică străină; persoana care exercită funcția de jurat în cadrul sistemului judiciar al unui stat străin.

(2) Prin funcționar internațional se înțelege: funcționarul unei organizații publice internaționale ori supranaționale sau orice persoană autorizată de o astfel de organizație să acționeze în numele ei; membrul unei adunări parlamentare a unei organizații internaționale ori supranaționale; orice persoană care exercită funcții judiciare în cadrul unei curți internaționale, inclusiv persoana cu atribuții de grefă.

### **Articolul 124. Persoana care gestionează o organizație**

#### **comercială, obștească sau altă organizație**

#### **nestatală**

Prin persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală se înțelege persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

### **Articolul 126. Proporții deosebit de mari, proporții mari,**

#### **daune considerabile și daune esențiale**

(1) Se consideră proporții mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

(1<sup>1</sup>) Se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de

Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

(2) Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

### **Articolul 126<sup>1</sup>. Mijloace din fonduri externe**

Prin mijloace din fonduri externe se înțeleg resursele financiare și materiale alocate în calitate de granturi, subvenții, credite, donații, împrumuturi, ajutor umanitar de către alte state, Comunitatea Europeană sau instituții, organizații și asociații internaționale, persoane fizice sau juridice străine, garantate sau contractate de către stat, precum și cele nerambursabile.

### **Articolul 127. Timpul de război**

Prin timp de război se înțelege intervalul de la data declarării mobilizării sau a începerii operațiilor de război pînă la data trecerii armatei la starea de pace.

### **Articolul 127<sup>1</sup>. Persoana protejată de dreptul internațional**

#### **umanitar**

Prin persoană protejată de dreptul internațional umanitar se înțelege:

a) într-un conflict armat cu caracter internațional: orice persoană protejată în sensul Convențiilor de la Geneva din 12 august 1949 privind protecția victimelor de război și al Protocolului adițional I din 8 iunie 1977 privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale, în special bolnavii, răniții, naufragiații, prizonierii de război și persoanele civile;

b) într-un conflict armat fără caracter internațional: orice persoană protejată în sensul art. 3 comun al Convențiilor de la Geneva din 12 august 1949 și în sensul Protocolului adițional II din 8 iunie 1977 privind protecția victimelor conflictelor armate fără caracter internațional (bolnavii, răniții, naufragiații, persoanele care nu participă direct la operațiunile militare și care se găsesc sub puterea părții inamice);

c) într-un conflict armat cu sau fără caracter internațional: membrii forțelor armate și combatanții părții inamice care au depus armele sau care, din orice altă cauză, nu se mai pot apăra și care nu se află sub puterea părții inamice.

### **Articolul 128. Infracțiuni militare**

(1) Prin infracțiuni militare se înțeleg infracțiunile, prevăzute de prezentul cod, contra modului stabilit de îndeplinire a serviciului militar, săvârșite de persoanele care îndeplinesc serviciul militar prin contract, în termen, cu termen redus sau ca rezerviști concentrați ori mobilizați.

(2) Militarii care au săvârșit infracțiuni sînt trași la răspundere penală în conformitate cu prevederile părților generală și specială ale prezentului cod.

### **Articolul 129. Armele**

(1) Prin arme se înțeleg instrumentele, piesele sau dispozitivele astfel declarate prin dispoziții legale.

(2) Sînt asimilate armelor orice alte obiecte ce ar putea fi folosite ca arme sau care au fost întrebuințate pentru atac.

### **Articolul 130. Mercenar**

Prin mercenar se înțelege persoana special recrutată, în țară sau în străinătate, pentru a lupta într-un conflict armat, care ia parte la operațiunile militare în vederea obținerii unui avantaj personal sau a unei remunerări promise de către o parte la conflict sau în numele acesteia, care nu este nici cetățean al părții la conflict, nici rezident pe teritoriul controlat de o parte la conflict, nu este membru al forțelor armate ale unei părți la conflict și nu a fost trimisă de către un stat, altul decît partea la conflict, în misiune oficială ca membru al forțelor armate ale statului respectiv.

### **Articolul 131. Fapta săvârșită în public**

Prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă:

a) într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului;

b) în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane;

c) într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane;

d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate cu caracter familial, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante;

e) prin orice mijloace recurgînd la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

### **Articolul 132. Mijloacele de transport**

Prin mijloace de transport se înțeleg toate tipurile de automobile, tractoare și alte tipuri de mașini autopropulsate, tramvaietele și troleibuzele, precum și motocicletele și alte mijloace de transport mecanice.

### **Articolul 132<sup>1</sup>. Bunuri**

Prin bunuri, în sensul art. 106, 106<sup>1</sup>, 243 și 279, se înțeleg mijloace financiare, orice categorie de valori (active) corporale sau incorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, precum și acte sau alte instrumente juridice sub orice formă, inclusiv în format electronic ori digital, care atestă un titlu ori un drept, inclusiv orice cotă (interes) cu privire la aceste valori (active).

### **Articolul 133. Valori culturale**

Prin valori culturale cu caracter religios sau laic se înțeleg valorile indicate în Convenția Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură din 14 noiembrie 1970 privind măsurile îndreptate spre interzicerea și prevenirea introducerii, scoaterii și transmiterii ilicite a dreptului de proprietate asupra valorilor culturale.

### **Articolul 133<sup>1</sup>. Membru de familie**

Prin membru de familie se înțelege:

a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii;

b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj).

### **Articolul 134. Rudenia**

(1) Prin rudenie se înțelege legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenia este în linie dreaptă, iar în al doilea caz - în linie colaterală.

(2) Gradul de rudenie se stabilește prin numărul de nașteri.

(3) Rudele unuia dintre soți sînt afinii celuilalt soț. Linia și gradul de afinitate sînt asimilate liniei și gradului de rudenie.

(4) Rude apropiate sînt părinții, copiii, înfietorii, copiii înfiați, frații și surorile, bunicii și nepoții lor.

### **Articolul 134<sup>1</sup>. Droguri, precursori, etnobotanice și analogii**

#### **acestora**

(1) Prin droguri se înțeleg plantele sau substanțele stupefiante ori psihotrope, sau amestecurile ce conțin asemenea plante ori substanțe, stabilite de Guvern.

(2) Prin stupefiante se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția unică a Națiunilor Unite asupra substanțelor stupefiante din 1961, modificată prin Protocolul din 1972, și prevăzute în actele normative ale Guvernului.

(3) Prin substanțe psihotrope se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și prevăzute în actele normative ale Guvernului.

(4) Prin precursor se înțelege substanța de origine naturală sau sintetică utilizată ca materie primă la producerea de substanțe stupefiante sau psihotrope.

(5) Prin produse etnobotanice (etnobotanice) se înțeleg amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice, care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive.

(6) Prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional.

(7) Listele de substanțe stupefiante, psihotrope și de precursori se aprobă, se modifică și se completează de către Guvern.

(8) În cazul sustragerii, însușirii, extorcării sau al altor acțiuni ilegale cu droguri, precursori, etnobotanice sau analogi ai acestora, proporțiile acestora - mici, mari sau deosebit de mari - se determină conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari stabilite de Guvern.

(9) Prin circulația drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și analogilor acestora se înțeleg orice operațiuni precum experimentarea, elaborarea, producerea (fabricarea), prepararea, cultivarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, deținerea, stocarea, păstrarea, livrarea, eliberarea, distribuția, expedierea, transportul, procurarea (cumpărarea), comercializarea, distrugerea, importul, exportul, utilizarea, promovarea acestora și alte activități conexe.

## **Articolul 134<sup>2</sup>. Aeronavă aflată în zbor și aeronavă aflată**

### **în exploatare**

(1) O aeronavă se consideră a fi în zbor din momentul în care, fiind terminată îmbarcarea, toate ușile exterioare ale acelei nave au fost închise și pînă în momentul în care una dintre aceste uși este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forțată, se consideră că zborul continuă pînă în momentul cînd autoritățile competente iau în primire aeronava, precum și persoanele și bunurile de la bord.

(2) O aeronavă se consideră a fi în exploatare din momentul în care personalul de la sol sau echipajul începe să o pregătească în vederea efectuării unui anumit zbor și pînă la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare. Perioada de exploatare cuprinde, în orice caz, întreaga durată de aflare a aeronavei în zbor.

### **Articolul 134<sup>3</sup>. Platformă fixă**

Prin platformă fixă se înțelege o insulă artificială, o instalație sau o lucrare atașată permanent de fundul mării în vederea explorării și exploatării resurselor sau pentru alte scopuri economice.

### **Articolul 134<sup>4</sup>. Dispozitiv exploziv sau alt dispozitiv cu efect letal**

Prin dispozitiv exploziv sau alt dispozitiv cu efect letal se înțelege:

a) arma sau dispozitivul exploziv sau incendiar destinat sau capabil să cauzeze moartea, vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori daune materiale esențiale;

b) arma sau dispozitivul destinat sau capabil să cauzeze moartea, vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori daune materiale esențiale prin eliberarea, diseminarea sau acțiunea substanțelor chimice toxice, a agenților biologici ori a toxinelor sau a altor substanțe analoage, a radiației sau a substanțelor radioactive.

### **Articolul 134<sup>5</sup>. Obiect de stat sau guvernamental**

Prin obiect de stat sau guvernamental se înțelege obiectul permanent ori temporar sau mijlocul de transport care este utilizat sau ocupat de reprezentanții statului, membrii Guvernului, ai organului legislativ sau judiciar, fie de persoane cu funcție de răspundere ori funcționari ai unei autorități publice sau ai oricărui alt organ ori instituții publice, fie de funcționari sau persoane cu funcție de răspundere ale unei organizații interguvernamentale, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

### **Articolul 134<sup>6</sup>. Obiect de infrastructură**

Prin obiect de infrastructură se înțelege orice obiect aflat în proprietate publică sau privată care oferă sau distribuie servicii populației, cum ar fi: canalizare, asigurarea cu apă, cu energie, cu combustibil sau telecomunicații.

### **Articolul 134<sup>7</sup>. Loc de utilizare publică**

Prin loc de utilizare publică se înțeleg părțile clădirii, ale terenului, ale străzii, ale canalului navigabil ori ale unui alt loc care sînt accesibile sau deschise publicului permanent, periodic sau ocazional și care includ orice loc comercial, de afaceri, cultural, istoric, educațional, religios, de stat, de divertisment, de recreație sau oricare alt loc similar accesibil sau deschis publicului.

### **Articolul 134<sup>8</sup>. Material nuclear**

(1) Prin material nuclear se înțelege: plutoniu, cu excepția plutoniului a cărui concentrație izotopică în plutoniu 238 depășește 80%; uraniu 233; uraniul îmbogățit în uraniu 235 sau 233; uraniul care conține amestecul de izotopi care se găsesc în natură altfel decît sub formă de minereu sau de reziduu de minereu; orice material conținînd unu sau mai multe din elementele menționate la prezentul alineat.

(2) Prin uraniu îmbogățit în uraniu 235 sau uraniu 233 se înțelege uraniul care conține fie uraniu 235, fie uraniu 233, fie acești doi izotopi într-o astfel de cantitate încât raportul dintre suma acestor doi izotopi și izotopul 238 să fie superior raportului dintre izotopul 235 și izotopul 238 din uraniul natural.

### **Articolul 134<sup>9</sup>. Instalație nucleară**

Prin instalație nucleară se înțelege:

a) instalația, incluzând clădirile și echipamentul aferente, în care se produce, se prelucurează, se utilizează, se manipulează, se stochează intermediar sau se depozitează definitiv material nuclear și care, dacă este avariata ori dacă se produc intervenții asupra acesteia, poate duce la eliberarea unor cantități semnificative de radiații sau material radioactiv;

b) orice reactor nuclear, inclusiv reactoarele instalate pe mijloace de transport aerian, maritim, auto sau feroviar ori pe obiecte spațiale pentru a fi utilizate ca sursă de energie în scopul propulsiei unor astfel de mijloace de transport ori obiecte spațiale sau pentru orice alte scopuri;

c) orice edificiu sau orice tip de transport utilizat pentru producerea, stocarea, prelucrarea sau transportarea materialului radioactiv.

### **Articolul 134<sup>10</sup>. Dispozitiv radioactive**

Prin dispozitiv radioactiv se înțelege:

a) orice dispozitiv exploziv nuclear;

b) orice dispozitiv de dispersie a materialului radioactiv sau de emisie a radiației care, datorită proprietăților radiologice, poate cauza moartea, vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori daune esențiale proprietății sau mediului.

### **Articolul 134<sup>11</sup>. Infrațiune cu caracter terorist**

Prin infrațiune cu caracter terorist se înțelege una din infrațiunile prevăzute la art. 140<sup>1</sup>, 142, 275, 278, 278<sup>1</sup>, 279<sup>1</sup>, 279<sup>2</sup>, 279<sup>3</sup>, 280, 284 alin. (2), art. 289<sup>1</sup>, 292 alin. (1<sup>1</sup>) și alin. (2) în partea ce vizează faptele prevăzute la alin. (1<sup>1</sup>), art. 295, 295<sup>1</sup>, 295<sup>2</sup>, 342 și 343.

### **Articolul 134<sup>12</sup>. Starea de ebrietate**

(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

(2) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care

are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

### **Articolul 134<sup>13</sup>. Administrator al băncii**

Prin administrator al băncii, în sensul art. 191 alin. (2<sup>1</sup>), art. 197 alin. (3), art. 239<sup>1</sup> alin. (2) și art. 239<sup>2</sup>, se înțelege persoana definită astfel prin Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995.

### **Articolul 134<sup>14</sup>. Medic**

Prin medic, în sensul art. 160, 161, 212, 213 și 287 din prezentul cod, se înțelege persoana care întrunește condițiile stabilite la art. 4 din Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, inclusiv medicul rezident, în condițiile art. 41 din Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic.

### **Articolul 134<sup>15</sup>. Lucrător medical**

Prin lucrător medical, în sensul art. 212 alin. (4), art. 213 și 287 din prezentul cod, se înțelege orice altă persoană, cu excepția medicului, care are studii medicale și calitatea de angajat al unei instituții medico-sanitare publice sau private și care prestează populației servicii de sănătate, astfel cum sunt definite prin Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului.

### **Articolul 134<sup>16</sup>. Substanțe toxice**

Prin substanțe toxice se înțeleg substanțele cu acțiune drastică, care se află sub control național și internațional, în corespundere cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și care sunt înscrise în listele aprobate de către Guvern.

### **Articolul 134<sup>17</sup>. Mărfuri strategice**

Prin mărfuri strategice se înțelege:

- a) produse, tehnologii și servicii care au utilizare dublă (civilă și militară);
- b) armament, muniții, echipamente militare, tehnologii și servicii aferente;
- c) produse, tehnologii și servicii care sunt utilizate la fabricarea și folosirea de arme nucleare, chimice, biologice și de rachete care pot fi purtătoare de astfel de arme;
- d) alte produse, tehnologii și servicii care necesită un control special în interesul securității naționale sau al politicii externe, în conformitate cu acordurile și aranjamentele internaționale la care Republica Moldova este parte.

### **Articolul 134<sup>18</sup>. Organizație și simboluri cu caracter fascist, rasist sau xenofob**

(1) Prin organizație cu caracter fascist, rasist sau xenofob se înțelege orice grup

format din trei sau mai multe persoane care își desfășoară activitatea, temporar sau permanent, în scopul promovării ideilor, a concepțiilor sau a doctrinelor fasciste, rasiste sau xenofobe, precum ura și violența pe motive etnice, rasiale sau religioase, superioritatea unor rase și inferioritatea altora, antisemitismul, incitarea la xenofobie și extremismul. În această categorie pot fi incluse organizațiile cu sau fără personalitate juridică, partidele și mișcările politice, asociațiile și fundațiile, societățile comerciale, precum și orice alte persoane juridice care întrunesc condițiile prezentului alineat.

(2) Prin simboluri fasciste, rasiste și xenofobe se înțelege drapelele, emblemele, insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne care promovează ideile, concepțiile sau doctrinele prevăzute la alin. (1).

### **Articolul 134<sup>19</sup>. Holocaust**

Prin Holocaust se înțelege persecuția sistematică sprijinită de stat, anihilarea și exterminarea unui număr mare de membri ai comunității evreiești de către Germania nazistă, precum și de aliații și colaboratorii săi, în perioada 1933-1945.

### **Articolul 134<sup>20</sup>. Neglijența în serviciu în domeniul bancar**

În domeniul bancar, prin neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, în sensul art. 329, se înțelege neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale a Moldovei sau de către personalul acesteia a obligațiilor prevăzute de lege, care a condus la:

- a) insolvabilitatea băncii;
- b) aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară;
- c) aplicarea instrumentelor publice de stabilizare financiară;
- d) acordarea sprijinului financiar public extraordinar băncii.

### **Articolul 134<sup>21</sup>. Motive de prejudecată**

(1) Prin motive de prejudecată se înțeleg idei preconcepuate ale făptuitorului bazate pe considerente de rasă, culoare, origine etnică, națională sau socială, cetățenie, sex, gen, limbă, religie sau convingeri religioase, opinii politice, dizabilitate, orientare sexuală, identitate de gen, stare de sănătate, vârstă, stare civilă, indiferent dacă fapta este comisă în privința persoanei care posedă astfel de caracteristici protejate, în privința bunurilor acesteia ori asociate cu aceasta sau în privința persoanei care acordă suport persoanelor ce posedă astfel de caracteristici protejate ori se asociază cu acestea, această asociere fiind una reală sau percepută ca fiind reală.

(2) Prezența în profilul victimei a anumitor caracteristici protejate nu va constitui în sine o bază suficientă pentru a concluda că s-a comis o infracțiune motivată de prejudecată.

(3) Se consideră că infracțiunea s-a comis din motive de prejudecată indiferent de faptul dacă făptuitorul s-a condus integral sau doar parțial de astfel de motive, fiind

prezente și alte motive.

### **Articolul 134<sup>22</sup>. Persoană cu dizabilități**

Prin persoană cu dizabilități se înțelege persoana definită astfel în Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

## **PARTEA SPECIALĂ**

### **Capitolul I**

#### **INFRAȚIUNI CONTRA PĂCII ȘI SECURITĂȚII OMENIRII,**

#### **INFRAȚIUNI DE RĂZBOI**

### **Articolul 135. Genocidul**

Săvârșirea, cu intenția de a distruge, în întregime sau în parte, un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) omorul membrilor grupului;
  - b) vătămarea integrității corporale sau a sănătății membrilor grupului;
  - c) supunerea grupului la condiții de existență de natură să ducă la distrugerea fizică, totală sau parțială, a acestuia;
  - d) impunerea de măsuri vizînd împiedicarea nașterilor în cadrul grupului;
  - e) transferul forțat de copii aparținînd unui grup în alt grup,
- se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 135<sup>1</sup>. Infrațțiuni împotriva umanității**

(1) Săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic lansat împotriva unei populații civile și în cunoștință de acest atac, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) supunerea sclaviei, traficului de persoane adulte sau traficului de copii;
- b) deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe teritoriul unde a fost lansat atacul;
- c) arestarea sau altă formă de privare de libertate fizică cu încălcarea regulilor generale de drept internațional;
- d) torturarea unei persoane aflate sub paza făptuitorului sau asupra căreia acesta exercită controlul în orice alt mod, cauzîndu-i vătămări grave integrității corporale sau sănătății, dureri sau suferințe psihice, ce depășesc consecințele sancțiunilor admise de dreptul internațional;

e) violul, exploatarea sexuală, constrângerea la prostituție, detenția ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații, sterilizarea forțată sau orice altă acțiune violentă cu caracter sexual;

f) persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional;

g) provocarea dispariției forțate a unei persoane, în scopul de a o sustrage de sub protecția legii, prin răpire, arestare sau deținere, la ordinul unui stat sau organizații politice ori cu autorizarea, sprijinul sau permisiunea acestora, urmate de refuzul de a admite că această persoană este privată de libertate sau de a furniza informații reale privind soarta care îi este rezervată ori locul unde se află, de îndată ce aceste informații au fost solicitate;

h) aplicarea practicilor de apartheid;

i) alte fapte inumane cu caracter similar ce cauzează cu intenție suferințe fizice sau psihice grave ori vătămări grave integrității corporale sau sănătății persoanei, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(2) Săvârșirea, în condițiile indicate la alin. (1), a uneia dintre următoarele fapte:

a) omorul uneia sau mai multor persoane;

b) supunerea unei populații sau părți a acesteia, în scopul de a o distruge în tot sau în parte, la condiții de viață menite să determine distrugerea fizică a acesteia,

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

## **Articolul 135<sup>2</sup>. Propaganda genocidului sau a infracțiunilor împotriva umanității**

(1) Propaganda genocidului sau a infracțiunilor împotriva umanității, adică răspândirea publică a informației, inclusiv prin intermediul unui sistem informatic, sau orice alte acțiuni publice orientate spre negarea totală sau parțială, încuviințarea ori justificarea infracțiunilor de genocid sau a infracțiunilor împotriva umanității, recunoscute printr-o hotărâre a unui tribunal internațional înființat prin instrumente internaționale și a cărui competență este recunoscută de către Republica Moldova, făcută într-o manieră care poate provoca comiterea unor infracțiuni cu aplicarea violenței,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani aplicată persoanei fizice, persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea ei.

(2) Nu se consideră propagandă a genocidului ori a infracțiunilor împotriva umanității fapta săvârșită în cadrul activității de cercetare științifică obiectivă și prezentarea argumentelor factuale în scopul dezbaterii științifice sau exprimării artistice.

## **Articolul 136. Ecocidul**

Distrugerea intenționată în masă a florei sau a faunei, intoxicarea atmosferei ori a resurselor acvatice, precum și săvârșirea altor acțiuni ce pot provoca sau au provocat o catastrofă ecologică, se pedepesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

## **Articolul 137. Infracțiuni de război împotriva persoanelor**

(1) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, a uneia dintre următoarele fapte:

a) constrângerea, prin violență sau amenințare, a uneia sau mai multor persoane prevăzute la art. 127<sup>1</sup> lit. a) la înrolare în forțele armate inamice;

b) constrângerea cetățenilor părții inamice să ia parte la operațiunile militare îndreptate împotriva țării lor, chiar dacă ei erau înrolați în forțele armate ale acestei părți inamice înainte de începerea conflictului armat;

c) menținerea ilegală în detenție sau întârzierea nejustificată a repatrierii uneia sau mai multor persoane prevăzute la art. 127<sup>1</sup> lit. a);

d) transferarea, în mod direct sau indirect, de către un agent al părții ocupante, a unei părți a populației civile căreia el îi aparține, în teritoriul ocupat, deportarea sau transferarea de către acesta în interiorul sau în afara teritoriului ocupat a întregii populații civile din acest teritoriu sau a unei părți a acesteia,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Expunerea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a unei persoane protejate de dreptul internațional umanitar la un pericol de moarte sau de vătămare gravă a sănătății prin:

a) efectuarea experiențelor de orice fel, care nu sînt determinate de un tratament medical, terapeutic, spitalicesc, cu privire la care persoana nu a consimțit în mod voluntar, expres și prealabil și care nu sînt efectuate în interesul acesteia;

b) prelevarea de țesuturi sau organe în scopul transplantului, cu excepția prelevării de sînge sau piele efectuate în scop terapeutic în conformitate cu principiile medicale general recunoscute și cu consimțămîntul voluntar, expres și prealabil al persoanei;

c) supunerea la metode de tratament nerecunoscute medical, fără ca acestea să fie necesare pentru sănătatea persoanei și fără ca ea să fi consimțit în mod voluntar, expres și prealabil,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 12 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

(3) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, împotriva uneia sau mai multor persoane protejate de dreptul internațional umanitar a uneia dintre următoarele fapte:

a) cauzarea cu intenție de suferințe fizice sau psihice grave ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) aplicarea torturii sau supunerea la tratamente inumane ori degradante, precum și mutilarea;

c) violul, exploatarea sexuală, constrângerea la prostituție, detenția ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forțat, în scopul modificării compoziției etnice a unei populații, sterilizarea forțată sau orice altă acțiune violentă cu caracter sexual;

d) luarea de ostatici;

e) deportarea sau transferarea forțată, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional, a unor persoane aflate în mod legal pe teritoriul unde are loc conflictul armat;

f) recrutarea și încorporarea copiilor care nu au împlinit vârsta de 18 ani în forțele armate naționale, precum și determinarea acestora, prin orice mijloace, să participe activ la operațiuni militare;

g) privarea de dreptul de a fi judecată de către o instanță legal constituită și imparțială, pronunțarea condamnării sau executarea acesteia fără respectarea unei proceduri legale și imparțiale, care să ofere garanțiile impuse de dreptul internațional,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(4) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a omorului uneia sau mai multor persoane protejate de dreptul internațional umanitar

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 137<sup>1</sup>. Infrațiuni de război împotriva proprietății**

#### **și altor drepturi**

(1) Săvârșirea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a uneia dintre următoarele fapte:

a) distrugerea, însușirea sau confiscarea de bunuri ale părții inamice, cu încălcarea dreptului internațional și fără ca aceasta să fie justificată de necesitățile militare;

b) jefuirea unei localități, inclusiv a celei luate cu asalt,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Declararea, în cadrul unui conflict armat cu caracter internațional, ca fiind stinse, suspendate sau inadmisibile în justiție drepturile și acțiunile unuia sau mai multor cetățeni ai părții inamice

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Jefuirea pe câmpul de luptă a morților sau a răniților săvârșită în cadrul unui

conflict armat cu sau fără caracter internațional

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

**Articolul 137<sup>2</sup>. Utilizarea de mijloace interzise de purtare a războiului**

Utilizarea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a:

- a) otrăvii sau armelor otrăvitoare;
  - b) gazelor asfixiante, toxice sau asimilate și a oricăror lichide, materii sau procedee similare;
  - c) armelor, proiectilelor, materialelor de natură să cauzeze suferințe fizice inutile;
  - d) gloanțelor care se dilată sau se aplatizează cu ușurință în corpul uman, cum sînt gloanțele al căror înveliș dur nu acoperă în întregime mijlocul sau sînt perforate de tăieturi,
- se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

**Articolul 137<sup>3</sup>. Utilizarea de metode interzise de purtare a războiului**

(1) Rănirea unei persoane prevăzute la art. 127<sup>1</sup> lit. c) sau rănirea prin recurgere la perfidie a unui membru al forțelor armate inamice sau a unui combatant al forțelor inamice, săvîrșită în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 8 ani.

(2) Declararea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, că nu va fi îndurare pentru învinși

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani.

(3) Declanșarea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a unui atac:

- a) împotriva populației civile sau a unor civili care nu participă direct la ostilități;
- b) împotriva bunurilor cu caracter civil protejate de dreptul internațional umanitar, în special clădiri consacrate cultului religios, învățămîntului, artei, științei sau acțiunilor caritabile, împotriva monumentelor istorice, spitalelor și locurilor unde bolnavii sau răniții sînt adunați, precum și împotriva localităților, locuințelor sau construcțiilor care nu sînt apărate și care nu sînt folosite ca obiective militare;
- c) împotriva personalului misiunii de ajutor umanitar sau de menținere a păcii, împotriva instalațiilor, materialului, unităților sau vehiculelor folosite în cadrul acestora conform Cartei Națiunilor Unite, cu condiția ca acestea să aibă dreptul la protecția pe care dreptul internațional umanitar o garantează civililor și bunurilor cu caracter civil;

d) împotriva clădirilor, materialului, unităților și mijloacelor de transport sanitar și a personalului care utilizează semnele distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva din 12 august 1949;

e) știind că acesta va cauza pierderi de vieți omenești în rîndul populației civile, răniri ale persoanelor civile, pagube bunurilor cu caracter civil sau daune extinse, de durată și grave, mediului înconjurător, care ar fi vădit disproportionat în raport cu ansamblul avantajului militar concret și direct așteptat,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(4) Utilizarea, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a:

a) unor metode de luptă de natură să cauzeze suferințe fizice inutile;

b) înfometării intenționate a civililor prin privarea acestora de bunurile indispensabile supraviețuirii sau a împiedicării intenționate a acestora de a primi ajutoare, contrar dreptului internațional umanitar;

c) unei persoane protejate de dreptul internațional umanitar pentru a evita ca anumite puncte, zone sau forțe militare să devină țintă a operațiunilor militare ale părții inamice

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(5) Omorul uneia sau mai multor persoane prevăzute la art. 127<sup>1</sup> lit. c), săvîrșit prin recurgere la perfidie în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

#### **Articolul 137<sup>4</sup>. Utilizarea fără drept a semnelor distinctive de drept internațional umanitar**

Utilizarea fără drept a semnelor distinctive prevăzute de Convențiile de la Geneva din 12 august 1949, a pavilionului parlamentar, a drapelului, a insignei militare sau a uniformei inamicului sau ale Organizației Națiunilor Unite, ca mijloc de protecție în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, dacă aceasta a provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății uneia sau mai multor persoane;

b) decesul uneia sau mai multor persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

#### **Articolul 138. Darea sau executarea unui ordin vădit ilegal.**

#### **Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare**

#### **a controlului cuvenit**

(1) Executarea unui ordin vădit ilegal orientat spre săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 135-137<sup>4</sup>

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Darea, de către superiorul ierarhic sau de către persoana care deține comandamentul forțelor armate, în cadrul unui conflict armat cu sau fără caracter internațional, a unui ordin vădit ilegal orientat spre săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 135-137<sup>4</sup>

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare a controlului cuvenit de către un șef militar sau de persoana care deține comandamentul forțelor armate, care a condus la săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 135-137<sup>4</sup>

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

### **Articolul 139. Planificarea, pregătirea, declanșarea sau ducerea războiului**

(1) Planificarea, pregătirea sau declanșarea războiului

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(2) Ducerea războiului

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 140. Propaganda războiului**

(1) Propaganda războiului, răspîndirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la război sau orice alte acțiuni orientate spre declanșarea unui război, săvârșite verbal, în scris, prin intermediul radioului, televiziunii, cinematografului sau prin alte mijloace,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Săvârșirea acțiunilor prevăzute la alin.(1) de o persoană cu funcție de demnitate publică

se pedepsește cu amendă de la 1500 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 140<sup>1</sup>. Utilizarea, dezvoltarea, producerea, dobîndirea în alt mod, prelucrarea, deținerea, stocarea sau**

**conservarea, transferarea directă sau indirectă,  
păstrarea, transportarea armelor de distrugere  
în masă**

(1) Utilizarea, dezvoltarea, producerea, dobândirea în alt mod, prelucrarea, deținerea, stocarea sau conservarea, transferarea directă sau indirectă, păstrarea, transportarea armelor chimice, armelor biologice, armelor nucleare, dispozitivelor explozive nucleare ori a altor arme de distrugere în masă cu încălcarea prevederilor legislației naționale sau ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de la 8 la 12 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea acesteia.

(2) Aceleași acțiuni:

b) săvârșite de două sau mai multe persoane;

c) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d) soldate cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari;

e) soldate cu decesul persoanei

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 20 de ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale cu lichidarea acesteia.

(3) Proiectarea, producerea, dobândirea în alt mod, deținerea, păstrarea, transferarea sau transportarea echipamentului, a materialului, a softului sau a tehnologiei aferente care contribuie esențial la proiectarea, producerea sau livrarea armelor de distrugere în masă cunoscând că acest echipament, material, soft sau tehnologie sînt destinate acestui scop

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Proiectarea, producerea, dobândirea în alt mod, deținerea, păstrarea, transferarea sau transportarea materiei prime, a materialului fisionabil special, a echipamentului sau a materialului proiectat sau preparat pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea materialului fisionabil special cunoscând că această materie, acest material sau echipament este destinat pentru a fi utilizat în activitatea de explozii nucleare sau în altă activitate nucleară care contravine tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

#### **Articolul 141. Activitatea mercenarilor**

(1) Participarea mercenarului într-un conflict armat, la acțiuni militare sau la alte acțiuni violente orientate spre răsturnarea sau subminarea orînduirii constituționale ori violarea integrității teritoriale a statului

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Angajarea, instruirea, finanțarea sau altă asigurare a mercenarilor, precum și folosirea lor într-un conflict armat, în acțiuni militare sau în alte acțiuni violente orientate spre răsturnarea sau subminarea orînduirii constituționale ori violarea integrității teritoriale a statului,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

#### **Articolul 142. Atacul asupra persoanei care beneficiază de protecție internațională**

(1) Săvîrșirea unui act de violență asupra oficiului, locuinței sau mijlocului de transport al persoanei care beneficiază de protecție internațională, dacă acest act poate periclita viața, sănătatea sau libertatea persoanei în cauză,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Răpirea sau săvîrșirea unui alt atac asupra persoanei care beneficiază de protecție internațională sau asupra libertății acesteia

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

(3) Omorul persoanei care beneficiază de protecție internațională

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), săvîrșite în scopul provocării războiului sau conflictului internațional,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani sau cu detențiune pe viață.

(5) Amenințarea cu săvîrșirea unei acțiuni prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4), dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

#### **Articolul 144. Clonarea**

Crearea ființelor umane prin clonare

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

## **Capitolul II**

### **INFRAȚIUNI CONTRA VIEȚII ȘI SĂNĂTĂȚII PERSOANEI**

#### **Articolul 145. Omorul intenționat**

(1) Omorul unei personae

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

(2) Omorul săvârșit:

a) cu premeditare;

b) din interes material;

d) în legătură cu îndeplinirea de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești;

e) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

e<sup>1</sup>) asupra unui membru de familie;

f) cu răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic

g) asupra a două sau mai multor persoane;

h) asupra unui reprezentant al autorității publice ori a unui militar, ori a rudelor apropiate ale acestora, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea de către reprezentantul autorității publice sau militar a obligațiilor de serviciu;

i) de două sau mai multe persoane;

j) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;

k) cu scopul de a ascunde o altă infracțiune sau de a înlesni săvârșirea ei;

l) din motive de prejudecată;

m) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

n) cu scopul de a preleva și/sau utiliza ori comercializa organele sau țesuturile victimei;

o) de către o persoană care anterior a săvârșit un omor intenționat prevăzut la alin.(1);

p) la comandă

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

#### **Articolul 146. Omorul săvârșit în stare de affect**

Omorul săvârșit în stare de affect survenită în mod subit, provocată de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

#### **Articolul 147. Pruncuciderea**

Omorul copilului nou-născut, săvârșit în timpul nașterii sau imediat după naștere de către mama care se afla într-o stare de tulburare fizică sau psihică, cu diminuarea discernămîntului, cauzată de naștere,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

#### **Articolul 148. Lipsirea de viață la dorința persoanei (eutanasia)**

Lipsirea de viață a persoanei în legătură cu o maladie incurabilă sau cu caracterul insuportabil al suferințelor fizice, dacă a existat dorința victimei sau, în cazul minorilor, a rudelor acestora,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani.

#### **Articolul 149. Lipsirea de viață din imprudență**

(1) Lipsirea de viață din imprudență

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Lipsirea de viață din imprudență a două sau mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani.

#### **Articolul 150. Determinarea sau înlesnirea sinuciderii**

(1) Determinarea sau înlesnirea intenționată a sinuciderii, inclusiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, soldată cu sinuciderea

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite:

a) cu bună știință asupra unui minor;

b) asupra unei persoane care se află într-o dependență materială sau altă dependență față de făptuitor;

c) din motive de prejudecată,

se pedepesc cu închisoare de la 5 la 9 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite asupra:

a) unei persoane minore în vîrstă de pînă la 14 ani;

b) două sau mai multor persoane,

se pedepesc cu închisoare de la 9 la 12 ani.

(4) Dacă acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) s-au soldat cu încercarea de sinucidere, limita minimă a pedepsei se reduce pînă la jumătate.

### **Articolul 150<sup>1</sup>. Justificarea publică a sinuciderii**

Justificarea publică a sinuciderii, adică distribuirea sau punerea în alt mod la dispoziția publicului a unui mesaj privind recunoașterea sinuciderii ca fiind justă, ca fiind demnă de urmat sau care necesită a fi susținută,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

### **Articolul 151. Vătămarea intenționată gravă a integrității**

#### **corporale sau a sănătății**

(1) Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

c) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;

d) de două sau mai multe persoane;

e) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;

f) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

g) din interes material;

i) din motive de prejudecată;

j) asupra a două sau a mai multor persoane;

k) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

l) cu scopul de a preleva și/sau utiliza ori comercializa organele sau țesuturile victimei;

m) la comandă

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat decesul victimei,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 15 ani.

## **Articolul 152. Vătămarea intenționată medie a integrității**

### **corporale sau a sănătății**

(1) Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c<sup>1</sup>) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

d) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;

e) de două sau mai multe persoane;

f) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;

g) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

h) din interes material;

j) din motive de prejudecată;

k) la comandă

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani.

### **Articolul 155. Amenințarea cu omor ori cu vătămarea**

#### **gravă a integrității corporale sau a sănătății**

(1) Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită inclusiv prin intermediul unui sistem informatic, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 4 ani.

### **Articolul 156. Vătămarea gravă ori medie a integrității**

#### **corporale sau a sănătății în stare de affect**

Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de affect survenită în mod subit, provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 157. Vătămarea gravă ori medie a integrității**

#### **corporale sau a sănătății cauzată din imprudență**

Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 158. Traficul de organe, țesuturi și celule umane**

(1) Prelevarea ilicită de țesuturi și/sau celule umane prin extragerea acestora din corpul persoanei vii sau decedate de către persoane neautorizate și/sau în instituții neautorizate în acest sens conform legislației sau fără respectarea prevederilor legale ce se referă la consimțământul persoanei la donarea acestora, sau în scopul obținerii unor venituri din aceasta, precum și vinderea, procurarea, sustragerea, utilizarea, păstrarea, deținerea,

transmiterea, primirea, importarea, exportarea sau transportarea ilegală a acestora

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite cu organe umane sau părți ale acestora

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 12 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite:

a) de către o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin. (1) sau (2);

b) prin constrângere fizică sau psihică;

c) asupra a două sau mai multor persoane;

d) asupra unei femei gravide sau a unui copil;

e) de două sau mai multe persoane;

f) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional;

g) din motive de prejudecată

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, cu decesul persoanei sau sinuciderea acesteia,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei

juridice.

### **Articolul 159. Provocarea ilegală a avortului**

(1) Întreruperea cursului sarcinii, prin orice mijloace, săvârșită:

- a) în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop;
- b) de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale;
- c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății;
- d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații;
- e) în condiții antisanitare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

b) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății;

c) care a provocat din imprudență decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 160. Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale**

(1) Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale de către medic

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) în unități medico-sanitare nespecializate;

b) de către o persoană fără studii medicale superioare special

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

b) au cauzat din imprudență o dereglare îndelungată a sănătății ori o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

c) au provocat din imprudență decesul pacientului;

d) au fost săvârșite din motive de prejudecată,

se pedepesc cu închisoare de la 3 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 161. Efectuarea fecundării artificiale sau**

#### **a implantării embrionului fără**

#### **consimțămîntul pacientei**

Efectuarea de către medic a fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțămîntul scris al pacientei

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 162. Neacordarea de ajutor unui bolnav**

(1) Neacordarea de ajutor, fără motive întemeiate, unui bolnav de către o persoană care, în virtutea legii sau a regulilor speciale, era obligată să îl acorde

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore.

(1<sup>1</sup>) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 600 la 900 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore.

(2) Aceeași faptă care a provocat din imprudență:

a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul bolnavului

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 163. Lăsarea în primejdie**

(1) Lăsarea, cu bună-știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vîrstei fragede sau înaintate, a bolii sau a neputinței, dacă cel vinovat știa despre primejdie și a avut

posibilitatea de a acorda ajutor părții vătămate fie că el însuși a pus-o într-o situație periculoasă pentru viață,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(1<sup>1</sup>) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Aceeași faptă care a provocat din imprudență:

a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de pînă la 4 ani.

### **Capitolul III**

#### **INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII, CINSTEI**

#### **ȘI DEMNITĂȚII PERSOANEI**

##### **Articolul 164. Răpirea unei personae**

(1) Răpirea unei personae

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vîrstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

e) de două sau mai multe persoane;

f) din interes material;

g) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă;

h) din motive de prejudecată

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

a) au fost săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) au cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul victimei,

se pedepesc cu închisoare de la 10 la 13 ani.

### **Articolul 164<sup>1</sup>. Răpirea minorului de către rudele apropiate**

Răpirea minorului de către rudele apropiate

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 6 luni.

### **Articolul 165. Traficul de ființe umane**

(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțămîntul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, al practicării cerșetoriei, al însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale, al folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice, al exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei, al folosirii în conflicte armate ori în activități criminale, al prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane, precum și al folosirii femeii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere, săvârșită prin:

a) aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării violenței;

b) răpire;

c) sustragerea, tăinuirea, degradarea sau distrugerea documentelor;

d) ținerea în servitute, în scopul întoarcerii unei datorii;

e) amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei sau altor persoane fizice sau juridice;

f) înșelăciune;

g) abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare ori primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțămîntul unei persoane care deține controlul asupra altei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) de către o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin.(1);

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) asupra unei femei gravide;

d) de două sau mai multe persoane;

e) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional;

f) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei;

g) cu deosebită cruzime pentru a asigura subordonarea persoanei ori prin folosirea violului, dependenței fizice, a armei;

h) din motive de prejudecată,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

a<sup>1</sup>) însoțite de contaminarea cu o boală venerică sau cu maladia SIDA;

b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a persoanei, cu decesul ori sinuciderea acesteia,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima traficului de ființe umane este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală.

## **Articolul 165<sup>1</sup>. Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor**

### **unei persoane care este victimă a traficului**

### **de ființe umane**

(1) Utilizarea produselor și/sau serviciilor care constituie rezultatul exploatării în infracțiunile de trafic de ființe umane sau trafic de copii, prestate de o persoană despre care beneficiarul știe că este victima acestor infracțiuni, dacă această faptă nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Persoana care a săvârșit fapta prevăzută la alin. (1) este liberată de răspundere penală în cazul în care a declarat benevol despre comiterea de către alte persoane a infracțiunilor de trafic de ființe umane sau trafic de copii, a ajutat la descoperirea infracțiunilor respective sau a contribuit activ la cercetarea acestor cazuri.

### **Articolul 166. Privațiunea ilegală de libertate**

(1) Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

d) de două sau mai multe persoane;

d<sup>1</sup>) din motive de prejudecată;

e) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei;

f) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul victimei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

### **Articolul 166<sup>1</sup>. Tortura, tratamentul inuman sau degradant**

(1) Cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă

persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori tacit al unei asemenea personae

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

a) săvârșite cu bună știință asupra unui minor sau asupra unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

b) săvârșite asupra a 2 sau a mai multor persoane;

c) săvârșite de 2 sau de mai multe persoane;

d) săvârșite prin folosirea armei, instrumentelor speciale sau a altor obiecte adaptate acestui scop;

e) săvârșite de o persoană cu funcție de răspundere sau de o persoană cu funcție de demnitate publică;

f) care din imprudență au cauzat o vătămare gravă sau medie integrității corporale sau sănătății;

g) care din imprudență au cauzat decesul persoanei sau sinuciderea acesteia;

h) săvârșite din motive de prejudecată,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(3) Tortura, adică orice faptă intenționată prin care se provoacă unei persoane o durere sau suferințe fizice sau psihice puternice cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida sau de a exercita presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane, sau din orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință este provocată de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea personae

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 8 la 12 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (3):

a) săvârșite cu bună știință asupra unui minor sau asupra unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

b) săvârșite asupra a 2 sau a mai multor persoane;

c) săvârșite de 2 sau de mai multe persoane;

d) săvârșite prin folosirea armei, instrumentelor speciale sau a altor obiecte adaptate acestui scop;

e) săvârșite de o persoană cu funcție de răspundere sau de o persoană cu funcție de demnitate publică;

f) care din imprudență au cauzat o vătămare gravă sau medie integrității corporale sau sănătății;

g) care din imprudență au cauzat decesul persoanei sau sinuciderea acesteia

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 167. Sclavia și condițiile similare sclaviei**

(1) Punerea sau ținerea unei persoane în condiții în care o altă persoană exercită stăpânire asupra acesteia sau determinarea ei, prin utilizarea înșelăciunii, constrângerii, violenței sau amenințării cu violență, să se angajeze sau să rămână în raport de concubinaj sau căsătorie

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 168. Munca forțată**

(1) Obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere sau înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) asupra a două sau mai multor persoane;

b) asupra unui copil cu capacitate de muncă sau a unei femei gravide;

c) de două sau mai multe persoane;

d) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar

international;

e) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 3500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori cu decesul victimei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2500 la 4000 de unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 169. Internarea ilegală într-o instituție psihiatrică**

(1) Internarea ilegală într-o instituție psihiatrică a unei persoane vădit sănătoase din punct de vedere psihic

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) care a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) care a cauzat din imprudență decesul victimei;

c) săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

## **Capitolul IV**

### **INFRAȚIUNILE PRIVIND VIAȚA SEXUALĂ**

#### **Articolul 171. Violul**

(1) Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrîngere fizică sau psihică a persoanei sau profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Violul:

a) săvârșit de către o persoană care anterior a săvârșit un viol prevăzut la alin.(1);

b) săvârșit cu bună-știință asupra unui minor;

b<sup>1</sup>) săvârșit cu bună știință asupra unei femei gravide;

b<sup>2</sup>) săvârșit asupra unui membru de familie;

c) săvârșit de două sau mai multe persoane;

e) însoțit de contaminarea intenționată cu o boală venerică;

f) săvârșit cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;

g) săvârșit din motive de prejudecată,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

(3) Violul:

a) persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția, la educarea sau tratamentul făptuitorului;

b) unei persoane minore în vîrstă de pînă la 14 ani;

c) însoțit de contaminarea intenționată cu maladia SIDA;

d) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

e) care a provocat din imprudență decesul victimei;

f) soldat cu alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 172. Acțiuni violente cu caracter sexual**

(1) Homosexualitatea sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrîngere fizică sau psihică a persoanei ori profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin.(1);

b) săvârșite cu bună-știință asupra unui minor;

- b<sup>1</sup>) cu bună știință asupra unei femei gravide;
  - b<sup>2</sup>) săvârșite asupra unui membru de familie;
  - c) săvârșite de două sau mai multe persoane;
  - d) însoțite de contaminarea intenționată cu o boală venerică;
  - g) săvârșite cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;
  - h) săvârșite din motive de prejudecată,
- se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 12 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

a) au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani;

a<sup>1</sup>) au fost săvârșite asupra persoanei care se află în îngrijirea, ocrotirea, protecția, educarea sau în tratamentul făptuitorului;

- b) au cauzat contaminarea intenționată cu maladia SIDA;
- c) au cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- d) au provocat din imprudență decesul victimei;
- e) au provocat alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 173. Hărțuirea sexuală**

(1) Hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Aceași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.

### **Articolul 174. Raportul sexual cu o persoană care**

## **nu a împlinit vârsta de 16 ani**

(1) Raportul sexual altul decât violul, actele de penetrare vaginală, anală sau bucală și altele, comise asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(2) Persoana care a săvârșit fapta prevăzută la alin.(1) nu este pasibilă de răspundere penală dacă este la nivel apropiat cu victima în ceea ce privește vârsta și dezvoltarea fizică și psihică.

## **Articolul 175. Acțiuni perverse**

Acțiunile perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, discuții cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la raporturile sexuale, determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice, punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

## **Articolul 175<sup>1</sup>. Ademenirea minorului în scopuri sexuale**

(1) Propunerea, convingerea, manipularea, amenințarea, promisiunea de a oferi avantaje sub orice formă, efectuate inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în vederea stabilirii unei întâlniri cu un minor, cu scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni privind viața sexuală, dacă aceste acțiuni au fost urmate de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) împotriva unui minor aflat într-o situație de neputință, care se datorează unei boli sau dizabilități;

b) de către un membru al familiei minorului, de către o persoană care locuia cu minorul sau de către persoana în a cărei îngrijire, sub a cărei protecție sau la a cărei educare ori tratament se află minorul;

c) de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune cu caracter sexual sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

## **Capitolul V**

### **INFRAȚIUNI CONTRA DREPTURILOR**

## **POLITICE, DE MUNCĂ ȘI ALTOR DREPTURI**

### **CONSTITUȚIONALE ALE CETĂȚENILOR**

#### **Articolul 176. Încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor**

(1) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în drepturi și în libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, orice susținere a comportamentului discriminatoriu în sfera politică, economică, socială, culturală și în alte sfere ale vieții, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu:

- a) săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere;
- b) care a cauzat daune în proporții mari;
- c) săvârșită prin amplasarea de mesaje și simboluri discriminatorii în locurile publice;
- d) săvârșită în baza a două sau mai multe criterii;
- e) săvârșită de două sau de mai multe persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Promovarea ori susținerea acțiunilor specificate la alin. (1), săvârșită prin intermediul mijloacelor de informare în masă,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1200 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani.

(3) Acțiunile specificate la alin. (1) și (2) care au provocat din imprudență decesul persoanei ori sinuciderea acesteia

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

#### **Articolul 176<sup>1</sup>. Încălcarea drepturilor cetățenilor prin**

**propagarea fascismului, a rasismului**

**și a xenofobiei și prin negarea**

**Holocaustului**

(1) Constituirea, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unei organizații cu

caracter fascist, rasist sau xenofob

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Negarea sau contestarea în public a Holocaustului ori a efectelor acestuia

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(3) Confectionarea, vânzarea, răspândirea, deținerea în vederea răspândirii de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe, precum și utilizarea în public a acestora

se pedepesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 3 luni la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută la alin. (3) dacă este săvârșită în interesul artei sau al științei, al cercetării sau al educației.

(5) Promovarea ideologiei fasciste, rasiste ori xenofobe sau promovarea cultului persoanelor condamnate definitiv, de către o instanță națională sau internațională, pentru comiterea infracțiunilor contra păcii și securității omenirii sau pentru crime de război și crime contra umanității, prin propagandă, săvârșită prin orice mijloace, în public,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 177. Încălcarea inviolabilității vieții personale**

(1) Culegerea ilegală sau răspândirea cu bună-știință a informațiilor, ocrotite de lege, despre viața personală ce constituie secret personal sau familial al altei persoane fără consimțământul ei

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(1<sup>1</sup>) Culegerea ilegală a informațiilor menționate la alin.(1), fără consimțământul

persoanei, cu utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore.

(2) Răspîndirea informațiilor menționate la alin.(1):

- a) într-un discurs public, prin mass-media;
- b) prin folosirea intenționată a situației de serviciu;
- c) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 1 an, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale.

### **Articolul 178. Violarea dreptului la secretul corespondenței**

(1) Violarea dreptului la secretul scrisorilor, telegramelor, coletelor și altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și înștiințărilor telegrafice, cu încălcarea legislației,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- a) cu folosirea situației de serviciu;
- b) prin utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației;
- c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;
- d) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu amendă de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 179. Violarea de domiciliu**

(1) Pătrunderea sau rămînerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțămîntul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) cu folosirea situației de serviciu;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 180. Încălcarea intenționată a legislației**

#### **privind accesul la informație**

Încălcarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a procedurii legale de asigurare și de realizare a dreptului de acces la informație, încălcare ce a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei care a solicitat informații referitoare la ocrotirea sănătății populației, la securitatea publică, la protecția mediului,

se pedepsește cu amendă de la 500 la 650 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 180<sup>1</sup>. Împiedicarea intenționată a activității**

#### **mass-media sau intimidarea pentru critică**

(1) Împiedicarea intenționată a activității mass-media sau a jurnalistului, precum și intimidarea mass-media sau a jurnalistului pentru critică

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de pînă la 4 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2):

a) săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei;

b) săvârșite de două sau mai multe persoane;

c) însoțite de sustragerea sau deteriorarea materialelor sau echipamentului jurnalistului în scopul împiedicării activității jurnalistice,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 180<sup>2</sup>. Cenzura**

(1) Denaturarea nejustificată a materialului jurnalistic sau interdicția nejustificată de a răspîndi anumite informații, impusă de către conducerea mass-media publice,

se pedepsește cu amendă de la 650 la 850 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Indicația funcționarului public sau a persoanei care exercită funcție de demnitate publică cu privire la activitatea editorială dată mass-media sau angajaților mass-media, precum și orice altă formă de împiedicare a tirajării sau răspîndirii informației

se pedepsesc cu amendă de la 650 la 1350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 181. Împiedicarea exercitării libere a dreptului**

#### **electoral sau a activității organelor electorale**

(1) Împiedicarea prin orice mijloace a exercitării libere a dreptului electoral sau împiedicarea activității organelor electorale:

a) săvîrșită prin blocarea sau atacarea localurilor secțiilor de votare prin orice mijloc și în orice formă;

b) săvîrșită prin sustragerea urnelor de vot sau a documentelor electorale;

c) săvîrșită cu periclitarea vieții persoanei;

d) însoțită de vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

e) soldată cu alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită de concurenți electorali, membri ai grupului de inițiativă, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 5 ani.

## **Articolul 181<sup>1</sup>. Coruperea alegătorilor**

(1) Oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor

*[Art.181<sup>1</sup> al.(1) dispoziția modificată prin LP336 din 08.12.22, MO428-430/23.12.22 art.772; în vigoare 01.01.23]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(1<sup>1</sup>) Aceeași acțiune săvârșită de concurenți electorali, membri ai grupului de inițiativă, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) În categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) sînt incluse și băuturile alcoolice, produsele din tutun și produsele alimentare.

(3) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) materiale și obiecte de agitație electorală, achitate din fondul electoral, ce poartă numele și prenumele candidatului, respectiv denumirea partidului politic, semne sau simboluri ale concurenților electorali, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanioane, steaguri, cărți, pungi, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare, a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale.

## **Articolul 181<sup>2</sup>. Încălcarea modului de gestionare a mijloacelor**

### **financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor**

#### **electorale**

(1) Falsificarea rapoartelor privind gestiunea financiară a grupurilor de inițiativă și a partidelor politice și/sau a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale în intenția de a substitui sau a ascunde identitatea donatorilor, volumul mijloacelor acumulate ori destinația sau volumul mijloacelor utilizate, precum și utilizarea unor fonduri nedeclarate, neconforme sau venite din străinătate, săvârșite în proporții mari

*[Art.181<sup>2</sup> al.(1) dispoziția modificată prin LP336 din 08.12.22, MO428-430/23.12.22 art.772; în vigoare 01.01.23]*

se pedepesc cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Utilizarea de resurse administrative, inclusiv favorizarea sau consimțirea la utilizarea ilegală a resurselor administrative în perioada electorală, dacă au fost cauzate daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Extorcarea sau obținerea prin extorcare a donațiilor pentru partidele politice, pentru fondurile electorale și/sau fondurile destinate grupurilor de inițiativă

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 1 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(5) Acceptarea cu bună știință a finanțării partidului politic, a grupului de inițiativă sau a concurentului electoral din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1150 la 1850 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 9000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

**Articolul 181<sup>3</sup>.** Finanțarea ilegală a partidelor

politice, a grupurilor de inițiativă,

a concurenților electorali sau

a participanților la referendum

Finanțarea partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum din surse interzise de lege săvârșită în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

*[Art.181<sup>3</sup> în redacția LP336 din 08.12.22, MO428-430/23.12.22 art.772; în vigoare 01.01.23]*

### **Articolul 182. Falsificarea rezultatelor votării**

(1) Votarea unei persoane: fără a avea acest drept, fie de două sau mai multe ori, fie prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decît are dreptul, fie prin utilizarea unui act de identitate fals sau a unui buletin de vot fals, fie în locul unei alte persoane

*[Art.182 al.(1) dispoziția modificată prin LP336 din 08.12.22, MO428-430/23.12.22 art.772; în vigoare 01.01.23]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Falsificarea, prin orice mijloace, a rezultatelor votării

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

### **Articolul 183. Încălcarea regulilor de protecție a muncii**

(1) Încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa

anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 184. Violarea dreptului la libertatea întrunirilor**

(1) Violarea dreptului la libertatea întrunirilor prin împiedicarea ilegală a desfășurării mitingului, demonstrației, manifestației, procesiunii sau oricărei alte întruniri ori a participării cetățenilor la acestea fie prin constrîngerea lor la participare:

- a) săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere;
- b) săvîrșită de două sau mai multe persoane;
- c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită cu aplicarea armei sau a altor obiecte care au servit drept armă ori au fost special adaptate pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

b) însoțită de violență periculoasă pentru viață sau sănătate;

b<sup>1</sup>) săvîrșită din motive de prejudecată;

c) soldată cu cauzarea de daune în proporții mari;

d) soldată cu alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 185. Atentarea la persoană și la drepturile**

#### **cetățenilor sub formă de propovăduire**

#### **a credințelor religioase și de îndeplinire**

#### **a riturilor religioase**

Organizarea, conducerea sau participarea activă la un grup a cărui activitate, desfășurată sub formă de propovăduire a credințelor religioase și de îndeplinire a riturilor religioase, este însoțită fie de cauzarea de daune sănătății cetățenilor, fie de alte atentate la persoană sau la drepturile acesteia, fie de instigarea cetățenilor la refuzul de a îndeplini obligațiile cetățenești

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

## **Articolul 185<sup>1</sup>. Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor**

### **conexe**

(1) Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, dacă este în proporții mari, săvârșită prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

b) închirierea, schimbul sau altă formă de punere la dispoziția terților cu titlu gratuit sau oneros, precum și depozitarea în scopurile menționate sau altă valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, în momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi;

c) comercializarea sau oferirea spre comercializare, închirierea, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora destinate pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet;

d) indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care-l poate induce în eroare pe beneficiar;

e) aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control, altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control, pe exemplarele de operă ori de fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi;

f) modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, indicate de titularul drepturilor respective; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației privind administrarea dreptului de autor și a drepturilor conexe; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe;

g) însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2) Marcarea, comercializarea, importarea, exportarea, transportarea sau depozitarea ilegală a marcajelor de control, falsificarea acestora, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2), săvârșite:

a) de două sau de mai multe persoane;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) prin constrângere fizică sau psihică;

d) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 9000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) este liberată de răspundere penală dacă a contribuit activ la descoperirea sau la contracararea infracțiunii prin autodenunțare, prin denunțarea și facilitarea tragerii la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit ori au contribuit la săvârșirea infracțiunii, prin predarea benevolă a operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, marcajelor de control, echipamentelor tehnice ori componentelor acestora, prin indicarea sursei de procurare a operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, prin indicarea mijloacelor bănești și/sau a bunurilor ori a veniturilor rezultate din infracțiune, dacă a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat, în alt mod, prejudiciul cauzat prin infracțiune. Nu poate fi considerată predare benevolă a operelor sau a obiectelor drepturilor conexe ridicarea acestora la reținerea persoanei, precum și la efectuarea acțiunilor de urmărire penală pentru depistarea și ridicarea obiectelor respective.

## **Articolul 185<sup>2</sup>. Încălcarea dreptului asupra obiectelor**

### **de proprietate industrial**

(1) Răspîndirea informațiilor privind invenția, modelul de utilitate, desenul sau modelul industrial, soiul de plantă, topografia circuitului integrat fără consimțămîntul autorului (creatorului) sau al succesorului său în drepturi, pînă la publicarea oficială a datelor din cererea de înregistrare, de către o persoană careia aceste informații i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în alt mod, precum și însușirea frauduloasă de către un terț a calității de autor al invenției, al modelului de utilitate, al desenului sau al modelului industrial, al soiului de plantă, al topografiei circuitului integrat sau constrîngerea la coautorat, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Utilizarea fără consimțământul titularului a mărcii protejate sau a unui semn care, din cauza identității ori similitudinii cu marca înregistrată și a identității ori similitudinii produselor sau serviciilor acoperite de semn și de marcă, generează riscul de confuzie în percepția consumatorului, aplicarea semnului pe produse sau pe ambalaje, precum și utilizarea lui în calitate de ambalaj în cazul mărcilor tridimensionale, oferirea produselor sub acest semn spre comercializare sau comercializarea ori stocarea lor în acest scop, sau, după caz, oferirea ori prestarea serviciilor sub acest semn, importul sau exportul produselor sub acest semn, utilizarea semnului în publicitate, multiplicarea, stocarea sau comercializarea semnului în scopurile menționate, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari, se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2<sup>1</sup>) Utilizarea comercială directă sau indirectă a unei denumiri de origine/indicații geografice înregistrate pentru produsele neacoperite de înregistrare în măsura în care aceste produse sînt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate, precum și uzurparea, imitarea sau evocarea asociațiilor legate de o denumire de origine/indicație geografică înregistrată, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi „de genul”, „de tipul”, „de stilul”, „imitație”, ori de alte expresii similare, indicarea falsă sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate, precum și utilizarea în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului, desfășurarea unor practici susceptibile să-l inducă în eroare pe consumator în ceea ce privește originea adevărată a produsului, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2<sup>2</sup>) Orice practică susceptibilă să-l inducă în eroare pe consumator referitor la o denumire a specialității tradiționale garantate, orice imitare a unei denumiri înregistrate și rezervate conform legislației cu privire la protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, orice folosire în comerț a denumirilor de produse care ar putea fi confundate cu denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate cu rezervarea denumirii conform legislației cu privire la protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, orice uzurpare abuzivă sau înșelătoare a mențiunii „Specialitate tradițională garantată” și a simbolului național asociat acesteia, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2<sup>3</sup>) Utilizarea ilegală în sensul alin. (2<sup>1</sup>) a unei denumiri de origine/indicații geografice neînregistrate, protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, săvârșite în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Fabricarea, importul, exportul, transportarea, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică sau stocarea în aceste scopuri a produsului, folosirea de procedee, ceea ce constituie invenții sau modele de utilitate ori include obiectul invenției sau al modelului de utilitate protejate, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizare din partea titularului, efectuate fără această autorizare, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(4) Fabricarea, importul, exportul, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică sau stocarea în aceste scopuri a produsului obținut prin aplicarea desenului sau modelului industrial protejate, dacă acest produs, integral sau într-o măsură substanțială, este o copie a desenului sau a modelului industrial protejate, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizare din partea titularului, efectuate fără această autorizare, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(5) Producerea, reproducerea, condiționarea în scop de înmulțire, oferirea spre vânzare, vânzarea sau alte forme de comercializare, importul, exportul sau stocarea în aceste scopuri a materialului soiului de plantă pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizare din partea titularului, efectuate fără această autorizare, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o

anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(6) Reproducerea topografiei circuitului integrat sau a unei părți a acesteia, importul, exportul, oferirea spre vânzare, vânzarea sau distribuirea în orice alt mod în scopuri comerciale a topografiei circuitului integrat pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizare din partea titularului, efectuate fără această autorizare, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(7) Acțiunile de la alin.(1), (2), (2<sup>1</sup>), (2<sup>2</sup>), (2<sup>3</sup>), (3), (4), (5) și (6) săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d) prin constrângere fizică sau psihică;

e) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă de la 4000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 8000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea ei.

(8) Persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la alin.(1)-(7) este liberată de răspundere penală dacă a contribuit activ la descoperirea sau la contracararea infracțiunii prin autodenunțare, prin denunțarea și facilitarea tragerii la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit sau au contribuit la săvârșirea infracțiunii, prin predarea benevolă a obiectelor de proprietate industrială, prin indicarea mijloacelor bănești și/sau a bunurilor ori a veniturilor rezultate din infracțiune, dacă a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat, în alt mod, prejudiciul cauzat prin infracțiune. Nu poate fi considerată predare benevolă a obiectelor de proprietate industrială ridicarea acestora la reținerea persoanei, precum și la efectuarea acțiunilor de urmărire penală pentru depistarea și ridicarea obiectelor respective.

### **Articolul 185<sup>3</sup>. Declarațiile intenționat false în documentele**

#### **de înregistrare ce țin de protecția proprietății**

#### **intelectuale**

Declarațiile intenționat false, operarea intenționată cu înscrisuri false în documentele ce țin de protecția proprietății intelectuale, precum și falsificarea documentelor necesare eliberării titlului de protecție, perfectarea intenționată a documentelor falsificate sau prezentarea intenționată de documente cu date care subminează autoritatea solicitantului de protecție a obiectului de proprietate intelectuală

se pedepsesc cu amendă de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

## Capitolul VI

### INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

#### Articolul 186. Furtul

(1) Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Furtul săvîrșit:

a) - *exclusă*

b) de două sau mai multe persoane;

c) prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;

d) cu cauzarea de daune în proporții considerabile

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

(2<sup>1</sup>) Furtul bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic

se pedepsește cu amendă în mărime 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Furtul săvîrșit:

a) în timpul unei calamități;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvîrșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

### **Articolul 187. Jaful**

(1) Jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Jaful săvârșit:

b) de două sau mai multe persoane;

c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;

d) prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;

e) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

f) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;

g) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale.

(2<sup>1</sup>) Jaful bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 8 ani cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale.

(3) Jaful săvârșit:

a) în timpul unei calamități;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepesc cu închisoare de la 8 la 12 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepesc cu închisoare de la 12 la 15 ani.

### **Articolul 188. Tîlhăria**

(1) Tîlhăria, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 8 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale.

(2) Tîlhăria săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;

d) prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;

e) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă;

f) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;

g) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 10 ani.

(2<sup>1</sup>) Tîlhăria în scopul sustragerii bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale.

(3) Tîlhăria săvîrșită:

a) în timpul unei calamități;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

d) cu deosebită cruzime;

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la

momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 11 la 14 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 15 ani.

### **Articolul 189. Șantajul**

(1) Șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, rudele sau apropiații acesteia, cu răspîndirea unor știri defăimătoare despre ele, cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea proprietarului, posesorului, deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Șantajul săvârșit:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate;

d) prin amenințare cu moartea;

e) cu deteriorarea ori distrugerea bunurilor

f) împotriva donatorilor partidelor politice sau ai concurenților electorali.

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) săvârșite cu aplicarea armei sau a altor obiecte folosite în calitate de armă;

c) însoțite de violență periculoasă pentru viață sau sănătate;

d) săvârșite cu deosebită cruzime;

e) urmate de dobîndirea bunurilor cerute;

f) soldate cu alte urmări grave,

*[Art.189 al.(3), lit.f) textul „soldate cu alte urmări grave” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), însoțite de răpirea proprietarului, posesorului sau deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 13 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 11 la 13 ani.

(6) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 13 la 15 ani.

#### **Articolul 190. Escrocheria**

(1) Escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Escrocheria săvârșită:

a) cu folosirea de documente false, înscrisuri false;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;

d) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite în scopul dobândirii bunurilor de patrimoniu cultural național mobil din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 de unități convenționale sau

cu închisoare de la 4 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin. (1)-(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(4), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(6) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(4), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

### **Articolul 191. Delapidarea averii străine**

(1) Delapidarea averii străine, adică însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune considerabile,

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Delapidarea averii străine, săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;

d) cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2<sup>1</sup>) Delapidarea averii străine săvîrșită de administratorul unei bănci,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2<sup>2</sup>) Delapidarea bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(2<sup>2</sup>), săvîrșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

## **Articolul 192. Pungășia**

(1) Pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geți sau din alte obiecte prezente la persoană,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Pungășia săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 4 ani cu amendă în mărime de la 550 la 1350 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 7 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani.

### **Articolul 192<sup>1</sup>. Răpirea mijlocului de transport**

(1) Răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită de două sau mai multe persoane;

b) însoțită de violență nepericuloasă pentru viața sau sănătatea victimei sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe;

c) săvârșită prin pătrundere în garaj, în alte încăperi sau spații îngrădite ori păzite

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) însoțite de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea victimei sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 7 ani.

### **Articolul 192<sup>2</sup>. Răpirea mijlocului de transport cu tracțiune**

#### **animală, precum și a animalelor de tracțiune**

Răpirea mijlocului de transport cu tracțiune animală, precum și a animalelor de tracțiune, fără scop de însușire, urmată:

a) de distrugerea de bunuri;

b) de îmbolnăvirea gravă sau pieirea animalelor răpite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

### **Articolul 193. Tulburarea de posesie**

(1) Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în posesia altuia cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării violenței ori prin distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 2 ani.

(2) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 1500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

#### **Articolul 194. Însușirea sau utilizarea ilicită a energiei**

##### **electrice, termice sau a gazelor natural**

(1) Însușirea energiei electrice, termice sau a gazelor naturale ori utilizarea ilicită a acestora evitând sistemele de evidență instalate în modul stabilit sau prin acestea, dar deteriorate de consumator, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1850 la 3350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 240 de ore.

#### **Articolul 196. Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune**

##### **sau abuz de încredere**

(1) Cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 550 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(4) Cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu

închisoare de pînă la 3 ani.

## **Articolul 197. Distrugerea sau deteriorarea intenționată**

### **a bunurilor**

(1) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 240 de ore.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite prin incendiere, explozie sau prin o altă modalitate periculoasă;

b) săvîrșite din motive de prejudecată;

c) săvîrșite asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către aceasta a obligațiilor de serviciu sau obștești;

d) care au provocat din imprudență decesul persoanei

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 6 ani.

(3) Distrugerea sau risipirea bunurilor băncii de către administratorul acesteia în procesul de administrare,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 8 ani.

## **Articolul 199. Dobîndirea sau comercializarea bunurilor**

**despre care se știe că au fost obținute pe**

**cale criminală**

(1) Dobîndirea sau comercializarea, fără o promisiune prealabilă, a bunurilor despre care se știe că au fost obținute pe cale criminală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) sub formă de îndeletnicire;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau la alin.(2) lit.a) și b), săvîrșite în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 199<sup>1</sup>. Deteriorarea sau distrugerea bunurilor**

#### **de patrimoniu cultural**

(1) Deteriorarea bunurilor de patrimoniu cultural

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani.

(2) Distrugerea bunurilor de patrimoniu cultural

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3350 la 6350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 6350 la 10350 de unități convenționale cu (sau fără) lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 199<sup>2</sup>. Efectuarea lucrărilor neautorizate în siturile**

#### **arheologice sau în zonele cu potențial arheologic**

(1) Efectuarea săpăturilor neautorizate sau căutarea de comori în siturile arheologice sau în zonele cu potențial arheologic

se pedepsesc cu amendă de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(2) Efectuarea lucrărilor de construcție, precum și a altor activități de intervenție asupra solului în siturile arheologice sau în zonele cu potențial arheologic, fără certificat de descărcare de sarcină arheologică

se pedepsește cu amendă de la 3350 la 4350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 7350 la 10350 de unități convenționale cu (sau fără) lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 199<sup>3</sup>. Tăinuirea sau păstrarea ilegală a bunurilor**

#### **arheologice mobile**

Tăinuirea sau păstrarea ilegală a bunurilor arheologice mobile, inclusiv a comorilor,

descoperite întâmplător sau în cadrul unor lucrări de intervenție asupra solului ori cu ajutorul detectoarelor de metale sau al altor aparate de teledetecție, precum și neanunțarea la timp a autorităților publice privind descoperirea întâmplătoare a bunurilor arheologice mobile, inclusiv a comorilor,

se pedepesc cu amendă de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3350 la 5350 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 2 ani.

#### **Articolul 199<sup>4</sup>. Comercializarea neautorizată a bunurilor**

##### **arheologice mobile și a bunurilor culturale**

###### **mobile clasate**

(1) Comercializarea neautorizată a bunurilor arheologice mobile și a bunurilor culturale mobile clasate

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 850 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) săvîrșită cu folosirea situației de serviciu;

c) care a cauzat daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6350 la 10350 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

#### **Articolul 199<sup>5</sup>. Accesul neautorizat cu detectoare de metale**

##### **sau cu alte aparate de teledetecție și utilizarea**

##### **lor în siturile arheologice sau în zonele cu**

##### **potențial arheologic**

Accesul cu detectoare de metale sau cu alte aparate de teledetecție și utilizarea lor în siturile arheologice sau în zonele cu potențial arheologic fără autorizarea Ministerului Educației și Cercetării

se pedepsește cu amendă de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu

închisoare de pînă la 1 an.

## Capitolul VII

### INFRACTIUNI CONTRA FAMILIEI ȘI MINORILOR

#### Articolul 201. Incestul

(1) Raportul sexual între rude pe linie dreaptă pînă la gradul trei inclusiv, precum și între rude pe linie colaterală (frați, surori),

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) nu sînt pasibile de răspundere penală dacă, la momentul săvîrșirii faptei, nu au împlinit vîrsta de 18 ani și diferența de vîrstă între ei nu este mai mare de 2 ani.

#### Articolul 201<sup>1</sup>.Violența în familie

(1) Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin:

a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății;

b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei;

c) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1):

a) săvîrșite asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei;

b) săvîrșite în legătură cu solicitarea sau aplicarea măsurilor de protecție;

c) care au provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2) care:

a) au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) au determinat sinuciderea sau încercarea de sinucidere

se pedepesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2) care au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul victimei

se pedepesc cu închisoare de la 12 la 15 ani.

## **Articolul 201<sup>2</sup>. Exercițarea necorespunzătoare a obligațiilor**

### **părintești**

Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.

## **Articolul 204. Divulgarea secretului adopției**

Divulgarea secretului adopției contrar voinței adoptatorului, săvârșită de o persoană obligată să păstreze faptul adopției ca un secret profesional sau de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 6 luni, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani.

## **Articolul 205. Abuzul părinților și altor persoane**

### **la adopția copiilor**

(1) Primirea de către părinte, tutore (curator) sau alt reprezentant legal al copilului, de către altă persoană a unei recompense sub orice formă pentru consimțămîntul la adopție sau în alte scopuri legate de adopție

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 750 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Intermedierea, facilitarea sau încurajarea adopției unui copil în scop de profit, beneficiu material sau alt beneficiu

se pedepsește cu amendă de la 550 la 750 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Exercițarea sub orice formă a constrîngerii asupra părintelui, tutorelui (curatorului) copilului în scopul obținerii consimțămîntului pentru adopție sau prezentării de

date neveridice pentru încuviințarea adopției, instituirea tutelei (curatelei), plasamentul copilului într-o instituție rezidențială, într-o familie sau casă de copii de tip familial

se pedepsește cu amendă de la 600 la 750 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3500 la 5500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alineatele (1)-(3), săvârșite:

b) în privința a doi sau mai mulți copii;

c) de o persoană cu funcție de demnitate publică;

d) de două sau mai multe persoane;

e) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 206. Traficul de copii**

(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra copilului, în scopul:

a) exploatării sexuale comerciale sau necomerciale;

b) exploatării prin muncă sau servicii forțate;

b<sup>1</sup>) practicării cerșetoriei sau în alte scopuri josnice;

b<sup>2</sup>) însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale;

b<sup>3</sup>) folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice;

c) exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei;

d) folosirii în conflicte armate;

e) folosirii în activitate criminală;

f) prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane;

h) vânzării sau cumpărării;

i) folosirii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere;

j) adopției ilegale,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

a) de violență fizică și/sau psihică, de aplicare a armei de foc sau de amenințare cu aplicarea acesteia;

b) de abuz și/sau violență sexuală;

c) de profitare de abuz de autoritate sau de situația de vulnerabilitate a copilului, de amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei copilului sau altor persoane;

f) de prelevare a organelor țesuturilor și/sau celulelor umane;

g) de motive de prejudecată,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit aceleași acțiuni;

b) săvârșite asupra a doi sau mai multor copii;

b<sup>1</sup>) săvârșite de două sau mai multe persoane;

c) săvârșite de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional;

d) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d<sup>1</sup>) însoțite de contaminarea copilului cu o boală venerică sau cu maladia SIDA;

e) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a copilului, cu decesul sau sinuciderea acestuia;

e<sup>1</sup>) săvârșite asupra copilului care se află în îngrijirea, sub ocrotirea, sub protecția, la educarea sau la tratamentul făptuitorului;

f) săvârșite asupra unui copil în vîrstă de pînă la 14 ani.

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu detențiune pe viață, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima traficului de copii este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală.

### **Articolul 207. Scoaterea ilegală a copiilor din țară**

Scoaterea copilului din țară în baza unor acte false sau pe altă cale ilegală, precum și abandonarea lui în străinătate în scopuri altele decât cele indicate la art.206,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani.

### **Articolul 208. Atragerea minorilor la activitate criminală**

**sau determinarea lor la săvârșirea unor**

**fapte imorale**

(1) Atragerea minorilor la activitatea criminală sau instigarea lor la săvârșirea infracțiunilor, precum și determinarea minorilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc, desfrâu), săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite de părinți sau de alți ocrotitori legali ai copilului, precum și de pedagogii acestuia

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 6 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei;

b) prin atragerea minorilor într-un grup criminal organizat sau într-o organizație criminală,

c) prin atragerea minorului la săvârșirea unei infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

### **Articolul 208<sup>1</sup>. Pornografia infantilă**

Producerea, distribuirea, difuzarea, importarea, exportarea, oferirea, vinderea,

procurarea, schimbarea, folosirea sau deținerea de imagini sau alte reprezentări ale unui sau mai mulți copii implicați în activități sexuale explicite, reale sau simulate, ori de imagini sau alte reprezentări ale organelor sexuale ale unui copil, reprezentate de manieră lascivă sau obscenă, inclusiv în formă electronică,

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 208<sup>2</sup>. Recurgerea la prostituția practică de un copil**

Beneficierea, contra oricăror avantaje materiale, de serviciile sexuale prestate de către o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 18 ani

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

### **Articolul 209. Atragerea minorilor la consumul ilegal**

#### **de substanțe stupefiante, psihotrope și/sau**

#### **de alte substanțe cu efecte similar**

(1) Atragerea de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani a minorilor la consumul ilegal de substanțe stupefiante, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similar

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 6 ani.

## **Capitolul VIII**

### **INFRAȚIUNI CONTRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE**

#### **ȘI CONVIETUIRII SOCIALE**

### **Articolul 211. Transmiterea unei boli venerice**

(1) Persoana care, știind că suferă de o boală venerică, o transmite altei persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

- b) asupra a două sau mai multor persoane;
- c) cu bună-știință asupra unui minor;
- d) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 212. Contaminarea cu maladia SIDA**

(1) Punerea intenționată a altei persoane în pericol de contaminare cu maladia SIDA

se pedepsește cu închisoare de pînă la 1 an

(2) Contaminarea cu maladia SIDA de către o persoană care știa că suferă de această boală

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(2), săvîrșită:

- a) asupra a două sau mai multor persoane;
- b) cu bună-știință asupra unui minor;
- c) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(4) Contaminarea cu maladia SIDA ca urmare a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către un medic sau un lucrător medical a obligațiilor sale profesionale

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(5) Persoana care a săvîrșit acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) nu este pasibilă de răspundere penală dacă a comunicat din timp persoanei puse în pericol de a fi contaminată despre existența la primul a maladii SIDA sau dacă persoana pusă în pericol de a fi contaminată știa despre existența acestei maladii, dar benevol a săvîrșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare.

### **Articolul 213. Încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței**

#### **medicale**

Încălcarea din neglijență de către medic sau de către un alt lucrător medical a

regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul pacientului,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 213<sup>1</sup>. Publicitatea în scopul obținerii ilegale**

#### **de organe, țesuturi și celule umane sau**

#### **privind donarea ilicită a acestora**

Publicitatea în scopul obținerii ilegale de organe, țesuturi și/sau celule umane, precum și publicitatea sau mediatizarea unor anunțuri privind donarea ilicită de organe, țesuturi și/sau celule umane

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 750 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 1300 la 1600 de unități convenționale.

### **Articolul 214. Practicarea ilegală a medicinei sau**

#### **a activității farmaceutice**

(1) Practicarea medicinei ca profesie sau a activității farmaceutice de către o persoană care nu are licență sau altă autorizație, dacă aceasta a cauzat din imprudență o vătămare a sănătății,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat din imprudență decesul victimei

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 214<sup>1</sup>. Producerea sau comercializarea**

#### **medicamentelor contrafăcute**

(1) Producerea sau comercializarea medicamentelor contrafăcute

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni dacă au provocat din imprudență vătămarea gravă sau medie a

sănătății ori decesul persoanei

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani sau cu lichidarea întreprinderii.

### **Articolul 215. Răspîndirea bolilor epidemic**

(1) Nerespectarea măsurilor de prevenire sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a provocat răspîndirea unei asemenea boli,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 720 la 1000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale cu (sau fără) lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași fapte soldate din imprudență cu vătămarea gravă sau medie a sănătății, cu decesul persoanei sau săvârșite din motive de prejudecată

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 2000 la 3000 unități convenționale cu lichidarea întreprinderii.

### **Articolul 216. Producerea, transportarea, păstrarea,**

**comercializarea, oferirea cu titlu oneros**

**sau gratuit a produselor (mărfurilor),**

**prestarea serviciilor, periculoase pentru**

**viața sau sănătatea consumatorilor**

(1) Producerea, transportarea, păstrarea, comercializarea, oferirea cu titlu oneros sau gratuit a produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, periculoase pentru viața sau sănătatea consumatorilor, săvîrșite în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 950 la 1150 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 2 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni:

b) dacă au provocat din imprudență vătămarea gravă sau medie a sănătății ori decesul persoanei,

c) săvîrșite în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate

pe un termen de pînă la 3 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

b) săvîrșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) dacă au provocat decesul a două sau mai multe persoane,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 217. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare**

(1) Semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, săvîrșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 100 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, săvîrșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 150 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

b) de două sau mai multe persoane;

b<sup>1</sup>) de o persoană care a împlinit vîrsta de 18 ani cu atragerea minorilor;

c) cu utilizarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă;

d) cu folosirea situației de serviciu;

e) pe teritoriul instituțiilor de învățămînt, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau

sportive ori în imediata apropiere a acestora,

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 4 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), săvîrșite:

b) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(5) Persoana care a săvîrșit acțiunile prevăzute la art.217 sau 217<sup>1</sup> este liberată de răspundere penală dacă a contribuit activ la descoperirea sau contracararea infracțiunii ce ține de circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, după caz, prin autodenunțare, predare benevolă a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, indicare a sursei de procurare a acestor substanțe, la divulgarea persoanelor care au contribuit la săvîrșirea infracțiunii, la indicarea mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor rezultate din infracțiune. Nu poate fi considerată predare benevolă a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora ridicarea acestora la reținerea persoanei, precum și la efectuarea acțiunilor de urmărire penală pentru depistarea și ridicarea lor.

### **Articolul 217<sup>1</sup>. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare**

(1) Semănatul ori cultivarea de plante ce conțin droguri, prelucrarea ori utilizarea unor astfel de plante fără autorizație sau semănatul ori cultivarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, săvîrșite în scop de înstrăinare,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 950 la 1250 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale cu droguri sau cu analogi ai acestora, săvîrșite în scop de înstrăinare, ori înstrăinarea ilegală a drogurilor sau analogilor acestora,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) de o persoană care anterior a săvârșit aceleași acțiuni;

b) de două sau mai multe persoane;

b<sup>1</sup>) de o persoană care a împlinit vârsta de 18 ani cu atragerea minorilor;

c) cu utilizarea drogurilor sau a analogilor acestora, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă;

d) cu folosirea situației de serviciu;

e) pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora;

f) în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), săvârșite:

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

d) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 de ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea acesteia.

## **Articolul 217<sup>2</sup>. Circulația ilegală a precursorilor în scopul**

**producerii sau prelucrării drogurilor,**

**etnobotanicelor sau analogii acestora**

Producerea, prepararea, prelucrarea, experimentarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, înstrăinarea sau efectuarea oricăror alte operațiuni cu precursori în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 217<sup>3</sup>. Circulația ilegală a materialelor și utilajelor**

**destinate producerii sau prelucrării drogurilor,**

**etnobotanicelor sau analogii acestora**

(1) Producerea, fabricarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transmiterea, transportarea sau înstrăinarea materialelor ori a utilajelor destinate producerii, preparării sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora ori cultivării plantelor care conțin aceste substanțe

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

b) pe teritoriul instituțiilor de învățămînt, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 217<sup>4</sup>. Sustragerea sau extorcarea drogurilor**

**sau etnobotanicelor**

(1) Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu;

d) prin pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință;

e) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

f) în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

b) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

c) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani cu aplicarea unei amenzi în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale.

## **Articolul 217<sup>5</sup>. Consumul ilegal public sau organizarea**

### **consumului ilegal de droguri, etnobotanice**

#### **sau analogii acestora**

(1) Consumul ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii acestora, săvârșit în mod public sau pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Organizarea consumului ilegal de droguri sau etnobotanice

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1050 unități convenționale sau cu

închisoare de la 2 la 5 ani.

**Articolul 217<sup>6</sup>. Introducerea ilegală intenționată în organismul  
altei persoane, împotriva voinței acesteia,  
a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii  
acestora**

(1) Introducerea ilegală intenționată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) față de două sau mai multe persoane;

c) cu bună știință față de un minor sau de o femeie gravidă ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

e) cu droguri sau etnobotanice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

**Articolul 218. Prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor  
de circulație a drogurilor**

(1) Prescrierea fără necesitate a drogurilor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Falsificarea rețetei sau a altor documente care permit obținerea drogurilor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu scopul de a obține preparatele ori droguri în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Încălcarea regulilor stabilite de producere, preparare, prelucrare, procurare, păstrare, evidență, eliberare, înstrăinare, distribuire, transportare, expediere, utilizare, import, export, nimicire a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, de cultivare a plantelor care conțin droguri, care a cauzat pierderea lor, săvîrșită de către persoana în obligațiile căreia intră respectarea regulilor menționate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(4), săvîrșite din interes material sau care au cauzat din imprudență vătămarea sănătății persoanei sau au avut alte urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 219. Organizarea ori întreținerea speluncilor**

### **pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor**

(1) Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, precum și punerea la dispoziție a localurilor în aceste scopuri,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

## **Articolul 220. Proxenetismul**

(1) Îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) asupra a două sau mai multor persoane;

b) asupra unei femei gravide;

c) de două sau mai multe persoane;

d) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 7 ani.

(3) Aceleași acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

## **Articolul 222. Profanarea mormintelor și a monumentelor**

(1) Profanarea prin orice mijloace a unui mormânt, a unui monument funerar sau de for public, a unei urne funerare sau a unui cadavru, precum și însușirea obiectelor ce se află în mormânt sau pe el,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 750 la 950 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) din motive de prejudecată,

c) cu cauzarea de daune în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1050 la 1250 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 4 ani.

## **Articolul 222<sup>1</sup>. Cruzimea față de animale**

(1) Tratarea cu cruzime sau torturarea animalelor care a cauzat mutilarea ori

moartea acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 750 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 180 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(2) Aceleași fapte săvîrșite:

a) în public sau în prezența minorilor;

b) de o persoană responsabilă de îngrijirea, protecția și bunăstarea animalelor, de dresarea sau de acordarea asistenței medicale veterinare;

c) din motive sadice

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 750 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

## **Capitolul IX**

### **INFRAȚIUNI ECOLOGICE**

#### **Articolul 223. Încălcarea cerințelor securității ecologice**

Încălcarea cerințelor securității ecologice la proiectarea, amplasarea, construcția sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea construcțiilor industriale, agricole, științifice sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, dacă aceasta a provocat:

a) mărirea esențială a nivelului radiației;

b) daune sănătății populației;

c) pieirea în masă a animalelor;

d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

#### **Articolul 224. Încălcarea regulilor de circulație**

**a substanțelor, materialelor și deșeurilor**

**radioactive, bacteriologice sau toxice**

(1) Încălcarea regulilor stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, îngroparea, păstrarea, transportarea sau utilizarea substanțelor, materialelor și deșeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice, precum și a pesticidelor, erbicidelor sau a altor substanțe chimice, dacă aceasta creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

b) săvîrșite în zona situației ecologice excepționale sau în zona unei calamități naturale;

c) soldate cu impurificarea, otrăvirea sau infectarea mediului;

d) soldate cu pieirea în masă a animalelor

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1), care au provocat din imprudență:

a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;

b) decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 225. Tăinuirea de date sau prezentarea**

### **intenționată de date neautentice**

#### **despre poluarea mediului**

(1) Tăinuirea datelor sau prezentarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală, precum și de către o persoană juridică, a datelor neautentice despre avariile cu poluare excesivă a mediului, cu poluare radioactivă, chimică, bacteriologică sau cu alte urmări periculoase pentru viața sau sănătatea populației, precum și despre starea sănătății populației afectate de poluarea mediului, dacă aceasta a provocat

din imprudență:

- a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
- b) pieirea în masă a animalelor;
- c) decesul persoanei;
- d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 226. Neîndeplinirea obligațiilor de lichidare**

### **a consecințelor încălcărilor ecologice**

(1) Eschivarea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală, precum și de către o persoană juridică, a obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor ecologice, dacă aceasta a provocat din imprudență:

- a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
- b) pieirea în masă a animalelor;
- c) decesul persoanei;
- d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 227. Poluarea solului**

(1) Impurificarea, otrăvirea, infectarea sau altă poluare a solului cu produse nocive ale activității economice ori de altă natură ca urmare a încălcării regulilor de manipulare cu substanțe nocive, îngrășăminte minerale, stimulenți de creștere a plantelor și cu alte substanțe chimice sau biologice în timpul transportării, utilizării sau păstrării lor, dacă aceasta a cauzat daune:

- a) sănătății populației;
- b) mediului;
- c) producției agricole,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite în zona situației ecologice excepționale sau în zona unei calamități naturale;

b) urmate de decesul persoanei din imprudență

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 228. Încălcarea cerințelor de protecție**

### **a subsolului**

Încălcarea cerințelor de protecție a zăcămintelor minerale sau a altor resurse ale subsolului, construcția neautorizată sau amplasarea deșeurilor toxice pe terenurile cu zăcămintele minerale, precum și deversarea nesancționată a substanțelor nocive în subsol, dacă aceasta a provocat:

- a) prăbușiri sau alunecări de proporții ale terenului;
- b) poluarea apelor subterane, creînd pericol pentru sănătatea populației;
- c) decesul persoanei din imprudență;
- d) alte urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 229. Poluarea apei**

Infectarea sau altă impurificare a apelor de suprafață ori subterane cu ape uzate sau cu alte deșeuri ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor industriale, agricole, comunale și de altă natură, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile regnului animal sau vegetal, resurselor piscicole, silviculturii, agriculturii sau sănătății populației ori a provocat decesul persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 230. Poluarea aerului**

Poluarea aerului cu depășirea normelor stabilite, ca urmare a emisiei în atmosferă a poluanților sau a încălcării regulilor de exploatare, sau a neutilizării utilajului, aparatajului, instalațiilor de purificare și control al emisiilor în atmosferă, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile mediului, regnului animal sau vegetal, sănătății populației ori a provocat decesul persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 231. Tăierea ilegală a vegetației forestiere**

Tăierea ilegală a arborilor și/sau arbuștilor din fondul forestiersau din fondul ariilor naturale protejate de stat, săvîrșită:

- a) de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere;
- b) în proporții ce depășesc 500 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 232. Distrugerea sau deteriorarea masivelor forestiere**

(1) Distrugerea sau deteriorarea în proporții mari a masivelor forestiere în urma folosirii imprudente a focului sau a unor surse de pericol sporit

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000

unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Distrugerea sau deteriorarea intenționată în proporții ce depășesc 500 de unități convenționale a masivelor forestiere prin incendiere

se pedepsește cu amendă de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 233. Vînatul ilegal**

(1) Vînatul fără autorizația corespunzătoare fie în perioada interzisă, fie în locurile interzise, fie cu unelte și metode nepermise (braconajul), dacă acesta a cauzat daune ce depășesc 200 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană publică ori de o persoană cu funcție de demnitate publică

se pedepsește cu amendă în mărime de la 700 la 1000 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de pînă la 3 ani, sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

### **Articolul 234. Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul**

#### **sau cu alte exploatări ale apelor**

Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul sau cu alte exploatări ale apelor, cu utilizarea substanțelor explozive și otrăvitoare sau a altor mijloace de nimicire în masă a faunei, dacă aceasta a cauzat daune ce depășesc 200 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 235. Încălcarea regimului de administrare**

#### **și protecție a fondului ariilor naturale**

#### **protejate de stat**

Încălcarea regimului de administrare și protecție a fondului ariilor naturale protejate de stat, dacă aceasta creează pericolul cauzării de daune în proporții mari sau a cauzat

daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Capitolul X**

### **INFRAȚIUNI ECONOMICE**

#### **Articolul 236. Fabricarea sau punerea în circulație**

##### **a semnelor bănești false sau a titlurilor**

##### **de valoare false**

(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a semnelor bănești (bancnotelor și monedelor metalice, inclusiv a celor jubiliare și comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine), a valorilor mobiliare de stat sau a altor titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

#### **Articolul 237. Fabricarea sau punerea în circulație**

##### **a cardurilor sau a altor instrumente**

##### **de plată false**

(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor, a tichetelor de masă sau a altor instrumente de plată false, care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu

muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

b) de un funcționar ori alt salariat în exercițiul funcțiunii;

c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 238. Dobîndirea creditului, împrumutului sau**

#### **despăgubirii/indemnizației de asigurare**

#### **prin înșelăciune**

(1) Prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit, împrumut sau despăgubiri / indemnizației de asigurare sau majorării sumei acestora, sau obținerii unui credit sau împrumut în condiții avantajoase, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare, organizației financiare nebankare, asociației de economii și împrumut sau asiguratorului daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1850 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 239. Încălcarea regulilor de creditare, politicilor**

#### **de acordare a împrumuturilor sau regulilor**

#### **de acordare a despăgubirii / indemnizației**

#### **de asigurare**

(1) Acordarea unui credit, împrumut sau despăgubirii / indemnizației de asigurare cu încălcarea intenționată a legii, regulilor de creditare, politicilor de acordare a

împrumuturilor sau normelor de prudență financiară, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare, organizației financiare nebankare, asociației de economii și împrumut sau asigurătorului daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni care:

a) au cauzat instituției financiare, asociației de economii și împrumut, organizației financiare nebankare sau asigurătorului daune în proporții deosebit de mari;

b) au condus la insolvabilitatea instituției financiare, asociației de economii și împrumut, organizației financiare nebankare sau asigurătorului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

## **Articolul 239<sup>1</sup>. Gestiunea defectuoasă sau frauduloasă**

### **a băncii, a societății de investiții, a societății**

#### **de asigurări**

(1) Neîntreprinderea acțiunilor necesare prevăzute de lege, de hotărârile Băncii Naționale a Moldovei, de hotărârile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, de statutul băncii, de statutul societății de investiții, a societății de asigurări, în situația înregistrării pierderilor financiare sau existenței pericolului unor asemenea pierderi, de către membrii organelor de conducere, acționarii, beneficiarii efectivi și persoanele afiliate ale acționarilor și beneficiarilor efectivi,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Falsificarea sau nimicirea documentelor bancare, inducerea în eroare, prezentarea sau utilizarea unor date false, distorsionarea sau tănuirea datelor veridice de către persoanele prevăzute la alin. (1), în procesul de administrare a băncii, a societății de investiții, a societății de asigurări,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile săvârșite sau omisiunile admise, prevăzute în art. 238, 239 și 2391, de către membrii organelor de conducere ale băncii, acționarii băncii, beneficiarii efectivi ai acționarilor băncii, precum și persoanele afiliate ale acționarilor și beneficiarilor efectivi, care au condus la insolvabilitatea băncii sau la declanșarea procesului rezoluție a acesteia,

astfel cum este prevăzut în Legea cu privire la redresarea și rezoluția băncilor, inclusiv ca rezultat al insolvenței entității-mamă,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) În sensul prezentului articol, termenul de persoană afiliată va avea semnificația prevăzută în art. 31 din Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995.

### **Articolul 239<sup>2</sup>. Obstrucționarea supravegherii bancare**

Săvîrșirea de către acționarul, administratorul sau oricare alt angajat al băncii a uneia dintre următoarele fapte:

a) nu răspunde la solicitările de informații ale Băncii Naționale a Moldovei, în modul prevăzut de aceasta, în scopul exercitării competențelor sale prevăzute de lege;

b) transmite rapoarte sau informații eronate Băncii Naționale a Moldovei, nu asigură implementarea măsurilor corective, de remediere sau a restricțiilor impuse de Banca Națională a Moldovei;

c) împiedică efectuarea inspecțiilor Băncii Naționale a Moldovei sau a verificărilor auditorului sau refuză să prezinte documentele necesare inspecțiilor și verificărilor;

d) obstrucționează în orice alt mod exercitarea supravegherii de către Banca Națională a Moldovei,

se pedepsește cu amendă de la 750 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 luni la 1 an.

### **Articolul 240. Utilizarea contrar destinației a mijloacelor**

#### **din împrumuturile interne sau din fondurile**

#### **externe**

(1) Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau din fondurile externe, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Utilizarea contrar destinației a subvențiilor, donațiilor sau ajutoarelor umanitare în proporții mari, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite

funcții pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Utilizarea contrar destinației a împrumuturilor interne, a granturilor, creditelor, precum și a împrumuturilor externe, în proporții mari, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (2) și (3) săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) în proporții deosebit de mari;

c) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 6 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 4 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 4 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 241. Practicarea ilegală a activității de întreprinzător**

(1) Practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari, săvârșită prin:

a) desfășurarea activității fără înregistrare (reînregistrare), licență și/sau fără autorizare obligatorii, conform legii, pentru desfășurarea activității în cauză;

b) desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 200 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu;

f) cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 241<sup>1</sup>. Practicarea ilegală a activității financiare**

(1) Practicarea activității financiare fără înregistrare și/sau fără autorizare (licențiere), în modul prevăzut de legislație, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 1500 de unități convenționale.

(2) Aceeași acțiune care a cauzat daune în proporții deosebit de mari se pedepsește cu amendă în mărime de la 1700 la 2700 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 pînă la 5 ani.

### **Articolul 242. Pseudoactivitatea de întreprinzător**

Pseudoactivitatea de întreprinzător, adică crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător sau bancară pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2025 la 3525 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 242<sup>1</sup>. Manipularea unui eveniment**

(1) Încurajarea, influențarea sau instruirea unui participant la un eveniment sportiv sau la un eveniment de pariat să întreprindă acțiuni care ar produce un efect viciat asupra evenimentului respectiv, cu scopul de a obține bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană,

se pedepsește cu amendă de la 2350 la 4350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 6000 la 9000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite de către un antrenor, un agent al sportivului, un membru al juriului, un proprietar de club sportiv sau de o persoană care face parte din conducerea unei organizații sportive

se pedepsesc cu amendă de la 3350 la 5350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 4 la 7 ani.

## **Articolul 242<sup>2</sup>. Pariurile aranjate**

(1) Parierea pe un eveniment sportiv sau pe un alt eveniment de pariat fie informarea altor persoane despre existența unei înțelegeri în privința trucării aceluși eveniment în intenția de a le determina să participe la pariul respectiv, săvârșită de către o persoană care cunoaște cu certitudine despre existența unei înțelegeri privind trucarea aceluși eveniment,

se pedepsește cu amendă de la 2350 la 4350 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

- a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- b) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă de la 3350 la 5350 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 9000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Articolul 242<sup>3</sup>. Încălcarea legislației privind organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc care**

### **constituie monopol de stat**

(1) Organizarea și desfășurarea pe teritoriul Republicii Moldova a activităților în domeniul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat, de către persoane neautorizate, precum și orice acțiuni de import, promovare, susținere, intermediere, facilitare sau încurajare a acestor activități, inclusiv prestarea de servicii de plată sau plată electronică în condițiile Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică în favoarea persoanelor neautorizate să organizeze și să desfășoare pe teritoriul Republicii Moldova activități în domeniul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

- a) săvârșite de două sau mai multe persoane;
- b) soldate cu obținerea unui profit în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2500 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7500 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

- a) soldate cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari;
- b) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- c) săvârșite în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 6500 la 9000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale.

### **Articolul 243. Spălarea banilor**

(1) Spălarea banilor săvârșită prin:

a) convertirea sau transferul bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor sau de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni;

b) tănuirea sau deghizarea naturii, originii, amplasării, dispunerii, transiterii, deplasării proprietății reale a bunurilor ori a drepturilor aferente de către o persoană care știe sau trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite;

c) dobândirea, deținerea sau utilizarea bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite;

d) participarea la orice asociere, înțelegere, complicitate prin acordarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acțiunilor prevăzute la lit.a)-c)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 8000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 10000 la 13000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 13000 la 16000 de unități convenționale sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiuni ilicite constituie și faptele comise în afara teritoriului țării dacă acestea conțin elementele constitutive ale unei infracțiuni în statul în care au fost comise și pot constitui elementele constitutive ale unei infracțiuni comise pe teritoriul Republicii Moldova.

#### **Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor,**

##### **instituțiilor și organizațiilor**

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeși acțiune:

b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

#### **Articolul 244<sup>1</sup>. Evaziunea fiscală a persoanelor fizice**

(1) Evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit sau prin

inclusiunea în declarație a unor date denaturate, dacă suma impozitului pe venit care trebuia să fie achitat depășește 2500 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Aceeași acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an.

### **Articolul 244<sup>2</sup>. Manipularea pe piața gazelor naturale**

Acțiunea de manipulare pe piața gazelor naturale prin cel puțin una dintre următoarele modalități, dacă aceasta a cauzat daune în proporții deosebit de mari:

a) efectuarea unei tranzacții sau emiterea unui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro care oferă sau este susceptibil de a oferi indicații false sau înșelătoare în ceea ce privește oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro;

b) efectuarea unei tranzacții sau emiterea unui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro care stabilește sau prin care se încearcă stabilirea, în mod artificial, prin acțiunea uneia sau a mai multor persoane care acționează în mod concertat, a prețului unuia sau mai multor produse energetice angro;

c) efectuarea unei tranzacții sau emiterea unui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro care utilizează un instrument fictiv sau o altă formă de înșelăciune sau abuz de încredere, care transmite sau este de natură să transmită informații false sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro;

d) difuzarea, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv al internetului, sau prin orice alte mijloace, a unor informații care oferă sau sunt susceptibile de a oferi mesaje false cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro, dacă persoana care a difuzat informațiile știa sau trebuia să știe că acestea sunt false,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 244<sup>3</sup>. Utilizarea abuzivă a informațiilor**

privilegiate pe piața gazelor naturale

Utilizarea de către orice persoană a informațiilor privilegiate cu intenția de a dobândi sau înstrăina, în mod direct sau indirect, pentru sine sau pentru o terță persoană, produse energetice angro la care se referă aceste informații, dacă aceasta a cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite

funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 245. Abuzurile la emiterea instrumentelor**

### **financiare**

(1) Includerea în prospectul emisiei sau în alte documente, în temeiul cărora se înregistrează emisia instrumentelor financiare, a informațiilor neautentice sau care pot induce în eroare, aprobarea cu bună-știință a prospectului emisiei care conține informații neautentice sau care pot induce în eroare, precum și aprobarea rezultatelor emisiei vădit neautentice, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

b) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

c) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 245<sup>1</sup>. Manipularea pe piața de capital**

(1) Acțiunile de manipulare pe piața de capital prin cel puțin una dintre următoarele acțiuni, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari:

a) tranzacții sau ordine de tranzacționare care oferă sau pot oferi informații false ori care induc în eroare în ceea ce privește cererea, oferta sau prețul instrumentelor financiare, ori care, prin acțiunea uneia sau mai multor persoane ce activează în mod concertat, influențează stabilirea prețului unuia sau mai multor instrumente financiare la un nivel anormal sau artificial;

b) efectuarea de tranzacții fictive sau prin înșelăciune;

c) aplicarea de ordine de tranzacționare fictive;

d) difuzarea și/sau răspîndirea, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, inclusiv prin Internet sau prin orice alt mijloc, a informațiilor ce oferă sau pot oferi indicații false despre instrumentele financiare, în cazul în care persoana care a difuzat informațiile

știa ori trebuia să știe că informațiile în cauză sînt false,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 245<sup>2</sup>. Încălcarea legislației la ținerea registrul**

### **deținătorilor de valori mobiliare/unități**

#### **de fond**

(1) Admiterea accesului persoanelor neautorizate la datele din conturile deținătorilor de valori mobiliare/unități de fond și/sau includerea intenționată în conturile deținătorilor de valori mobiliare/unități de fond a informațiilor neautentice, denaturate, false, urmată de transferul dreptului de proprietate către o altă persoană și/sau eliberarea de către entitatea care ține evidența deținătorilor de valori mobiliare a listei acționarilor în alte cazuri decît cele prevăzute de legislație, și/sau refuzul de a elibera lista acționarilor, extrasul de cont, și/sau folosirea listei acționarilor de către orice persoană în scopul achiziționării sau înstrăinării de acțiuni ale societății, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite din imprudență, care a cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(3) Acțiunile descrise la alin.(1):

b) care a cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 245<sup>3</sup>. Utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate pe piața de capital**

(1) Utilizarea de către orice persoană a informațiilor privilegiate cu intenția de a dobîndi sau înstrăina, pe cont propriu sau pe contul unei terțe persoane, direct ori indirect, instrumente financiare la care aceste informații se referă, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni:

urmate de dobîndirea sau înstrăinarea de instrumente financiare; care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 245<sup>4</sup>. Încălcarea prevederilor cu privire la modul de încheiere a unor tranzacții cu bunurile societății comerciale**

(1) Încălcarea modului de încheiere a tranzacțiilor de proporții și / sau a tranzacțiilor cu conflict de interese în cadrul societății comerciale, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 9000 unități convenționale sau cu

închisoare de la 4 la 6 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.

### **Articolul 245<sup>5</sup>. Refuzul intenționat de a dezvălui și/sau**

#### **prezenta informațiile prevăzute de legislația**

#### **privind piața financiară nebancaară sau bancaară**

(1) Refuzul intenționat de a dezvălui și/sau a prezenta informații privind activitatea economico-financiară a societății pe acțiuni, deținerile de acțiuni, rapoartele, declarațiile, actele de constituire ori evenimentele care influențează emitentul, informații a căror prezentare ori dezvăluire este obligatorie, sau prezentarea intenționată a unor informații neautentice, denaturate ori false, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari sau au condus la intentarea procesului de insolabilitate,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 245<sup>6</sup>. Practicarea de activități pe piața financiară**

#### **nebancaară cu încălcarea condițiilor de licențiere**

#### **(autorizare)**

(1) Nerespectarea de către participantul la piața financiară nebancaară a condițiilor de licențiere (autorizare), a regulilor prudențiale stabilite prin lege și prin actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari sau au condus la intentarea procesului de insolabilitate,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu

închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 245<sup>8</sup>. Încălcarea legislației la desfășurarea activității**

#### **de evaluare a valorilor mobiliare și a activelor**

##### **ce se referă la ele**

(1) Desfășurarea activității de evaluare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele cu încălcarea cerințelor stabilite în legislație, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 2350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari sau au condus la intentarea procesului de insolabilitate,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 245<sup>9</sup>. Împiedicarea realizării drepturilor asociaților**

#### **(acționarilor) societății comerciale și privarea**

##### **nelegitimă de aceste drepturi**

(1) Încălcarea legislației privind convocarea și desfășurarea adunării generale a asociaților (acționarilor) societății comerciale care a cauzat daune în proporții mari, săvîrșită prin:

a) refuzul sau eschivarea de la convocarea adunării generale a asociaților (acționarilor) societății comerciale;

b) neinformarea în modul stabilit de lege privind desfășurarea adunării generale a asociaților (acționarilor) sau ședinței consiliului sau divulgarea unor informații vădit false cu privire la data, ora și locul adunării generale sau a ședinței consiliului;

c) refuzul ilegal de a înregistra persoanele care au dreptul să participe la adunarea

generală a asociațiilor (acționarilor),

d) desfășurarea adunării generale a asociațiilor (acționarilor) în lipsa cvorumului necesar;

e) împiedicarea exercitării libere a dreptului la vot în cadrul aprobării deciziei la o adunare generală a asociațiilor (acționarilor) sau ședința consiliului unei societăți comerciale sau denaturarea intenționată a rezultatelor votării prin introducerea în procesul-verbal, în extrasul din procesul-verbal al adunării generale sau al ședinței consiliului, precum și în alte documente care includ informația privind modul și rezultatele votării a informațiilor vădit false despre numărul de voturi, cvorum sau rezultatele votării; prin întocmirea listei vădit false a persoanelor care au dreptul să participe la adunarea generală a asociațiilor (acționarilor) sau la ședința consiliului, prin calcularea vădit falsă a voturilor sau buletinelor de vot;

f) blocarea sau limitarea accesului asociatului (acționarului) societății comerciale sau a unui membru al consiliului la exercitarea dreptului de vot;

g) votarea în numele asociatului (acționarului) societății comerciale sau în numele unui membru al consiliului în baza procurii (mandatului) vădit false sau în lipsa vădită a împuternicirilor;

h) aprobarea deciziilor referitor la modificarea și / sau completarea actului de constituire (statutului) a societății comerciale, sau privind schimbarea componenței organelor de conducere a societății comerciale, sau privind desemnarea unei organizații gestionare sau privind numirea unui administrator, sau privind majorarea capitalului social al societății comerciale sau privind reorganizarea sau dizolvarea societății comerciale cu încălcarea legislației;

i) orice alte acțiuni săvârșite în scopul stabilirii unui control ilegal asupra societății comerciale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 3350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 240 ore, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni, dacă ele au fost comise prin constrîngerea unui asociat (acționar) sau unui membru al consiliului societății comerciale să voteze în anumit fel sau să refuze să voteze și sunt legate de șantaj, precum și amenințarea cu violența, distrugerea sau deteriorarea bunurilor acestuia, au cauzat daune în proporții deosebit de mari sau care au adus la insolvabilitatea societății comerciale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.

### **Articolul 245<sup>10</sup>. Obținerea ilegală și/sau divulgarea**

## **informațiilor ce constituie secret**

### **comercial sau bancar**

(1) Colectarea de informații care constituie secret comercial sau bancar prin sustragerea de informații, inclusiv folosirea mijloacelor tehnice speciale, extorcare sau amenințarea cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 4350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Divulgarea ilicită sau utilizarea informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar de către persoana căreia i-a fost încredințată sau i-a devenit cunoscută această informație în virtutea atribuțiilor deținute, fără consimțămîntul proprietarului informației,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

## **Articolul 245<sup>11</sup>. Încălcarea legislației privind activitatea**

### **fondurilor nestatale de pensii**

(1) Încălcarea legislației privind activitatea fondurilor nestatale de pensii care au cauzat daune în proporții mari prin:

a) prezentarea unor informații eronate sau refuzul de a da informații despre investiții, starea activelor de pensii;

b) includerea în rapoartele prezentate în conformitate cu prevederile legislației a unor date eronate;

c) prezentarea de către beneficiar a unor documente false sau întocmite greșit în vederea primirii înainte de termen a mijloacelor acumulate;

d) însușirea, în temeiul unor documente false sau întocmite greșit, a mijloacelor acumulate în fond;

e) netransferarea de către patron în fond a defalcărilor din salariul membrului fondului;

f) divulgarea informației privind starea conturilor de pensie și plata pensiei suplimentare de către o persoană cu funcții de răspundere a fondului;

g) acțiunea premeditată a managerului, depozitarului activelor fondului sau auditorului, ce a cauzat prejudicii membrilor fondului,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 3350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 240 ore, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari:

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 245<sup>12</sup>. Încălcarea legislației privind activitatea**

### **birourilor istoriilor de credit**

(1) Obținerea, utilizarea în alte scopuri sau în alt mod decît cel prevăzut în lege și / sau divulgarea în orice formă de către birourile istoriilor de credit, utilizatorii istoriei de credit, sursele de formare a istoriei de credit, precum și de către persoanele cu funcție de răspundere ale acestora a informației care constituie secret comercial al biroului istoriilor de credit, al sursei de formare a istoriei de credit, al subiectului istoriei de credit sau al utilizatorului istoriei de credit, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2350 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Neprezentarea intenționată a informației în volumul stabilit de lege sau prezentarea eronată a acesteia în mod intenționat la biroul istoriilor de credit de către sursele de formare a istoriilor de credit, precum și de către persoanele cu funcție de răspundere ale acestora, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2350 de unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Furnizarea și/sau folosirea, și/sau administrarea ilegală a informațiilor ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate prin contractele de credit și/sau contractele de împrumut de către persoanele juridice ce nu dețin licențe pentru activitatea biroului istoriilor de credit, precum și de către persoanele cu funcție de

răspundere ale acestora, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 2350 de unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 246. Limitarea concurenței libere**

(1) Limitarea concurenței libere prin încheierea unui acord anticoncurențial orizontal care constituie un cartel dur interzis de legislația din domeniul concurenței, care are ca obiect fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți, limitarea producției sau a vânzărilor, împărțirea piețelor sau a clienților sau participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte, dacă prin aceasta a fost obținut un profit în proporții deosebit de mari sau au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari unei terțe persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Persoana care a săvîrșit fapta prevăzută la alin.(1) este liberată de răspundere penală în cazul în care aceasta beneficiază de clemență conform legislației din domeniul concurenței.

### **Articolul 246<sup>1</sup>. Concurența neloială**

Orice act de concurență neloială, inclusiv:

a) crearea, prin orice mijloace, de confuzie cu întreprinderea, cu produsele sau cu activitatea industrială sau comercială a unui concurent;

b) răspîndirea, în procesul comerțului, de afirmații false, care discreditează întreprinderea, produsele sau activitatea de întreprinzător a unui concurent;

c) inducerea în eroare a consumatorului referitor la natura, la modul de fabricare, la caracteristicile, la aptitudinea de întrebuințare sau la cantitatea mărfurilor concurentului;

d) folosirea denumirii de firmă sau a mărcii comerciale într-o manieră care să producă confuzie cu cele folosite legitim de un alt agent economic;

e) compararea în scopuri publicitare a mărfurilor produse sau comercializate ale unui agent economic cu mărfurile unor alți agenți economici

se pedepsesc cu amendă de la 3000 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3500 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

### **Articolul 246<sup>2</sup>. Falsificarea și contrafacerea produselor**

(1) Falsificarea produselor, adică fabricarea lor în scop de comercializare fără documente de însoțire, proveniență, calitate și conformitate, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestei acțiuni, săvîrșite în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2) Contrafacerea produselor, adică acțiunile specificate la alin. (1) cu referire la produsele care constituie sau includ un obiect de proprietate intelectuală protejat, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestei acțiuni, săvîrșite în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 4500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Persoana care a săvîrșit acțiunile prevăzute la alin.(1) și (2) este liberată de răspundere penală dacă a contribuit activ la descoperirea sau la contracararea infracțiunii prin autodenunțare, prin denunțarea și facilitarea tragerii la răspundere penală a altor persoane care au săvîrșit ori au contribuit la săvîrșirea infracțiunii.

### **Articolul 247. Constrîngerea de a încheia o tranzacție**

#### **sau de a refuza încheierea ei**

(1) Constrîngerea de a încheia o tranzacție sau de a refuza încheierea ei, însoțită de amenințări cu aplicarea violenței, cu nimicirea sau deteriorarea bunurilor, precum și cu răspîndirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei sau rudelor ei apropiate, în lipsa semnelor de șantaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) cu aplicarea violenței, cu nimicirea sau cu deteriorarea bunurilor;

c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 7000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 248. Contrabanda**

(1) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, prin locuri stabilite pentru control vamal, prin tănuire de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 8000 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2500 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 4000 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 4500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5500 la 6500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Înstrăinarea sau punerea în libera circulație, fără achitarea drepturilor de import, a mărfurilor aflate sub supraveghere vamală, dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 8000 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(4) Scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor prin declarare neautentică a originii mărfii ca fiind obținute integral în Republica Moldova, dacă valoarea acestora este mai mare de 8000 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4500 la 5500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6500 la 7500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(5) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a valorilor culturale, atît prin locuri stabilite pentru control vamal, cât și prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale, precum și nereturnarea pe teritoriul Republicii Moldova a valorilor culturale în cazul în care returnarea lor este obligatorie

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4500 la 5500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(6) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova, atât prin locuri stabilite pentru control vamal, cât și prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale, a drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, a substanțelor toxice și nocive, a armelor și munițiilor interzise în circuitul civil sau supuse autorizării, a componentelor esențiale ale armelor de foc, a mărfurilor strategice, a dispozitivelor militare, a materialelor explozibile, nucleare sau radioactive

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5500 la 6500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(7) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(6):

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) săvârșite cu folosirea situației de serviciu;

c) dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 16000 de unități convenționale,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

### **Articolul 248<sup>1</sup>. Contrabanda cu mărfuri accizate**

(1) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor supuse accizelor, prin locuri stabilite pentru control vamal, prin tănuire de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 4000 de unități convenționale, iar în cazul țigaretelor cu filtru sau fără filtru - o cantitate mai mare de 60000 de bucăți,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2500 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor supuse accizelor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, dacă valoarea acestora este mai mare de 2000 de unități convenționale, iar în cazul țigaretelor cu filtru sau fără filtru - o cantitate mai mare de 30000 de bucăți,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 4500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5500 la 6500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Înstrăinarea sau punerea în libera circulație fără achitarea drepturilor de import a mărfurilor accizate aflate sub supraveghere vamală, dacă valoarea acestora este mai mare de 4000 de unități convenționale, iar în cazul țigaretelor cu filtru sau fără filtru - o cantitate mai mare de 60000 de bucăți,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3):

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) săvârșite cu folosirea situației de serviciu;

c) dacă valoarea mărfurilor accizate este mai mare de 8000 de unități convenționale, iar în cazul țigaretelor cu filtru sau fără filtru - o cantitate mai mare de 120000 de bucăți,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Articolul 248<sup>2</sup>. Colectarea, deținerea, producerea,**

**transportul, preluarea, depozitarea,**

**predarea, desfacerea și vânzarea**

**mărfurilor introduse prin contrabandă**

Colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea mărfurilor care trebuie plasate sub o destinație vamală, cunoscând că acestea au fost introduse prin contrabandă, dacă valoarea acestora este mai mare de 2000 de unități convenționale în cazul mărfurilor supuse accizelor, în cazul țigaretelor cu filtru sau fără filtru - o cantitate mai mare de 60000 de bucăți, iar în cazul celorlalte mărfuri - mai mare de 4000 de unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4500 la 5500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Articolul 249. Eschivarea de la achitarea drepturilor**

**de import**

(1) Eschivarea de la achitarea drepturilor de import prin includerea în documentele

vamale, comerciale, de transport, contabile, financiare, inclusiv în format electronic, a unor date neautentice privind valoarea mărfurilor, clasificarea mărfurilor, regimul sau destinația vamală, tratamentul tarifar favorabil sau preferențial, dacă suma drepturilor de import neachitate este mai mare de 8000 de unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani și 6 luni cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) săvârșite cu folosirea situației de serviciu;

c) dacă suma drepturilor de import neachitate este mai mare de 16000 de unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 250. Transportarea, păstrarea sau comercializarea**

### **mărfurilor supuse accizelor, fără marcarea lor**

#### **cu timbre de control sau timbre de acciz**

(1) Transportarea, păstrarea sau comercializarea mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni însoțite de:

a) marcarea cu alte timbre decât cele de modelul stabilit;

b) cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

**Articolul 250<sup>1</sup>. Fabricarea ilegală a semnelor de marcare de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora**

(1) Falsificarea semnelor de marcare de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora, precum și fabricarea, comercializarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase cu marcaj fals

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2025 la 3525 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale sau cu privarea de a exercita o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

- a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- b) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 13000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

**Articolul 251. Însușirea, înstrăinarea în cazurile nepermise de lege tănuirea bunurilor gajate, înghețate, luate în leasing, sechestrate sau confiscate**

Însușirea, înstrăinarea în cazurile nepermise de lege tănuirea bunurilor gajate, înghețate, luate în leasing, sechestrate sau confiscate ori utilizarea lor în alte scopuri, săvîrșită de o persoană căreia i-au fost încredințate aceste bunuri sau care era obligată, conform legii, să asigure integritatea lor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

**Articolul 252. Insolvabilitatea intenționată**

(1) Insolvabilitatea intenționată care a cauzat creditorului daune în proporții mari se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Cauzarea insolvabilității băncii, prin acțiuni sau inacțiuni intenționate ale administratorului acesteia, inclusiv prin efectuarea cheltuielilor excesive, vinderea activelor băncii la un preț sub valoarea reală a acestora, asumarea obligațiilor nerezonabile, angajarea în relații de afaceri cu o persoană insolvabilă, omiterea colectării creanțelor băncii la scadență sau în orice alt mod contrar bunei administrări, care diminuează intenționat patrimoniul băncii,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 6 ani și cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (3) săvârșite:

a) de un grup de administratori și/sau de acționari;

b) cu scopul de a evita plata creanțelor și repornirea afacerii bancare,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 6 ani și cu amendă în mărime de la 2850 la 3350 unități convenționale.

### **Articolul 253. Insolvabilitatea fictive**

(1) Insolvabilitatea fictivă care a cauzat creditorului daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 255. Înșelarea clienților**

(1) Depășirea prețurilor cu amănuntul stabilite, precum și a prețurilor și tarifelor pentru serviciile sociale și comunale prestate populației, înșelarea la socoteală sau altă

inducere în eroare a clienților, săvârșite în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 256. Primirea unei remunerații ilicite pentru**

#### **îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea**

#### **populației**

(1) Primirea, prin extorcare, de către un salariat dintr-o întreprindere, instituție sau organizație, a unei remunerații sau a altor avantaje patrimoniale pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera comerțului, alimentației publice, transportului, deservirii sociale, comunale, medicale sau de altă natură, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 257. Executarea necalitativă a construcțiilor**

(1) Darea în folosință a caselor de locuit, a obiectivelor industriale, a construcțiilor în domeniul transporturilor și energeticii, a altor construcții în stare necalitativă, neterminate sau necorespunzând condițiilor proiectului de către conducătorii organizațiilor de construcție, conducătorii de șantier și persoanele cu funcție de răspundere care exercită controlul calității în construcții

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Continuarea de către persoanele responsabile a lucrărilor executate necorespunzător și oprite prin acte de control

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Proiectarea, verificarea, expertizarea, realizarea de către persoanele responsabile a unui complex urbanistic ori a unei construcții sau executarea de modificări ale acestora fără respectarea prevederilor documentelor normative privind siguranța, rezistența și stabilitatea, dacă aceasta a avut drept urmare:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății persoanei ori pierderea de către aceasta a capacității de muncă;

b) distrugerea totală sau parțială a construcției;

c) distrugerea sau defectarea unor instalații sau utilaje importante;

d) daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(3), care au provocat decesul persoanei,

se pedepesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 258. Încălcarea regulilor de exploatare, reparații**

#### **și modificare a locuințelor dintr-un bloc de**

#### **locuit**

Încălcarea de către proprietari, sau locatari a regulilor de exploatare, reparație și modificare a locuințelor dintr-un bloc de locuit, precum și a comunicațiilor lor interne, fapt care cauzează daune deosebit de mari integrității structurale a blocului de locuit sau a locuințelor altor proprietari sau locatari ori înrăutățește condițiile locative ale acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale.

## Capitolul XI

### INFRAȚIUNI INFORMATICE ȘI INFRAȚIUNI

#### ÎN DOMENIUL TELECOMUNICAȚIILOR

##### **Articolul 259. Accesul ilegal la informația computerizată**

(1) Accesul ilegal la informația computerizată, adică la informația din calculatoare, de pe suportii materiali de informație, din sistemul sau rețeaua informatică, al unei persoane care nu este autorizată în temeiul legii sau al unui contract, depășește limitele autorizării ori nu are permisiunea persoanei competente să folosească, să administreze sau să controleze un sistem informatic ori să desfășoare cercetări științifice sau să efectueze orice altă operațiune într-un sistem informatic, dacă este însoțit de distrugerea, deteriorarea, modificarea, blocarea sau copierea informației, de dereglarea funcționării calculatoarelor, a sistemului sau a rețelei informatice și dacă a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu violarea sistemelor de protecție;

d) cu conectarea la canalele de telecomunicații;

e) cu folosirea unor mijloace tehnice special

f) cu utilizarea ilegală a calculatorului, sistemului sau rețelei informatice, în scopul săvîrșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la alin.(1), la art.260<sup>1</sup>–260<sup>3</sup>, 260<sup>5</sup> și 260<sup>6</sup>;

g) în privința informației protejată de lege;

g<sup>1</sup>) din motive de prejudecată;

h) în proporții deosebit de mari.

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

##### **Articolul 260. Producerea, importul, comercializarea**

**sau punerea ilegală la dispoziție a mijloacelor**

## **tehnice sau produselor program**

Producerea, importul, comercializarea sau punerea la dispoziție, sub orice altă formă, în mod ilegal, a mijloacelor tehnice sau produselor program, concepute sau adaptate, în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art.237, 259, 260<sup>1</sup>–260<sup>3</sup>, 260<sup>5</sup> și 260<sup>6</sup>;

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

### **Articolul 260<sup>1</sup>. Interceptarea ilegală a unei transmisii**

#### **de date informatice**

Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice (inclusiv a unei emisii electronice) care nu sînt publice și care sînt destinate unui sistem informatic, provin dintr-un asemenea sistem sau se efectuează în cadrul unui sistem informatic

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

### **Articolul 260<sup>2</sup>. Alterarea integrității datelor informatice**

#### **ținute într-un sistem informatic**

Modificarea, ștergerea sau deteriorarea intenționată a datelor informatice ținute într-un sistem informatic ori restricționarea ilegală a accesului la aceste date, transferul neautorizat de date informatice dintr-un sistem informatic, dintr-un mijloc de stocare, dobîndirea, comercializarea sau punerea la dispoziție, sub orice formă, a datelor informatice cu acces limitat, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 260<sup>3</sup>. Perturbarea funcționării sistemului informatic**

(1) Perturbarea funcționării unui sistem informatic prin introducerea, transmiterea, modificarea, ștergerea sau deteriorarea datelor informatice sau prin restricționarea accesului la aceste date, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1050 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(2) Aceeași acțiune:

- a) săvârșită din interes material;
- b) săvârșită de două sau mai multe persoane;
- c) săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- d) care a cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1050 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale sau cu lichidarea întreprinderii.

**Articolul 260<sup>4</sup>. Producerea, importul, comercializarea  
sau punerea ilegală la dispoziție a parolelor,  
codurilor de acces sau a datelor similar**

(1) Producerea, importul, comercializarea sau punerea la dispoziție, sub orice altă formă, în mod ilegal, a unei parole, a unui cod de acces sau a unor date similare care permit accesul total sau parțial la un sistem informatic în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art.237, 259, 260<sup>1</sup>–260<sup>3</sup>, 260<sup>5</sup> și 260<sup>6</sup>, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

- a) săvârșite din interes material;
- b) săvârșite de două sau mai multe persoane;
- c) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- d) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

**Articolul 260<sup>5</sup>. Falsul informatic**

Introducerea, modificarea sau ștergerea ilegală a datelor informatice ori restricționarea ilegală a accesului la aceste date, rezultând date necorespunzătoare adevărului, în scopul de a fi utilizate în vederea producerii unei consecințe juridice

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

**Articolul 260<sup>6</sup> . Frauda informatică**

(1) Introducerea, modificarea sau ștergerea datelor informatice, restricționarea accesului la aceste date ori împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 1850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 9 ani.

## **Articolul 261. Încălcarea regulilor de securitate**

### **a sistemului informatics**

Încălcarea regulilor de colectare, prelucrare, păstrare, difuzare, repartizare a informației ori a regulilor de protecție a sistemului informatic, prevăzute în conformitate cu statutul informației sau gradul ei de protecție, dacă această acțiune a contribuit la însușirea, denaturarea sau la distrugerea informației ori a provocat alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Articolul 261<sup>1</sup>. Accesul neautorizat la rețelele și serviciile**

### **de telecomunicații**

(1) Accesul neautorizat la rețelele și/sau serviciile de telecomunicații cu utilizarea rețelelor și/sau serviciilor de telecomunicații ale altor operatori, dacă acesta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

b) săvârșită de două sau mai multe persoane;

c) săvârșită cu violarea sistemelor de protecție;

d) săvârșită cu folosirea mijloacelor tehnice speciale;

e) care a cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

## **Capitolul XII**

### **INFRAȚIUNI ÎN DOMENIUL TRANSPORTURILOR**

#### **Articolul 262. Încălcarea regulilor de zbor**

Intrarea, ieșirea sau tranzitarea aeriană a teritoriului Republicii Moldova fără autorizația stabilită, nerespectarea căilor aeriene indicate în autorizație, a locurilor de aterizare, a punctelor de intrare, a înălțimii de zbor fără autorizarea organelor respective sau altă încălcare a regulilor referitoare la executarea zborurilor în spațiul aerian al Republicii Moldova

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

#### **Articolul 263. Încălcarea regulilor de securitate a circulației**

**sau de exploatare a transportului feroviar, naval**

**sau aerian**

(1) Încălcarea de către un lucrător al transportului feroviar, naval sau aerian a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a transportului, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății ori daune materiale în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

#### **Articolul 264. Încălcarea regulilor de securitate a circulației**

**sau de exploatare a mijloacelor de transport**

## **de către persoana care conduce mijlocul de**

### **transport**

(1) Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită în stare de ebrietate

se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în toate cazurile cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(4) Acțiunea prevăzută la alin.(3), săvîrșită în stare de ebrietate,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(5) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(6) Acțiunea prevăzută la alin.(5), săvîrșită în stare de ebrietate,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

## **Articolul 264<sup>1</sup>. Conducerea mijlocului de transport în stare**

### **de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau**

### **în stare de ebrietate produsă de alte substanțe**

(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de

ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similar

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(2) Predarea cu bună știință a conducerii mijlocului de transport către o persoană care se află în stare de ebrietate, dacă această acțiune a provocat urmările indicate la art.264,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(3) Refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport,

se pedepesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an.

### **Articolul 264<sup>2</sup>. Desfășurarea curselor ilegale**

(1) Participarea conducătorului mijlocului de transport la întreceri, concursuri sau antrenamente neautorizate pe drumurile publice

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu sau fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Organizarea întrecerilor, concursurilor sau antrenamentelor neautorizate pe drumurile publice

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 1500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 2 ani.

### **Articolul 265. Punerea în exploatare a mijloacelor**

#### **de transport cu defecte tehnice vădite**

Punerea în exploatare a mijloacelor de transport cu defecte tehnice vădite sau altă încălcare gravă a regulilor de exploatare a acestora, ce asigură securitatea circulației, săvârșită de către o persoană responsabilă pentru starea tehnică sau pentru exploatarea mijloacelor de transport, precum și încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere

ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a regimului de lucru al șoferilor sau mecanizatorilor, dacă aceste acțiuni au provocat urmările indicate la art.264,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere legate de asigurarea stării tehnice sau a exploatării mijloacelor de transport pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 266. Părăsirea locului accidentului rutier**

Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264 alin.(3) și (5),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 267. Repararea necalitativă a căilor de comunicație,**

**a mijloacelor de transport feroviar, naval sau**

**aerian ori punerea lor în exploatare cu defecte**

**tehnice**

Repararea necalitativă a căilor de comunicație, a instalațiilor de pe ele, a mijloacelor de telecomunicații sau de semnalizare ori a mijloacelor de transport feroviar, naval, aerian, precum și punerea lor în exploatare cu defecte tehnice, sau încălcarea gravă a regulilor de exploatare a acestora, acțiuni săvârșite de o persoană responsabilă pentru starea tehnică sau pentru exploatarea lor, dacă au provocat urmările indicate la art.263,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 7 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 268. Deteriorarea sau distrugerea intenționată**

**a căilor de comunicație și a mijloacelor**

**de transport**

Deteriorarea sau distrugerea intenționată a căilor de comunicație, a instalațiilor de pe ele, a mijloacelor de telecomunicații sau de semnalizare ori a altor utilaje pentru transporturi, precum și a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.263 sau art. 264 alin.(5),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 7 ani

## **Articolul 269. Încălcarea regulilor privind menținerea ordinii**

### **și securitatea circulației**

Încălcarea de către pasager, pieton sau alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

## **Articolul 270. Oprirea samavolnică, fără necesitate, a trenului**

Oprirea samavolnică, fără necesitate, a trenului prin decuplarea conductei generale a frînei sau printr-un alt mijloc, dacă aceasta a provocat:

- a) accidente cu oameni;
- b) deraierea sau deteriorarea materialului rulant;
- c) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 7 ani.

## **Articolul 271. Blocarea intenționată a arterelor de transport**

Blocarea intenționată a arterelor de transport prin crearea de obstacole, prin stabilirea de posturi sau prin alte mijloace, dacă aceasta a provocat:

- a) accidente cu oameni;
- b) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani.

## **Articolul 272. Constrîngerea lucrătorului din transportul**

### **feroviar, naval, aerian sau auto de a nu-și**

### **îndeplini obligațiile de serviciu**

(1) Constrîngerea lucrătorului din transportul feroviar, naval, aerian sau auto de a nu-și îndeplini obligațiile de serviciu prin amenințare cu moartea, cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, cu distrugerea averii lui sau a rudelor lui apropiate, dacă a existat pericolul realizării unei astfel de amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

**Articolul 275. Deturnarea sau capturarea unei garnituri de tren, a unei nave aeriene, maritime sau fluviale**

(1) Deturnarea, capturarea sau exercitarea ilegală a controlului asupra unei garnituri de tren, a unei nave aeriene, maritime sau fluviale ori ocuparea gării, aeroportului, portului sau altei întreprinderi, instituții, organizații de transport, precum și acapararea încărcăturilor, fără scop de însușire,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) însoțite de violență sau de amenințare cu aplicarea ei ori de o altă formă de intimidare;

b<sup>1</sup>) săvârșite asupra unei aeronave aflate în zbor;

c) soldate cu avarierea unei garnituri de tren, a unei nave aeriene, maritime sau fluviale;

d) soldate cu alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

**Articolul 276. Falsificarea elementelor de identificare ale autovehiculelor**

(1) Falsificarea seriei, a numărului de identificare ale șasiului, caroseriei sau motorului auto prin ștergere, înlocuire sau modificare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1150 la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Capitolul XIII**

#### **INFRAȚIUNI CONTRA SECURITĂȚII PUBLICE**

#### **ȘI A ORDINII PUBLICE**

##### **Articolul 278. Actul terorist**

(1) Actul terorist, adică provocarea unei explozii, a unui incendiu sau săvîrșirea altei fapte care creează pericolul de a cauza moartea ori vătămarea integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului ori alte urmări grave, dacă această faptă este săvîrșită în scopul de a intimida populația unui stat ori o parte din ea, de a atrage atenția societății asupra ideilor politice, religioase ori de altă natură ale făptuitorului sau de a sili un stat, o organizație internațională, o persoană juridică sau fizică să săvîrșescă sau să se abțină de la săvîrșirea vreunei acțiuni, precum și amenințarea de a săvîrși astfel de fapte în aceleași scopuri,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(2) Aceeași faptă săvîrșită:

b) de un grup criminal organizat;

c) cu aplicarea armelor de foc sau a substanțelor explozive;

d) cu vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății;

e) cu cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvîrșite de o organizație criminală;

b) soldate cu decesul unei persoane din imprudență

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 ani.

(4) Actul terorist săvârșit prin omorul unei sau mai multor persoane în scopurile prevăzute la alin. (1)

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 20 ani sau cu detențiune pe viață.

(5) Persoanei care a comis actul de terorism, altor participanți li se pot aplica pedepse penale minime, prevăzute la prezentul articol, dacă ei au preîntâmpinat autoritățile despre faptele respective și prin aceasta au contribuit la evitarea morții oamenilor, a vătămării integrității corporale sau a sănătății, a altor urmări grave sau la demascarea altor făptuitori.

(6) Persoana care a participat la pregătirea actului de terorism se liberează de răspundere penală dacă ea, prin anunțarea la timp a autorităților sau prin alt mijloc, a contribuit la preîntâmpinarea realizării actului de terorism și dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

### **Articolul 278<sup>1</sup>. Livrarea, plasarea, punerea în funcțiune**

#### **sau detonarea unui dispozitiv exploziv**

#### **ori a altui dispozitiv cu efect letal**

(1) Livrarea, plasarea, punerea în funcțiune sau detonarea unui dispozitiv exploziv ori a altui dispozitiv cu efect letal într-un loc de utilizare publică, în cadrul unui obiect de stat sau guvernamental, al unui obiect de infrastructură sau al sistemului de transport public sau săvârșirea acestor acțiuni împotriva locului sau obiectelor menționate cu scopul de a cauza:

a) moartea ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) daune esențiale acestui loc, obiect sau system

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) cu vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății;

b) cu cauzarea de daune în proporții mari sau deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) lit. b), care au provocat din imprudență decesul unei persoane,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 12 de ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 18 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1), însoțite de omor intenționat,

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 279. Finanțarea terorismului**

(1) Finanțarea terorismului, adică punerea la dispoziție sau colectarea intenționată de către orice persoană, prin orice metodă, direct sau indirect, a bunurilor de orice natură dobândite prin orice mijloc, sau prestarea unor servicii financiare în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau cunoscând că vor fi utilizate, în întregime sau parțial:

a) la organizarea, pregătirea ori comiterea unei infracțiuni cu caracter terorist;

b) în orice scop, de către un grup criminal organizat, o organizație criminală sau de o persoană aparte care comite ori întreprinde tentative de comitere a unei infracțiuni cu caracter terorist sau care organizează, dirijează, se asociază, se înțelege în prealabil, instigă sau participă în calitate de complice la comiterea acestei infracțiuni,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Infracțiunea de finanțare a terorismului se consideră consumată indiferent de faptul dacă infracțiunea cu caracter terorist a fost comisă, dacă bunurile au fost utilizate la comiterea acestei infracțiuni de către grupul, organizația ori persoana menționată la alin. (1) lit. b) sau dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul ori în afara teritoriului Republicii Moldova.

### **Articolul 279<sup>1</sup>. Recrutarea, instruirea, beneficierea de instruire**

#### **sau acordarea de alt suport în scop terorist**

(1) Recrutarea în scop terorist, adică solicitarea adresată unei persoane de a comite sau de a participa la pregătirea ori comiterea unei infracțiuni cu caracter terorist, sau de a se asocia la o organizație sau un grup, cu intenția sau cunoscând că această solicitare este făcută în scopul de a contribui la comiterea unei sau mai multor infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 8000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Instruirea în scop terorist, adică furnizarea de instrucțiuni cu privire la fabricarea sau utilizarea dispozitivelor ori substanțelor explozive, a armelor de distrugere în masă, a dispozitivelor ori materialelor radioactive, a armelor de foc ori a altor arme sau substanțe nocive ori periculoase sau cu privire la alte metode ori tehnici specifice, cu intenția sau

cunoscînd că această furnizare este făcută în scopul de a contribui la comiterea unei sau mai multor infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 9 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 6000 la 9000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2<sup>1</sup>) Autoinstruirea sau beneficierea de instruire în scop terorist, adică obținerea de cunoștințe sau deprinderi practice privind fabricarea sau utilizarea dispozitivelor ori a substanțelor explozive, a armelor de distrugere în masă, a dispozitivelor ori materialelor radioactive, a armelor de foc ori a altor arme sau substanțe nocive ori periculoase sau privind alte metode ori tehnici specifice care pot contribui la comiterea uneia sau mai multor infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu sau fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

(3) Procurarea, păstrarea, producerea, transportarea sau furnizarea de arme, muniții, alte dispozitive sau mijloace distructive, arme biologice, substanțe nocive ori periculoase, înlesnirea trecerii frontierei de stat, găzduirea, facilitarea pătrunderii în zone cu acces limitat, culegerea, deținerea în scopul transmiterii ori punerea la dispoziție de date despre obiective-țintă, precum și acordarea altui suport, sub orice formă, cu intenția sau cunoscînd că aceste acțiuni sînt săvîrșite în scopul de a contribui la comiterea unei sau mai multor infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3), săvîrșite cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

## **Articolul 279<sup>2</sup>. Instigarea în scop terorist sau justificarea**

### **publică a terorismului**

(1) Instigarea în scop terorist, adică distribuirea sau punerea în alt mod la dispoziția publicului a unui mesaj cu intenția de a instiga sau cunoscînd că un astfel de mesaj poate instiga la comiterea unei infracțiuni cu caracter terorist,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de

dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Justificarea publică a terorismului, adică distribuirea sau punerea în alt mod la dispoziția publicului a unui mesaj despre recunoașterea unei ideologii sau practici de comitere a infracțiunilor cu caracter terorist ca fiind justă, care necesită a fi susținută sau este demnă de urmat,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 1800 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), săvîrșite:

a) prin intermediul unui mijloc de informare în masă;

b) cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 279<sup>3</sup>. Călătoria în străinătate în scop terorist**

(1) Călătoria în străinătate în scop terorist, adică călătoria către un stat care nu este statul de reședință al persoanei, nici statul a cărui cetățenie persoana o deține, pentru planificarea, pregătirea, săvîrșirea ori participarea la infracțiuni cu caracter terorist sau pentru a instrui în scop terorist ori a beneficia de instruire în scop terorist,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(2) Organizarea sau facilitarea călătoriei în străinătate în scop terorist

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 ani cu sau fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 7000 de unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

### **Articolul 280. Luarea de ostatici**

(1) Luarea sau reținerea persoanei în calitate de ostatic și amenințarea cu omor, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății ori cu reținerea în continuare a persoanei în această calitate cu scopul de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau

fizică ori un grup de persoane să săvârșească sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni în calitate de condiție pentru eliberarea ostaticului

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Luarea de ostatici săvârșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) cu bună știință în privința unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;

d) - *exclusă*.

e) din interes material;

f) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei;

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale.

(3) Luarea de ostatici săvârșită:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

c) cu provocarea decesului victimei din imprudență;

d) cu provocarea altor urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

### **Articolul 281. Comunicarea mincinoasă cu bună-știință**

#### **despre actul de terrorism**

Comunicarea mincinoasă cu bună-știință despre pregătirea unor explozii, incendieri sau a altor acțiuni care periclitizează viața oamenilor, cauzează daune materiale în proporții mari sau provoacă alte urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 282. Organizarea unei formațiuni paramilitare**

#### **ilegale sau participarea la ea**

(1) Organizarea sau conducerea unei formațiuni paramilitare neprevăzute de

legislația Republicii Moldova, precum și participarea la o astfel de formațiune,  
se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(1<sup>1</sup>) Aceeași faptă săvârșită din motive de prejudecată  
se pedepsește cu închisoare de la 6 la 9 ani.

(2) Persoana care, în mod benevol, s-a retras dintr-o formațiune paramilitară ilegală și a predat arma se liberează de răspundere penală dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

### **Articolul 283. Banditismul**

Organizarea unor bande armate în scopul atacării persoanelor juridice sau fizice, precum și participarea la asemenea bande sau la atacurile săvârșite de ele,  
se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

### **Articolul 284. Crearea sau conducerea unei organizații criminale**

(1) Crearea sau conducerea unei organizații criminale, adică întemeierea unei astfel de organizații și organizarea activității ei, fie căutarea și angajarea de membri în organizația criminală, fie ținerea de adunări ale membrilor ei, fie crearea de fonduri bănești și de altă natură pentru susținerea lor financiară și a activității criminale a organizației, fie înzestrarea organizației criminale cu arme și instrumente pentru săvârșirea de infracțiuni, fie organizarea culegerii de informații despre potențialele victime și despre activitatea organelor de drept, fie coordonarea planurilor și acțiunilor criminale cu alte organizații și grupuri criminale sau infractori aparte din țară și din străinătate,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(2) Crearea sau conducerea unei organizații criminale sau a unui grup criminal organizat cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni cu caracter terorist

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață

### **Articolul 285. Dezordini în masa**

(1) Organizarea sau conducerea unor dezordini în masă, însoțite de aplicarea violenței împotriva persoanelor, de pogromuri, incendieri, distrugeri de bunuri, de aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă, precum și de opunere de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani.

(2) Participarea activă la săvârșirea acțiunilor prevăzute la alin.(1)

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Chemările la nesupunere violentă activă cerințelor legitime ale reprezentanților autorităților și la dezordini în masă, precum și la săvârșirea actelor de violență împotriva persoanelor,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 286. Acțiunile care dezorganizează activitatea penitenciarelor**

Persoanele care, executînd pedeapsa cu închisoare, îi terorizează pe condamnații porniți pe calea corectării fie săvîrșesc atacuri violente asupra administrației, fie organizează în aceste scopuri grupuri criminale sau participă activ la asemenea grupuri

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

### **Articolul 287. Huliganismul**

(1) Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită,

*[Art.287 al.(1) cuvântul „grosolan” și textul „cinism sau” declarate neconstituțional prin HCC25 din 12.08.21, MO212-218/10.09.21 art.164; în vigoare 12.08.21]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- a) de o persoană care anterior a săvîrșit un act de huliganism;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) pe teritoriul sau în incinta unei instituții medico-sanitare publice ori private;
- d) împotriva medicului sau a lucrătorului medical aflat în exercițiul funcțiunii;
- e) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au fost săvîrșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea

integrității corporale sau sănătății,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani

### **Articolul 288. Vandalismul**

(1) Vandalismul, adică pîngărirea edificiilor sau a altor încăperi, precum și nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) asupra bunurilor care au valoare istorică, culturală sau religioasă;

d) din motive de prejudecată,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 289. Pirateria**

(1) Jefuirea săvîrșită în scopuri personale de către echipajul sau pasagerii unei nave împotriva persoanelor sau bunurilor care se găsesc pe această navă ori împotriva altei nave, dacă navele se află în marea liberă sau într-un loc care nu este supus jurisdicției nici unui stat,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune:

b) săvîrșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) săvîrșită cu aplicarea armei sau a altor obiecte folosite în calitate de arme;

d) soldată cu decesul persoanei din imprudență;

e) soldată cu alte urmări deosebit de grave,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

### **Articolul 289<sup>1</sup>. Infrațiuni contra securității aeronautice și contra securității aeroporturilor**

(1) Faptele ce pot periclita securitatea aeronautică și securitatea aeroporturilor,

adică:

a) săvârșirea unui act de violență asupra unei persoane aflate la bordul unei aeronave aflate în zbor, dacă acest act poate periclita securitatea navei;

b) săvârșirea unui act de violență asupra unei persoane într-un aeroport care deservește aviația civilă, dacă acest act poate periclita securitatea aeroportului;

c) distrugerea unei aeronave aflate în exploatare sau cauzarea de daune acestei nave care o scot din funcțiune ori care pot periclita securitatea aeronavei în timpul zborului;

d) plasarea sau o altă faptă ce a condus la plasarea pe bordul unei aeronave aflate în exploatare, prin orice metodă, a unui dispozitiv ori a unei substanțe capabile să distrugă această aeronavă sau să-i cauzeze daune care o scot din funcțiune ori care pot periclita securitatea aeronavei în timpul zborului;

e) distrugerea sau deteriorarea instalației ori a serviciului de navigație aeriană, sau perturbarea funcționării lor, dacă aceste acțiuni pot periclita securitatea unei nave aeriene aflate în zbor;

f) distrugerea sau deteriorarea instalației ori a edificiului unui aeroport care deservește aviația civilă sau a unei aeronave situate în aeroport și care nu se află în exploatare, sau perturbarea funcționării serviciului aeroportului, dacă aceste acțiuni pot periclita securitatea aeroportului;

g) comunicarea unei informații cunoscând că este falsă, dacă prin aceasta se creează pericol pentru securitatea unei aeronave aflate în zbor,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 12 ani.

(2) Aceleași fapte care au provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(3) Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

## **Articolul 289<sup>2</sup>. Infrațiuni contra securității transportului**

### **naval**

(1) Faptele ce pot periclita securitatea transportului naval, adică:

a) săvârșirea unui act de violență asupra unei persoane aflate la bordul unei nave maritime sau fluviale, dacă acest act poate periclita navigația în siguranță a navei;

b) distrugerea unei nave maritime sau fluviale ori cauzarea de daune acestei nave sau încărcăturii ei care pot periclita navigația în siguranță a navei;

c) plasarea sau o altă faptă ce a condus la plasarea pe bordul unei nave maritime sau fluviale, prin orice metodă, a unui dispozitiv ori a unei substanțe capabile să distrugă nava sau să cauzeze acesteia ori încărcăturii ei daune care pot periclita navigația în siguranță a navei;

d) distrugerea sau deteriorarea instalației ori a serviciului de navigație, sau perturbarea funcționării lor, dacă aceste acțiuni pot periclita navigația în siguranță a navei maritime sau fluviale;

e) comunicarea unei informații cunoscând că este falsă, dacă prin aceasta se creează pericol pentru navigația în siguranță a navei maritime sau fluviale,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 12 ani.

(2) Aceleași fapte care au provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 289<sup>3</sup>. Infrațiuni contra securității platformelor fixe**

(1) Faptele ce periclitează securitatea platformelor fixe, adică:

a) capturarea sau exercitarea ilegală a controlului asupra unei platforme fixe însoțită de violență, de amenințarea cu aplicarea ei sau de o altă formă de intimidare;

b) săvârșirea unui act de violență asupra unei persoane aflate pe o platformă fixă, dacă acest act poate periclita securitatea platformei;

c) distrugerea unei platforme fixe sau cauzarea de daune acestei platforme care pot periclita securitatea platformei;

d) plasarea sau o altă faptă care a condus la plasarea pe o platformă fixă, prin orice metodă, a unui dispozitiv ori a unei substanțe capabile să distrugă această platformă sau să pericliteze securitatea ei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 12 ani.

(2) Aceleași fapte care au provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 290. Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea,**

### **repararea sau comercializarea ilegală a armelor**

### **și munițiilor, sustragerea lor**

(1) Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea armelor de foc, precum și sustragerea lor, cu excepția armei de vânătoare cu țeavă lisă, sau a munițiilor fără autorizația corespunzătoare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Persoana care a predat de bună voie arma de foc sau munițiile pe care le deținea fără autorizația corespunzătoare este liberată de răspundere penală.

### **Articolul 291. Păstrarea neglijentă a armelor de foc**

### **și a munițiilor**

Păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor, precum și transmiterea acestora altor persoane,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 292. Fabricarea, procurarea, prelucrarea,**

**păstrarea, transportarea, folosirea sau  
neutralizarea substanțelor explozive ori  
a materialelor radioactive**

(1) Fabricarea, procurarea, prelucrarea, păstrarea, transportarea, folosirea sau neutralizarea substanțelor explozive sau materialelor radioactive fără autorizația corespunzătoare sau orice altă operație ilegală privind circulația acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(1<sup>1</sup>) Aceleași fapte săvîrșite cu materialul nuclear, dacă acestea creează pericolul de a cauza moartea ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (1<sup>1</sup>), care au provocat din imprudență:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

**Articolul 293. Încălcarea regulilor de evidență, păstrare,  
transportare și folosire a substanțelor ușor  
inflamabile sau corozive**

Încălcarea regulilor de evidență, păstrare, transportare și folosire a substanțelor ușor inflamabile sau corozive, precum și expedierea ilegală prin poștă sau bagaj a acestor substanțe,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani

**Articolul 295. Sustragerea materialelor sau a dispozitivelor  
radioactive ori a instalațiilor nucleare,**

**amenințarea de a sustrage sau cererea  
de a transmite aceste materiale, dispozitive  
sau instalații**

(1) Sustragerea materialului sau a dispozitivului radioactiv ori a instalației nucleare

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Cererea de a transmite material sau dispozitiv radioactiv ori o instalație nucleară însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței sau de altă formă de intimidare

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu folosirea situației de serviciu;

c) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii materialului sau a dispozitivului radioactiv ori a instalației nucleare, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (4), săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă;

c) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 17 ani.

(6) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2), (3), (4) sau (5), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

b) în proporții mari sau deosebit de mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(7) Amenințarea de a sustrage material sau dispozitiv radioactiv ori o instalație nucleară cu scopul de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau fizică să săvârșească sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 295<sup>1</sup>. Deținerea, confecționarea sau utilizarea**

#### **materialelor sau a dispozitivelor radioactive**

#### **ori a instalațiilor nucleare**

(1) Deținerea materialului radioactiv, confecționarea sau deținerea unui dispozitiv radioactiv cu scopul de a cauza moartea ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Utilizarea prin orice metodă a materialului sau a dispozitivului radioactiv ori a instalației nucleare, însoțită de eliberarea sau de pericolul eliberării materialului radioactiv, săvârșită cu scopul:

a) de a cauza moartea ori vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului;

b) de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau fizică să săvârșească sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni,

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

(3) Amenințarea de a săvârși o faptă prevăzută la alin. (2)

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 295<sup>2</sup>. Atacul asupra unei instalații nucleare**

(1) Săvârșirea unei acțiuni îndreptate împotriva unei instalații nucleare sau care perturbă funcționarea unei instalații nucleare

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei;

c) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2):

a) însoțite de expunerea la radiație ori de eliberarea de substanțe radioactive;

b) soldate cu alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(4) Amenințarea de a săvârși o acțiune prevăzută la alin. (1)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(5) Amenințarea de a săvârși o acțiune prevăzută la alin. (1) cu scopul de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau fizică să săvârșească sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

## **Articolul 296. Încălcarea regulilor de protecție contra**

### **incendiilor**

Neîndeplinirea dispozițiilor organelor de stat de supraveghere antiincendiară, precum și încălcarea cu rea-voință a regulilor de protecție contra incendiilor, dacă acestea au provocat urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

## **Articolul 297. Neîndeplinirea dispozițiilor organelor**

### **de stat de supraveghere în domeniul**

### **protecției civile**

Neîndeplinirea dispozițiilor organelor de stat de supraveghere în domeniul protecției civile, precum și încălcarea cu rea-voință a normelor și regulilor în domeniul protecției civile, dacă acestea au provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

## **Articolul 298. Încălcarea regulilor de exploatare**

## **a obiectivelor energetice**

Încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

### **Articolul 299. - *exclus***

## **Articolul 300. Încălcarea regulilor la efectuarea exploatărilor miniere sau a lucrărilor de construcție miniere**

Încălcarea regulilor de securitate, de construcție, sanitare sau de protecție contra incendiilor la efectuarea exploatărilor miniere sau a lucrărilor de construcție miniere, precum și încălcarea regulilor de exploatare a mecanismelor de construcție, dacă acestea au provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

## **Articolul 301. Încălcarea regulilor de securitate în întreprinderile sau secțiile supuse pericolului exploziei**

Încălcarea disciplinei tehnice și de producție sau a regulilor ce asigură securitatea de producție în întreprinderile sau secțiile supuse pericolului exploziei, dacă aceasta a provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

## **Articolul 301<sup>1</sup>. Producerea, comercializarea sau procurarea în scop de comercializare a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, săvârșite ilegal**

Producerea, comercializarea sau procurarea în scop de comercializare a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, săvârșite ilegal,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani.

### **Articolul 302. Organizarea cerșetoriei**

(1) Organizarea cerșetoriei cu scopul de a obține pentru sine sau pentru altul foloase materiale injuste, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 3500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) asupra a două sau mai multor persoane;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2850 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3500 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Capitolul XIV**

### **INFRAȚIUNI CONTRA JUSTIȚIEI**

#### **Articolul 303. Amestecul în înfăptuirea justiției**

##### **și în urmărirea penală**

(1) Amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată naționale sau internaționale cu scopul de a împiedica examinarea multilaterală, deplină și obiectivă a cauzei concrete sau de a obține pronunțarea unei hotărîri judecătorești ilegale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Amestecul, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală sau a personalului instanțelor de judecată internaționale cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 306. Tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate**

(1) Tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate de cel care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) urmărind învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

c) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 307. Pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărîri contrare legii**

(1) Pronunțarea cu bună-știință de către judecător a unei hotărîri, sentințe, decizii sau încheieri contrare legii

se pedepsește cu amendă în sumă de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) legată de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

c) soldată cu urmări grave,

*[Art.307 al.(2), lit.c) textul „ soldată cu urmări grave” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 308. Reținerea sau arestarea ilegală**

(1) Reținerea ilegală cu bună-știință de către persoana care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu închisoare de pînă la 2 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Arestarea ilegală cu bună-știință de către judecător

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 309. Constrîngerea de a face declarații**

Constrîngerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații, de a încheia acord de recunoaștere a vinovăției, constrîngerea, în același mod, a expertului de a face concluzia sau a traducătorului, sau a interpretului de a face o traducere sau interpretare incorectă de către persoana care constată infracțiunea, ofițerul de urmărire penală, procuror sau de către judecător, dacă aceasta nu constituie tortură, tratament inuman sau degradant,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani sau cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 de unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

### **Articolul 310. Falsificarea probelor**

(1) Falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Falsificarea probelor în procesul penal de către persoana care efectuează urmărirea penală, procuror sau de către apărătorul admis în procesul penal

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 311. Denunțarea falsă sau plîngerea falsă**

(1) Denunțarea cu bună știință falsă în scopul de a-l învinui pe cineva de săvîrșirea unei infracțiuni, sau plîngerea cu bună știință falsă despre săvîrșirea unei infracțiuni, făcută unui organ sau unei persoane cu funcție de răspundere, care sînt în drept de a porni urmărirea penală,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) legată de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvîrșită din interes material;

c) însoțită de crearea artificială a probelor acuzatoare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 312. Declarația mincinoasă, concluzia falsă**

#### **sau traducerea incorectă**

(1) Prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către martor sau partea vătămată, a concluziei false de către specialist sau expert, a traducerii sau a interpretării incorecte de către traducător sau interpret, dacă această acțiune a fost săvîrșită în cadrul procesului civil, procesului penal, procesului contravențional sau în instanța de judecată ori internațională

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) legate de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvîrșite din interes material;

c) însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

### **Articolul 313. Refuzul sau eschivarea martorului**

#### **ori a părții vătămate de a face declarații**

Refuzul sau eschivarea martorului ori a părții vătămate de a face declarații în cadrul urmăririi penale sau al cercetării judecătorești

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale.

### **Articolul 314. Determinarea la depunerea de declarații**

#### **mincinoase, la formularea de concluzii false**

#### **sau la efectuarea de traduceri incorecte**

(1) Determinarea, prin constrîngere sau prin promisiune, prin oferire sau dare de bunuri, servicii ori de alte avantaje patrimoniale sau nepatrimoniale, a martorului sau a părții vătămate la depunerea de declarații mincinoase, a expertului la formularea de concluzii sau declarații false, a interpretului sau a traducătorului la efectuarea de interpretări sau traduceri incorecte, precum și la eschivarea de la depunerea declarațiilor, de la formularea concluziilor sau declarațiilor, de la efectuarea interpretărilor sau traducerilor, în cadrul procesului civil, procesului penal, procesului contravențional sau în instanța de judecată internațională

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 315. Divulgarea datelor urmăririi penale**

(1) Divulgarea datelor urmăririi penale contrar interdicției persoanelor care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Divulgarea intenționată a datelor urmăririi penale de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către persoana abilitată cu controlul asupra desfășurării urmăririi penale, dacă această acțiune a cauzat daune morale sau materiale bănuitului, învinuitului, martorului, părții vătămate sau reprezentanților acestora ori dacă l-a făcut pe vinovat să se eschiveze de la răspundere,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un

termen de pînă la 3 ani.

**Articolul 316. Divulgarea datelor privind măsurile  
de asigurare a securității aplicate față  
de judecător, executorul judecătoresc,  
participantul la procesul penal sau angajatul  
organului abilitat cu protecția martorilor**

(1) Divulgarea datelor privind măsurile de asigurare a securității aplicate față de judecător, executorul judecătoresc, participantul la procesul penal sau angajatul organului abilitat cu protecția martorilor, precum și față de rudele apropiate ale acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași faptă:

a) săvîrșită de către o persoană căreia aceste date i-au fost încredințate în virtutea atribuțiilor de serviciu;

b) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

**Articolul 317. Evadarea din locurile de deținere**

(1) Evadarea din locurile de deținere, săvîrșită de persoana care execută pedeapsa cu închisoare, precum și de persoana care se află sub arest preventiv,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) - *exclusă*

b) săvîrșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de aplicarea violenței;

d) săvîrșită cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de arme

se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani.

(3) Nu constituie infracțiune, în sensul prezentului articol, evadarea din locurile de detenție a persoanei în privința căreia la momentul evadării nu exista sau a încetat temeiul legal al detenției.

### **Articolul 318. Înlesnirea evadării**

(1) Înlesnirea prin orice mijloace a evadării

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Înlesnirea evadării de o persoană cu funcție de răspundere

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 319. Eschivarea de la executarea pedepsei**

#### **cu închisoare**

Eschivarea de la executarea pedepsei a condamnatului căruia i s-a permis să plece pe scurtă durată din locurile de deținere

se pedepsește cu închisoare de pînă la 2 ani.

### **Articolul 320. Neexecutarea hotărîrii instanței de judecată**

(1) Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărîrii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 650 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărîrii instanței de judecată, precum și împiedicarea executării ei, dacă aceste fapte au fost comise după aplicarea sancțiunii contravenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 850 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 320<sup>1</sup>. Neexecutarea măsurilor din ordonanța**

#### **de protecție a victimei violenței în familie**

Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 321. Nesupunerea prin violență cerințelor**

## **administrației penitenciarului**

Nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 322. Transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare**

(1) Transmiterea tăinuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărîrilor cu caracter penal

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 600 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 80 la 180 de ore, sau cu închisoare de pînă la 6 luni.

(2) Acțiunea prevăzută la alin.(1), săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere sau cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 600 la 800 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(3) Transmiterea tăinuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a băuturilor alcoolice, a drogurilor, a etnobotanicelor sau a analogilor acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 4 ani.

(4) Acțiunea prevăzută la alin.(3), săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere sau cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(5) Transmiterea tăinuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a armelor, substanțelor explozive, toxice, incendiare sau radioactive

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(6) Acțiunea prevăzută la alin.(5), săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere sau cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa

anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 323. Favorizarea infracțiunii**

(1) Favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii grave, deosebit de grave sau excepțional de grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Nu sînt pasibili de răspundere penală pentru favorizarea infracțiunii soțul (soția) și rudele apropiate ale persoanei care a săvîrșit infracțiunea.

## **Capitolul XV**

### **INFRACTIUNI CONTRA BUNEI DESFĂȘURĂRI**

#### **A ACTIVITĂȚII ÎN SFERA PUBLICĂ**

### **Articolul 324. Corupere pasivă**

(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întîrzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a<sup>1</sup>) de un funcționar internațional;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu extorcare de bunuri sau servicii enumerate la alin.(1);

d) în proporții mari

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) de o persoană cu funcție de demnitate publică;

b) în proporții deosebit de mari;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 325. Coruperea active**

(1) Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 14000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în proporții deosebit de mari;

a<sup>1</sup>) în privința unei persoane cu funcție de demnitate publică sau a unui funcționar internațional;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 14000 la 18000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la art.324

este liberată de răspundere penală dacă ele i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea pe care a săvîrșit-o.

### **Articolul 326. Traficul de influență**

(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întîrzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvîrșite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(1<sup>1</sup>) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin. (1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, cînd respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (1<sup>1</sup>):

b) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

c) săvîrșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari;

d) urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (1<sup>1</sup>) sau (2) săvîrșite:

a) cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită

activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la alin. (1) este liberată de răspundere penală dacă ele i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea pe care a săvîrșit-o.

### **Articolul 326<sup>1</sup>. Exercițarea atribuțiilor în sectorul public**

#### **în situație de conflict de interese**

(1) Fapta persoanei publice care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a soluționat cereri, demersuri sau plîngerii, a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii în vederea obținerii, directe sau indirecte, a unui avantaj patrimonial a cărui valoare depășește 10000 de unități convenționale, pentru sine sau pentru o persoană apropiată în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dacă conflictul de interese nu a fost declarat și soluționat în conformitate cu legislația privind declararea și controlul averii și a intereselor personale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 15000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 7 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin.(1):

a) săvîrșită de către o persoană cu funcție de demnitate publică;

b) săvîrșită în legătură cu negocierea, gestionarea sau executarea mijloacelor financiare din fonduri publice sau din fonduri externe,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de la 5 la 10 ani.

(3) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării unor acte normative.

### **Articolul 327. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu**

(1) Folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

*[Art.327 al.(1) sintagma „intereselor publice sau” declarată neconstituțional prin HCC33 din 07.12.17, MO27-32/26.01.18 art.4; în vigoare 07.12.17]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeși acțiune:

b) săvârșită de o persoană cu funcție de demnitate publică;

b<sup>1</sup>) săvârșită din interes material, în scopul realizării altor interese personale sau în interesul unei terțe persoane;

c) soldată cu urmări grave;

*[Art.327 al.(2), lit.c) textul „ soldată cu urmări grave” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

d) săvârșită din motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(3) Abuzul de putere sau abuzul de serviciu, săvârșit în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 ani și 15 ani.

### **Articolul 328. Excesul de putere sau depășirea**

#### **atribuțiilor de serviciu**

(1) Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

*[Art.328 al.(1) textul „intereselor publice sau” declarat neconstituțional prin HCC 22 din 27.06.17, MO352-355/29.09.17 art.92; în vigoare 27.06.17]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(1<sup>1</sup>) Refuzul neîntemeiat de eliberare a actului permisiv care a condus la restrîngerea dreptului de desfășurare a activității de întreprinzător, inclusiv desfășurarea neîntemeiată a unor controale, dacă aceasta a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, în valoare de cel puțin 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărîrea de Guvern în vigoare la momentul săvîrșirii faptei,

se pedepsește cu amendă de la 1200 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 luni, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

b) de aplicarea armei;

b<sup>1</sup>) de motive de prejudecată.

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

b) săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică;

c) săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;

d) soldate cu urmări grave,

*[Art.328 al.(3), lit.d) declarată neconstituțional prin HCC22 din 01.10.18, MO416-422/09.11.18 art.146; în vigoare 01.10.18]*

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 329. Neglijența în serviciu**

(1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

*[Art.329 al.(1) textul „intereselor publice sau” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave

*[Art.329 al.(2), lit.b) textul „ alte urmări grave” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

### **Articolul 330<sup>1</sup>. Încălcarea regimului de confidențialitate**

## **a informațiilor din declarațiile de avere**

### **și interese personale**

(3) Divulgarea sau publicarea intenționată a informațiilor din declarațiile de avere și interese personale de către persoanele cărora aceste informații le-au devenit cunoscute în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau al exercitării controlului

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale, cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

### **Articolul 330<sup>2</sup>. Îmbogățirea ilicită**

(1) Deținerea de către o persoană cu funcție de răspundere sau de către o persoană publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor în cazul în care valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute licit

se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale sau cu închisoare de la 7 la 15 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 332. Falsul în acte publice**

(1) Înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de o persoană cu funcție de demnitate publică;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

### **Articolul 332<sup>1</sup>. Obținerea frauduloasă a mijloacelor**

## **din fonduri externe**

(1) Folosirea ori prezentarea de documente, înscrisuri sau date vădit false, inexacte ori incomplete pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri externe, precum și omisiunea de a furniza datele cerute potrivit legii pentru obținerea de mijloace din fonduri externe, dacă fapta are ca rezultat obținerea frauduloasă a acestor mijloace financiare,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) care au cauzat daune în proporții mari;

c) săvârșite de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 8 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 5 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

## **Articolul 332<sup>2</sup>. Delapidarea mijloacelor din fondurile externe**

(1) Delapidarea mijloacelor din fondurile externe

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) în proporții mari;

c) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 7 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 3 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) săvârșite:

a) de o persoană cu funcție de demnitate publică;

b) în proporții deosebit de mari;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale

se pedepesc cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 10 la 15 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 6 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

## **Capitolul XVI**

### **INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE ÎN SECTORUL PRIVAT**

#### **Articolul 333. Luarea de mită**

(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un arbitru ales sau numit să soluționeze prin arbitraj un litigiu, de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală sau de către o persoană care lucrează pentru o astfel de organizație, de către un participant la un eveniment sportiv sau la un eveniment de pariat de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea unor oferte ori promisiuni din partea acestora pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia fie în cadrul unui eveniment sportiv sau al unui eveniment de pariat,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu extorcarea mitei;

d) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2350 la 4350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4350 la 6350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1850 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

### **Articolul 334. Darea de mită**

(1) Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unui arbitru ales sau numit să soluționeze prin arbitraj un litigiu, unei persoane care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală sau unei persoane care lucrează pentru o astfel de organizație, unui participant la un eveniment sportiv sau la un eveniment de pariat de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia fie în cadrul unui eveniment sportiv sau al unui eveniment de pariat,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 4350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 6350 la 8350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a dat mită este liberată de răspundere penală dacă mita i-a fost extorcată sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea săvârșită de ea.

### **Articolul 335. Abuzul de serviciu**

(1) Folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație a situației de serviciu, a bunurilor organizației în interes material, în alte interese personale sau în interesul terților, direct ori indirect, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

*[Art.335 al.(1) textul „intereselor publice sau” declarat neconstituțional prin HCC39 din 21.12.21, MO325-333/31.12.21 art.232; în vigoare 21.12.21]*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(1<sup>1</sup>) Acțiunile prevăzute la alin. (1), soldate cu urmări grave,

*[Art.335 al.(1<sup>1</sup>) textul „acțiunile prevăzute la alin. (1), soldate cu urmări grave” declarat neconstituțional prin HCC24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19]*

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale, ori săvârșite de către administratorul unei bănci.

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 335<sup>1</sup>. Falsul în documente contabile**

(1) Întocmirea sau utilizarea unei facturi sau a oricărui alt document sau înscris

contabil care conține informații false, precum și omisiunea cu rea-voință a contabilizării unei plăți, săvârșite în scopul disimulării sau tănuirii unor acte de corupție, dacă fapta nu constituie complicitate,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2850 unități convenționale cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 1850 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

## **Capitolul XVII**

### **INFRAȚIUNI CONTRA AUTORITĂȚILOR PUBLICE**

#### **ȘI A SECURITĂȚII DE STAT**

##### **Articolul 337. Trădarea de Patrie**

(1) Trădarea de Patrie, adică fapta săvârșită intenționat de un cetățean al Republicii Moldova în dauna suveranității, inviolabilității teritoriale sau a securității de stat și a capacității de apărare a Republicii Moldova, prin trecerea de partea dușmanului, spionaj, divulgare a secretului de stat unui stat străin, unei organizații străine sau reprezentanților lor, precum și acordarea de ajutor unui stat străin la îndeplinirea activității dușmănoase împotriva Republicii Moldova,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Este liberat de răspundere penală cetățeanul Republicii Moldova, racolat de serviciul de spionaj străin pentru îndeplinirea unei activități dușmănoase împotriva Republicii Moldova, dacă el nu a săvârșit nici un fel de acțiuni pentru realizarea însărcinării criminale primite și a declarat de bună voie autorităților despre legătura sa cu serviciul de spionaj străin.

##### **Articolul 338. Spionajul**

Transmiterea, precum și sustragerea sau culegerea de informații ce constituie secret de stat în scopul transmiterii lor unui stat străin, unei organizații străine sau agenturii lor, precum și transmiterea sau culegerea, din însărcinarea serviciului de spionaj străin, a altor informații pentru a fi folosite în dauna intereselor Republicii Moldova, dacă spionajul este

săvârșit de un cetățean străin sau de un apatrid,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

### **Articolul 339. Uzurparea puterii de stat**

(1) Acțiunile săvârșite în scopul uzurpării sau menținerii forțate a puterii de stat cu încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 de ani.

(2) Aceleași acțiuni care au provocat:

a) schimbarea prin violență a orânduirii constituționale a Republicii Moldova;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 ani.

### **Articolul 340. Rebeliunea armată**

Organizarea sau conducerea unei rebeliuni armate, precum și participarea la ea, în scopul răsturnării sau schimbării prin violență a orânduirii constituționale ori în scopul violării integrității teritoriale a Republicii Moldova

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

### **Articolul 341. Chemările la răsturnarea sau schimbarea**

**prin violență a orânduirii constituționale a**

**Republicii Moldova**

(1) Chemările publice la răsturnarea sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale ori la violarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, precum și difuzarea prin diferite forme, în acest scop, de materiale cu asemenea chemări,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 4 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite din însărcinarea unei organizații străine sau a reprezentanților ei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

### **Articolul 342. Atentarea la viața Președintelui**

#### **Republicii Moldova, a Președintelui**

#### **Parlamentului sau a Prim-ministrului**

Atentarea la viața Președintelui Republicii Moldova, a Președintelui Parlamentului sau a Prim-ministrului, săvârșită în scopul sistării activității lor de stat sau a altei activități politice ori din răzbunare pentru asemenea activitate,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

### **Articolul 343. Diversiunea**

Săvârșirea, în scopul slăbirii bazei economice și a capacității de apărare a țării, a unor explozii, incendieri sau a altor acțiuni îndreptate spre exterminarea în masă a oamenilor, spre vătămarea integrității corporale sau a sănătății mai multor persoane, spre distrugerea sau deteriorarea întreprinderilor, clădirilor, căilor și mijloacelor de comunicație, a mijloacelor de telecomunicații ori a altor bunuri de stat sau obștești, precum și provocarea, în aceleași scopuri, a unor otrăviri sau răspândirea unor epidemii sau epizootii,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

### **Articolul 344. Divulgarea secretului de stat**

(1) Divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat de către o persoană căreia aceste informații i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul sau munca sa, dacă nu constituie trădare de Patrie sau spionaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 345. Pierderea documentelor ce conțin**

#### **secrete de stat**

Pierderea documentelor ce conțin secrete de stat, precum și a obiectelor datele despre care constituie secret de stat, de către o persoană căreia aceste documente sau obiecte i-au fost încredințate, dacă pierderea a fost un rezultat al încălcării regulilor stabilite de păstrare a documentelor sau obiectelor menționate și a cauzat urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 750 unități convenționale sau cu

închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 346. Instigarea la acțiuni violente pe motive**

#### **de prejudecată**

Instigarea la ură sau violență, manifestată prin îndemnuri publice, diseminare a informației sau alte forme de informare a publicului, inclusiv prin intermediul mass-mediei, în formă scrisă, desen sau imagine, sau prin intermediul unui sistem informatic, împotriva unei categorii de persoane pe motive de prejudecată

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 an la 3 ani.

### **Articolul 347. Profanarea simbolurilor de stat**

(1) Profanarea simbolurilor de stat (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat arborate, utilizate sau intonate public

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 350 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 220 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite de persoana cu funcție de răspundere responsabilă pentru respectarea modului de utilizare a simbolurilor de stat,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 349. Amenințarea sau violența săvîrșită**

**asupra unei persoane cu funcție**

**de răspundere sau a unei persoane**

**care își îndeplinește datoria obștească**

(1) Amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, rudelor ei apropiate, în scopul

sistării activității ei de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau al altei persoane, precum și aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 180 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(1<sup>1</sup>) Aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (1<sup>1</sup>) însoțite de:

a) aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanelor menționate la alin.(1);

b) distrugerea bunurilor prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

c) daune materiale în proporții mari;

d) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani.

### **Articolul 351. Uzurparea de calități oficiale**

(1) Uzurparea de calități oficiale, însoțită de săvîrșirea pe această bază a altei infracțiuni,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani

### **Articolul 352. Samavolnicia**

(1) Samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore

(2) Aceeași acțiune:

c) însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

d) însoțită de aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate;

e) însoțită de nimicirea bunurilor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

b) însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate;

c) săvîrșite cu aplicarea armei;

d) soldate cu daune în proporții deosebit de mari;

e) soldate cu alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

### **Articolul 352<sup>1</sup>. Falsul în declarații**

(1) Declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci cînd, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 353. Eschivarea de la serviciul militar în termen,**

### **de la serviciul militar cu termen redus sau**

## **de la serviciul militar ca rezerviști concentrați**

### **sau mobilizați**

Eschivarea de la serviciul militar în termen, de la serviciul militar cu termen redus sau de la serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați prin automutilare, simularea unei boli, falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 150 de ore.

### **Articolul 354. Eschivarea de la mobilizare**

Eschivarea pe timp de război de la mobilizare în rîndurile Forțelor Armate se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

### **Articolul 355. Eschivarea sau refuzul de a îndeplini**

#### **obligațiile serviciului de alternative**

Eschivarea sau refuzul persoanei care îndeplinește serviciul de alternativă de a executa obligațiile ce îi revin în cadrul acestui serviciu prin automutilare, simularea unei boli, falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 150 de ore.

### **Articolul 356. Eschivarea pe timp de război**

#### **de la îndeplinirea prestațiilor**

Eschivarea pe timp de război de la mobilizarea la muncă sau de la îndeplinirea altor prestații

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 357. Organizarea sau conducerea unei greve ilegale,**

#### **precum și împiedicarea activității întreprinderii,**

#### **instituției ori organizației în condițiile stării de**

#### **urgență, de asediu și de război**

Organizarea sau conducerea unei greve ilegale, precum și împiedicarea activității întreprinderii, instituției ori organizației în condițiile stării de urgență, de asediu și de război,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore

### **Articolul 359. Cumpărarea sau vânzarea documentelor oficiale**

Cumpărarea sau vânzarea documentelor oficiale care acordă drepturi sau eliberează de obligații

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 550 unități convenționale.

### **Articolul 360. Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea**

**sau distrugerea documentelor, imprimatelor,**

**ștampilelor sau sigiliilor**

(1) Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor aparținînd întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate sau forma juridică de organizare, dacă această faptă a fost săvîrșită din interes material sau din alte motive josnice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea, distrugerea sau păstrarea buletinelor de identitate sau a altor documente importante ale persoanelor fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusiv libertatea de circulație, sau de a o lipsi de aceasta,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 361. Confecționarea, deținerea, vânzarea**

**sau folosirea documentelor oficiale,**

**a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor**

**false**

(1) Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare,

se pedepsește cu amendă în mărime pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

b) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

c) săvîrșite referitor la un document de importanță deosebită;

*[Art.361 al.(2), lit.c) declarată neconstituțională prin HCC12 din 14.05.18, MO176-180/01.06.18 art.88; în vigoare 14.05.18]*

d) soldate cu daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice

*[Art.361 al.(2), lit.d) sintagma „intereselor publice sau” declarată neconstituțional prin HCC33 din 07.12.17, MO27-32/26.01.18 art.4; în vigoare 07.12.17]*

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 362. Trecerea ilegală a frontierei de stat**

(1) Trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, prin eludarea sau sustragerea de la controlul efectuat la trecerea acesteia

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1):

a) însoțite de violență;

b) săvîrșite cu aplicarea armei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 8 ani.

(4) Acțiunea prezentului articol nu se extinde asupra cetățenilor străini veniți în Republica Moldova, fără pașaportul stabilit sau fără autorizație, pentru a se folosi de dreptul de azil acordat de Constituția Republicii Moldova, precum și asupra persoanelor care sînt victime ale traficului de ființe umane.

### **Articolul 362<sup>1</sup>. Organizarea migrației ilegale**

(1) Organizarea, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau a ieșirii de pe acest teritoriu a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) de două sau mai multe persoane

d) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) soldate cu daune în proporții deosebit de mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 5 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima migrației ilegale este absolvită de răspundere penală pentru faptul intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau al ieșirii de pe acest teritoriu, precum și pentru faptele de deținere și folosire a documentelor oficiale false în scopul organizării migrației sale ilegale.

### **Articolul 363. Folosirea ilegală a însemnelor Crucii Roșii**

Folosirea emblemei Crucii Roșii și a denumirii "Crucea Roșie" de către persoane care nu sînt împuternicite cu acest drept, precum și a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii, dacă această acțiune a avut urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 600 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

## **Capitolul XVIII**

### **INFRAȚIUNI MILITARE**

#### **Articolul 364. Neexecutarea intenționată a ordinului**

(1) Neexecutarea intenționată a ordinului șefului dat în modul stabilit, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor de serviciu,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită de două sau mai multe persoane;

b) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(4) Neexecutarea ordinului din neglijență sau din lipsă de conștiințozitate:

a) soldată cu urmări grave;

b) pe timp de război;

c) în condiții de luptă

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

### **Articolul 365. Opunerea de rezistență șefului sau constrîngerea acestuia la încălcarea obligațiilor de serviciu**

(1) Opunerea de rezistență șefului, unei alte persoane care îndeplinește obligațiile legate de serviciul militar sau constrîngerea lor la încălcarea acestor obligații, însoțite de aplicarea violenței,  
se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) săvârșite cu aplicarea armei;

c) soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

b) săvârșite pe timp de război;

c) săvârșite în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 13 ani.

### **Articolul 366. Insultarea militarului**

Insulta adusă șefului de către subaltern, precum și subalternului de către șef, în timpul îndeplinirii obligațiilor legate de serviciul militar,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 6 luni.

### **Articolul 367. Amenințarea militarului**

(1) Amenințarea militarului de către șef sau subaltern cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății ori cu bătaia în timpul îndeplinirii obligațiilor legate de serviciul militar

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

### **Articolul 368. Acte de violență săvîrșite asupra militarului**

(1) Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale sau a sănătății ori lovirea subalternului de către șef, precum și a șefului de către subaltern în timpul cînd aceștia îndeplinesc obligațiile legate de serviciul militar

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

b) săvîrșite cu aplicarea armei;

c) soldate cu urmări grave;

d) săvîrșite pe timp de război;

e) săvîrșite în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 12 ani.

### **Articolul 369. Încălcarea regulilor statutare cu privire**

**la relațiile dintre militari dacă între ei nu**

## **există raporturi de subordonare**

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari, în timpul îndeplinirii serviciului militar, dacă între ei nu există raporturi de subordonare și dacă această încălcare s-a manifestat prin acte de violență,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

b) săvîrșită asupra a două sau mai multor persoane;

c) soldată cu vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

b) săvîrșite cu aplicarea armei;

c) soldate cu urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani.

## **Articolul 370. Abuzul de putere, excesul de putere**

### **sau inacțiunea la exercitarea puterii**

(1) Abuzul de putere sau de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu de către șef sau de către o persoană cu funcție de răspundere, inacțiunea la exercitarea puterii, dacă acestea au cauzat victimei sau intereselor de serviciu daune în proporții considerabile,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 950 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

### **Articolul 371. Dezertarea**

(1) Dezertarea, adică părăsirea unității militare, centrului de instrucție sau locului de serviciu în scopul eschivării de la serviciul militar, de la concentrare sau mobilizare, precum și neprezentarea din același motiv la serviciu ori la concentrare sau mobilizare în cazurile permisiilor din unitatea militară sau din centrul de instrucție, repartizării, transferării, întoarcerii din misiune, din concediu sau din instituția curativă, săvârșită de către un militar sau rezervist,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 950 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) cu armă;

b) de două sau mai multe persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(5) Militarul care pentru prima dată a dezertat în condițiile alin.(1) se liberează de răspundere penală dacă dezertarea a fost săvârșită în urma unui concurs de împrejurări grele.

### **Articolul 372. Eschivarea de la serviciul militar**

(1) Eschivarea militarului sau a rezervistului de la îndeplinirea obligațiilor serviciului militar sau de la concentrare ori mobilizare prin automutilare sau prin simularea unei boli, prin falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 373. Încălcarea regulilor de mînuire a armei,**

## **de manipulare a substanțelor și obiectelor**

### **ce prezintă un pericol sporit pentru cei din jur**

(1) Încălcarea regulilor de mînuire a armei, de manipulare a munițiilor, a substanțelor explozive, radioactive și a altor substanțe și obiecte ce prezintă un pericol sporit pentru cei din jur, dacă aceasta a cauzat vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

## **Articolul 374. Încălcarea regulilor statutare cu privire**

### **la serviciul de gardă**

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă, a ordinelor și dispozițiilor emise în vederea modificării și completării acestor reguli, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore.

(2) Aceeași acțiune care a provocat urmări grave

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 10 ani.

## **Articolul 375. Încălcarea regulilor cu privire la serviciul**

### **de alarmă (de luptă) al trupelor militare**

(1) Încălcarea regulilor cu privire la serviciul de alarmă (de luptă) pentru descoperirea și respingerea la timp a unui atac prin surprindere asupra Republicii Moldova sau pentru apărarea și asigurarea securității Republicii Moldova, dacă aceasta a cauzat sau putea să cauzeze daune intereselor securității statului,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

### **Articolul 376. Încălcarea regulilor statutare cu privire**

#### **la serviciul intern**

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul intern de o persoană care face parte din personalul de zi al unității militare, cu excepția gărzii și a cartului, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore.

(2) Aceeași acțiune soldată cu daune în proporții considerabile, a căror prevenire intră în obligațiile persoanei indicate la alin.(1),

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 5 ani.

### **Articolul 377. Încălcarea regulilor cu privire la menținerea**

#### **ordinii publice și la asigurarea securității publice**

(1) Încălcarea regulilor cu privire la menținerea ordinii de către o persoană din unitatea militară pentru menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice, însoțită de încălcarea drepturilor și libertăților omului sau de aplicarea violenței asupra lui,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

### **Articolul 378. Atitudinea neglijentă față de serviciul militar**

(1) Atitudinea neglijentă a șefului sau a unei alte persoane cu funcție de răspundere față de serviciul militar, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

### **Articolul 379. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a patrimoniului militar**

(1) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a armamentului, munițiilor, mijloacelor de locomoție, tehnicii militare sau a unui alt patrimoniu military

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

### **Articolul 380. Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a patrimoniului militar**

(1) Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a patrimoniului militar în proporții mari se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

### **Articolul 381. Risipirea sau pierderea patrimoniului militar**

(1) Comercializarea, gajarea sau darea în folosință de către un militar a echipamentului care i-a fost eliberat pentru folosință personală, precum și pierderea sau deteriorarea acestor obiecte în urma încălcării regulilor de păstrare,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani.

(3) Pierderea sau deteriorarea, în urma încălcării regulilor de păstrare, a armelor, munițiilor, a mijloacelor de locomoție, a obiectelor de aprovizionare tehnică sau a unui alt patrimoniu militar, încredințat spre a fi folosit în timpul serviciului,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(4) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

### **Articolul 382. Încălcarea regulilor de conducere sau**

#### **de exploatare a mașinilor**

(1) Încălcarea regulilor de conducere sau de exploatare a mașinilor de luptă, speciale sau de transport, dacă aceasta a provocat o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății ori daune în proporții mari,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Aceeași acțiune care a provocat decesul mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

### **Articolul 383. Încălcarea regulilor de zbor sau ale pregătirii de zbor**

Încălcarea regulilor de zbor sau ale pregătirii de zbor, dacă aceasta a provocat o catastrofă sau alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

### **Articolul 384. Încălcarea regulilor de navigație**

Încălcarea regulilor de navigație, dacă aceasta a provocat:

a) scufundarea sau deteriorarea serioasă a navei;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

### **Articolul 385. Predarea sau lăsarea mijloacelor de război inamicului**

Predarea de către șef a forțelor militare ce i-au fost încredințate, precum și lăsarea, nejustificată de situația de luptă, a fortificațiilor, a tehnicii de luptă și altor mijloace de război inamicului,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani

### **Articolul 386. Părăsirea samavolnică a câmpului de luptă sau refuzul de a acționa cu arma**

Părăsirea samavolnică a câmpului de luptă în timpul luptei sau refuzul de a acționa cu arma în timpul luptei

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 387. Predarea de bună voie în prizonierat**

Predarea de bună voie în prizonierat

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

### **Articolul 388. Acțiunile criminale ale militarilor aflați**

#### **în prizonierat**

(1) Participarea benevolă a militarului aflat în prizonierat la lucrările de importanță militară sau la alte lucrări despre care se știe că pot cauza daune Republicii Moldova sau statelor aliate cu ea, dacă aceasta nu constituie trădare de Patrie,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(2) Actele de violență săvârșite asupra altor prizonieri de război sau comportarea plină de cruzime față de ei din partea unui prizonier de război care se află în situația de superior

se pedepesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

(3) Săvârșirea de un militar aflat în prizonierat a unor acțiuni în dauna altor prizonieri de război din interes material sau pentru a-și asigura o comportare indulgentă din partea inamicului

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

**PREȘEDINTELE Eugenia OSTAPCIUC**

**PARLAMENTULUI**

**Chișinău, 18 aprilie 2002.**

**Nr. 985-XV.**